

Keelaiti Kεεwotiiti Σευει λωzeizuυε ma woo mɔungiti

Keelaiti kεεwotiiti ma zευει γα ε ga Woo niine vαgɔi zavasiεi ma lodai. Nu γila kpegi γα ε σευε felegɔi niiti keai, daaseigi γα ga Luke, ε γeni ga dɔgɔtɔlɔi ta Pɔle zierɔgɔi. Tosu wola γα nά-seυeiti ba Minazefge niinei zu, mazɔlɔ toγa ε Egilisii lɔzei velei zευeai.

Sie mɔinmɔin su, σευει nii γeni lolisu ga «Zenvu Nadegai γεεwotiiti,» tɔzei nά zeizu mɔinυe puulɔlugɔ (50) ma, ε da bɔε ε υile Zenvu Nadegai va. Luke γεai ma nά-Woo niine vαgɔi zευεzu, ε belani nɔ naama vaiti ba, niiti Yesu ti γεeni eteai zu. Kele ε lɔzei niina Yesu le ziegɔi ma geegɔlogɔi zu, Yesu γεvelei maavaliboge nά-kaladopoiti saama: Nu la mɔ kaa ga kpusei ma γaazuγεzegiti. Uele γana Egilisii nά-yeεgefɔalai lɔzeizu la ga keelaiti kεεwotiiti ma zευει: Yesu γα nά-kaladopoiti saama ga nά-Zenvui maavele, nii ε zεbei veezu nά-kaladopoiti zea. Fai niiti ti zευeai keelaiti kεεwotiiti zευει zu, ta pelei laalaosu Egilisii nά-botii luγɔ feai zea ga ε ke yeεgefɔalai pe su, nii ε ga: Yesu nά-Woo niine vαgɔi laazeeli vai nuβusei pe ma, eyesu zou bela ga.

Zenvu Nadegai ma minazefegi wo fai keelaiti be

¹ Teyofile: Nά-seυε mɔungɔi zu, gè naati pe sugulani, niiti Yesu ti γεeni, ta kalagi niiti, ε γeni ti wosu, mɔunpa,

² eyesu naama voloi zeeli, yeei é lεeni la geeǵǵǵi zu, kpegai ma ga deveiti fe keelaiti zea ga Zenvu Nadegai maavele, niiti é yiimazeǵeni ga tiye.

³ Ná-krǵǵi voluma, naati nǵ ǵa é bǵǵǵ lεeni ga tiye poo mǵinmǵin su ga toǵa vulua. Folo vuunaanigǵ (40) laawu, é ǵeni ǵulazu kelema ti ve, é da bǵe ti vǵ, é vile GALA ná-masadai va.

⁴ Yeeta, ti ǵeai ma daamii wosu vǵǵma, é niima levei woni ga tiye, é ǵe ti ma: «À mina maǵooza Zeeluzalεme va, kele à Kεε ná-minazeǵegi maabǵun, nii kulaai dà, gè bo wo ma.

⁵ Mazǵǵ Zan batizei woni ga ziei, kele wǵun, su la mǵ ǵooza, wa batize ga Zenvu Nadegai.»

Yesu lεe velel geeǵǵǵi zu

⁶ Teigiti ti ǵaalεeni ba, ti gaazaǵani, ti ǵe ma: «Mǵliǵii, naama ziegi zu ǵa è Izelayele masadai zeizu la volu baa?»

⁷ E ti woǵaavoteni, é ǵe ti ma: «Wo bεde la ba ga wo siegiti ta yeeǵǵǵalaiti kwεε, niiti Kεε ti leveai ba, tǵ bǵǵǵi ná-zobogi zu.

⁸ Kele siegi zu Zenvu Nadegai yeizu la wo ma, wa zεbei zǵǵ, wo ǵe ga nǵ-zeeleiti Zeeluzalεme taazuve, Zudee yooi zu ná pe, Samali yooi zu balaa, eyesu zou bela ga.»

⁹ Yesu begai ma ga naama bǵεiti bo, ti ǵaazuyeni ba, é le geeǵǵǵi zu vele, naa voluma tonabiingi dǵǵǵuni ti va.

¹⁰ Tei ti-ǵaazuve ǵeni nǵ geezuve, siegi zu Yesu ǵeni liizu la, zunu felegǵ ǵulani kelema ti ve, ti maǵiliai ga seǵe ǵolegiti,

¹¹ ti ǵe keelaiti ma: «Galilee nuiti, lee vaa zu wo losu, wo da wεle geezuve? Yesu nii buzeǵeai wo

zaama, é λε geeǵǵǵoǵi zu, toǵa va volu mǵnǵ, eǵeveyei wo kaai la, é da λε geeǵǵǵoǵi zu.»

¹² Ti ǵaleni ma Zeeluzalεme, ti zeǵe Wolive ǵize ma, nii é Zeeluzalεme ǵoba, ti yǵǵǵo zu ǵoozai ga kilo ǵila.

¹³ Sieǵi zu ti ǵaleni la ma taazuve, ti λeni geezu velei wu, ve ti βena zei ná. Teiti ti ǵeni ná ti laaseigiti kaa: Piyεε, Zan, Zake, Andelee, Filipe, Tomase, Baatelemi, Matiyo, Alefee ná-doun zunui Zake, Simǵn nii é ǵeni ga Zou Maalobo Nui ta, naa veε Zake ná-doun zunui Zude va.

¹⁴ Ti pe ti βena ǵaale ba, ti βǵni ǵi ǵila ma, ti ǵaaba GALA falii ma, naa veε anzanui tanigaa va, ta Yesu dee Maali, ta deǵeiti.

Zudase maavalibogi ǵaizie vai

¹⁵ Naama voloiti su, Piyεε wuzεǵeni keεǵeloun unǵila puufeǵoiti (120) saama, é ǵe ti ma:

¹⁶ «Kεεleaiti, keni GALA sevei zu wooi a la vile su, nii Zenvu Nadegai boni é ǵula Davide la, é βǵeni ma yeelǵǵ, é vile Zudase va, nii é loni Yesu zo nuiti tuǵǵ.

¹⁷ E ǵeni ga ade ta, é nǵnǵ zǵǵǵ ada-woti ǵilagi nii zu.»

¹⁸ (Kpegai ma ga zou ǵila geya ga telebotala walii, nii ti feai zea, é looni ǵǵi ma, kogi vali su, koozu zǵǵlaiti pe ti vaza.

¹⁹ Zeeluzalεme nuiti pe ti faa ǵwεeni su, naa ǵa é kea ti naama yooi laasei peai ga Akεledama, ti-laawooi zu nii poluve ga «Nama ba yooi»).

²⁰ «Tama, seveve GALA sevei ma wuye zεvei zu ga: <Seizuve naka ye,

é vala nuβuseiti ma ná!»

Naa volu seveai mǵnǵ ga:

⟨Tagfili ge zeipotogi zu!⟩

²¹ Kεni mu, nu gila ge uεε ade va, zɔiti saama, niiti ti gεa ade va, naama ziεgi pε su ade gεni lɔɔzu la, ade da gɔla ada Maligii Yesu,

²² ε zo Zan nά-batizei wo siεgi ma, ε zeeli tεε voloi ma geegɔlɔgi zu, naama nui gε ga zeelei ta, ε vile buzege vai va, ε gɔla saai ya.»

²³ Ti nu felegɔ lεeni: Zozefe nii daa gεni ga Balasaabase, daasei kili ge gεni ba ga Zusetuse, ta Matiyase.

²⁴ Naa voluma, ti GALA falini gani, ti gε ma: «Maligii, dei ε nui pε ziimave gwεε, nu felegɔi niiti saama, naa lε ga giye, nii ε yiimazegeai la,

²⁵ nii a kε ε Zudase losuve zεge, keela wotii nii zu, ve Zudase nά jakai yεgai, ε li ga liizu vele.»

²⁶ Ti kpakutoomai gεeni, kpakui looni Matiyase ma, ε uεε niina keela puugɔ maazu gɔlagi (11) zɔiti ba.

2

Zenvu Nadegai vaa vai

¹ Pantekote voloi zeelii ma, ti pε ti gaalea gεni de ba ada gila.

² Gaamago, zɔngɔ wolai zεgεni geezuve, ege fiile wola, ε pelai wu nά pε daave, ve ti gεni zeini nά.

³ Nεgiti, ti gɔlaai ga abu zogi, ti gɔlani ti ve kelema, ti gaaɔwe ma, ti zeiti ti gɔlagilagiti unma.

⁴ Naati pε ti laaveni ga Zenvu Nadegai, ti tɔɔzei ga ti da bɔε zii woo gɔligiti su, egevelei Zenvu Nadegai gεni feezu la ti ya ga ti bo.

⁵ Naama ziegiti su, Zuifui tanigaa ti gfeni nii wosu Zeeluzalame, ti gfeni ga GALA gaazuluaba nuiti ti zegeai eteai zu ná pe.

⁶ Naama wooi ziaai ma, ti ma uebe wolai vaani, ti wola laavɔɔni, tɔɔzei ti pe ge gfeni ti woomenisu ti bɔɔɔ wootti su.

⁷ Ti laavɔɔni, ti da gfe ma: «Nui niiti ti bɔɔɔzu gani, kebe ti pe ta ga Galilee nu, kele?»

⁸ E leve gale mu, ade pe ade ti woomenisu ade bɔɔɔ wootti su?

⁹ Adei de ga, Paate nuiti, ta Mede, Elame, Meezɔɔtami, Zudee, Kapadɔɔse, Pɔn, Azi gɔvii,

¹⁰ Filizi, Panfli, Ezipete, naa uee Silene lugi zu va Liɔi yooi zu, ta zɔiti ti zegeai Wolome,

¹¹ Kelate ta Aalabi: Zuifuiti be-o baa weɛinti be-o, niiti ti vilagai Zuifuiti ta-GALA pelei ma. Ade pe, ada ti woomenisu ade bɔɔɔ wootti su, ti da GALA ná-kεεwoti wolaiti bo.»

¹² Ti pe ti laavɔɔni, tanigaa ti gfe unga wuulee, ti da gfe bɔɔɔ ma: «Niima vai voluve ga ga lee?»

¹³ Tagiligaa ti gfeni gfezu ma: «Dɔɔ neɛɛgi ga é ti zogai!»

Piyεε GALA daawooi wo fai Pantekote voloi

¹⁴ Piyεε wuzegeni é lo, keela puugo maazu gɔlagi (11) zɔiti saama, é woogulani, é gfe ma: «À woilo ma-o! Zudee nuiti ta wɔigi wo nii wosu Zeeluzalame, wo niima vaiti gaaga, niiti ti gfezu.

¹⁵ Dɔ lei é va gfe niima nuiti ba, egevelei wo gɔsiezulu, folo liegi kpaazuve nɔ ga de ade su.

¹⁶ Kele nii GALA goo wo nui Zowele boni, naa ga é gfezu gani. E gfeni ma:

¹⁷ GALA ge gfe ma: Folo gaabelagiti su,

nà nà-Zenvui yeizu nubusei pε ma.
 Wo-loun zunuiti ta wo-loun anzanuiti ta GALA
 gooiti bo,
 wa-wuzεge niinεgiti ta kulakεεmaiti ka,
 wa-gewola vɔlɔiti ta segiti bo.

¹⁸ Ungo, naama voloiti su, nà nà-Zenvui yei nà-
 botiḡε zunuiti ta nà-botiḡε anzanuiti ma,
 ti ḡa GALA gooi wo.

¹⁹ Nà maaβεε vaiti ke geeḡɔlɔgi zu, ta poogiti zooi
 ma,
 namai ta abui ḡa ḡε ná, naa vεε abu luului ma
 lonabiingi va.

²⁰ Foloji ḡa vɔte ga kpidii,
 alugi βai eḡε namai,
 aisa ḡooḡɔ GALAGI ná-foloji va zeeli,
 folo wolai, nii maayikiai.

²¹ Naazu zoi nɔpe a woogula Maligii ma, GALA ka
 kizo.›

²² A woilo niima woiti ma, woi wo ga Izelaye
 nuiti, wa βoḡɔi wo kwεeni ga GALA ge yeezeini
 Yesu Nazalεte nui wu wo ḡaazu, mazɔɔ GALA
 ge ḡeni laavɔɔ vaiti, maaβεε vaiti ta laavɔɔ voogiti
 keεzu ga toun maavele wo zaama.

²³ Zunui naa ḡwεeni wo ma, é zoloo GALA ná-
 devei ta ná-seikpasui ma, nii é keeni ma yeelugɔ
 kaite, wo paave siḡi zu wo zεga la tɔ koloḡolo nuiti
 zea, ti kpadɔ saa wului ma.

²⁴ GALA ge buzeḡεve vɔlu, é kula saai ma zoolēiti
 su, mazɔɔ naa la ḡeni zolooga ga saai va make ba
 ná-zobogi wu.

²⁵ Davide niima wooi woni, é vile Yesu va, é ḡε
 ma:

«Gàazu logε Γοογῶ GALAGI va yeenḗpe, mazḗlḗ
toḡa kḗbave,

nii a κε γὲ mina jiiikpi eyesu pe.

²⁶ Naa ḡa é ba, zii ḡaanεa, ḡòoiti daaveγε ga
koozunεei,

kpùsei ḡḗḡi ḡa looḡosu, makeḡai kitogi zu.

²⁷ Mazḗlḗ è la ḡελεa bà, γὲ va γε ḡḗvealaazu,
è la vaa bu nḗi γὲ ga ḡa-wotii ḡε nui, γὲ ga woḡεḡḡila
nu, γὲ va luula kabayeḡei zu.

²⁸ E zenvu velei lea ga ze,

ḡa nḗun daave ga koozunεei è ḡεε vai zu kḗba.»

²⁹ Kεεlointi, zobogi veeve bḗ ga γὲ wo ma: Ade-
memεwola Davide zaave, maḡḡulu, ná-kabai balaa
ka ade zaama zaḡaza.

³⁰ Kεε é ḡeni ga GALA goo wo nui, ta é ḡeni
kwεeni ga GALA ge minazeḡeni be, é ḡona ga
mavofodai ta ḡa zeii ná-masa kpḗkpḗḡi ḡa.

³¹ Kilista wuzeḡe vai, é ḡula saai ya, naa ḡa
Davide kaani ma yeelugḗ, naama wooi ḡa é boni
ga: «GALA ge la ḡελεa bà, γὲ va γε ḡḗvealaazu, é la
vaa bu, kpùsei va luula kabayeḡei zu.»

³² GALA ge Yesu nii wuzeḡeve, é kula saai ya, gi
pe ḡa ga naama zeeleiti.

³³ Buzεḡeve, é zeii GALA zeezazuve, é Zenvu
Nadeḡai zḗlḗ kεεḡe ya, nii ma minazeḡegi woni, naa
ḡa é feai, eḡevelei wo menisu da, ta wo kaazu la.

³⁴ Mazḗlḗ Davide la leeni geeḡḗlḗḡi zu, kεε tḗ
ḡḗḡi bogε ga:

«Maligii GALA ge ḡeni Maligii ma: Zei zèezazuve,

³⁵ eyesu γὲ è zili nuiti κε ga ḡa-ḡḗḡḗlḗma anii.»

36 Izelayele ɔleyeḡei pe maanɛɛɔe ti kwɛɛ, ti la da, ga Yesu nii wo kpadɔni saa wului ma, naa ḡa GALA ge keai ga Maligii ta Kilista.»

Kidaaleve nu mɔungiti

37 Ti naama woiti menigai ma, é ti yiizoni ga gola, ti ḡeni Piyɛɛ ta keelai zɔiti ma: «Gi-ḡɛɛlɔinti, ḡá ke ḡale mu?»

38 Piyɛɛ ti woḡfaavoteni, é ḡe ti ma: «À wo zie velei maavalibo, wo ḡilagilagi pe ge batize Yesu Kilista laaseigi zu, nii a ke wo zuvaaye ga wa-ḡotoiti, wa Zenvu Nadegai zɔɔɔ ga faanɛɛ.

39 Mazɔɔ minazegegi ḡa ga wɔnɔ, wa wo-lɔinti, ta naati tɔnɔ niiti ti maḡoozaai, naati pe de-Maligii da-GALAGI vaazu ti lolisu.»

40 Piyɛɛ ḡeni zeele wooi wosu ti ma wooi taḡiligaa zu, é da ti ijɔdɔ, é da ḡe ti ma: «À bɔḡɔ ḡula tukpɔi laawu, nii é vaazu zeelizu yamani jɔi nii zu nubuseiti ma.»

41 Zɔiti ti yeezeini gooi wu, naati ti batizeni, naama voloi nu waasavagɔ (3 000) ḡɛḡala ḡa é ɔɛni kidaaleve nuiti ba.

42 Ti ḡeni woilosu yeenɔpe kalagi ma, nii keelaiti ti ḡeni feezu, ti ḡe kpɔfaamai zu, ti da daamii wo, ta ti da GALA falii wo ɔɔma.

43 Dualuagi ḡeni ɛɛ pe su, mazɔɔ GALA ge ḡeni maabele vaiti ta laavɔɔ ɔoogiti keɛzu ga gola ga keelaiti maavele.

44 Kidaaleve nuiti pe ti ḡilini va, ti-ḡɔligiti ti ḡe su ḡila kpe.

45 Ti ḡeni ta-yooiti ta ti-ḡɔligiti pɔdizu, ti va ga ma walii, ti gaagwe ɛɛ ba, é zoloo ma nu bedema vai ma.

46 Ti pe ti gɛni gjaaleɛzu ba folo-o-folo GALA sei vɛlei wu, ti gɛni bului gjalegalezu ta-vɛleitɪ bu, ti daamii wo koozunɛɛi zu, ta zii vagolai zu.

47 Ti gɛni GALA maamusezu, naa voluma ta-vai gɛni nubusei pe ziilaazu. Folo-o-folo Maligii gɛni ta bɔsu kidaaleve nuiti ma bɔgi va ga niiti ɛ gɛni ti gɪzosu.

3

Mɛgɛlɛ nui gɛdɛ fai

1 Yeeta, Piyɛlɛ ta Zan ti gɛni lɛɛzu GALA sei vɛlei wu, GALA falii ma ziegi zu kpɔkɔ volo lɛlɛi zavasiɛi ma.

2 E zolooni nɔ ga ti vaai ga mɛgɛlɛ nui ta, nii ɛ zɔlɔɔni ga mɛgɛlɛgi. Folo gɪlagila ti gɛni vaazu la, ti da GALA sei vɛlei ma vɛlɛlavɛ naa laaseigi ga: «Pɛlɛla Uagɔi,» nii a kɛ ɛ da faabɔɔɔ maavali naama nuiti ma, ti lɛɛzu GALA sei vɛlei wu.

3 E Piyɛlɛ ta Zan gjaai ma, ti da lɛ nɔ, ɛ faabɔɔɔ maavalini ti ma.

4 Piyɛlɛ ta Zan ti gjaazuloni ba, Piyɛlɛ gɛ ma: «Wɛlɛ lɛɛ gi va!»

5 E gjaazuloni ti va, ɛ da gɪsɪɛ ga naati ta ani veezu zea.

6 Kɛlɛ Piyɛlɛ gɛni ma: «Wali la zɛa, ba zanu, kɛlɛ nii ɛ zɛa, nɔ naa veezu ɛ ya, naa gja ɛ ga: Nazalɛte nui Yesu Kilista laaseigi zu, wuzɛgɛ, ɛ zie!»

7 E soni zeezai va, ɛ buzege. Gaamago nɔ, kɔɔɔiti ta tɛɛ gɪainti ti zuloni kpe,

8 ɛ vili kpulu, ɛ wuzɛgɛ, ɛ da zie. E vilɛni ti volu, ti lɛ GALA sei vɛlei wu, ɛ da zie, ɛ da vili, ta ɛ da GALA maamuse.

9 Bɛbɛi pe ge kaani, ɛ da zie, ɛ da GALA maamuse.

¹⁰ Nuβuseiti ti ɣeni ɣwεεsu ɣaazu ba, ga tɔ ɣa é ɣeni zeizu GALA sei vεlei laave naa laaseigi ga: «Pεlela Uagɔi,» é da falii wo. Fai nii é ɣεeni zunui naa vε, é ɣeni ga laavɔɔ va, ta kulafilibai nuiti bε.

Kpɔei Piyεle sugulani GALA sei vεlei wu

¹¹ Tɔ ɔɔɣɔi mu ge la mɔ ɣeni zeɣezu Piyεle ta Zan volu. Bεbei ɔizeni, ti va, ti ɣaalε ba ti ma seizei bosuve, ná laa ga «Salɔmɔn ná-seizei bo kotai.»

¹² Piyεle miná ɣaai ma, é ɣeni nuβuseiti ma: «Izelayele nuiti, lee vaa zu niima vai wo laavɔɔzu? Lee vaa zu wo ɣaazulosu gi va, eɣe gá ɣa gá zunui nii wuzεɣe, é da zie, ga gá-zεbei ɔaa gi ɣili vεlei GALA ba?

¹³ Ade-mεmεwolani Aɔalaame, Izaake, ta Zakɔbe ta-GALAGI ɣa é lεbiyai veeni ná-botigε nui Yesu vε. Pilate ɣeni pɔ ga é pile, kεle wɔun, wo dɔni yeelɔɔzu, wo ɣεle ba.

¹⁴ Wɔun, wo ɣeleni Telebo Nui va, nii ɣadegai, wo ɣe ti yeebe nu vaa nui va wo vε.

¹⁵ Zɔi é zenvui unda, wo naa vaani, kεle GALA ge buzeɣeni, é kula saai ya, gá ga naama zeeleiti.

¹⁶ Tei ɣɔun, gi ɣidaaleveai Yesu ma, naa ɣa é kea, daaseigi naa ná-zεbei zobogi vea la zunui nii ya, nii wo kaazu, ta wo kwεε. Kidaalevei Yesu ma, naa ɣa é zunui nii ɣεdega kpezekele, eɣevelei wo pε wo kaazu la.

¹⁷ Naa pε poluma, kεlɔinti, faagwetalai ɣa wo naa ɣeai la, wa wa-ɣundigiti.

¹⁸ Kεle kaite, GALA ge boni é ɣula GALA goo wo nuiti pε da ma yee luɣɔ, ga ná-nui nii é ga Kilista naa ɣa ɔɔɔ, naa ɣa é daazeelii ɣani.

19 A wo zιε velei maavalibo mu, wo lati volu GALA ma, nii a κε wa-ḡotoiti bale tεtε.

20 Naazu dooḡo yeεḡḡalaiti ta va, ti zeḡe Maligii υo bε, naa voluma ε naa leve wo ma, nii ε deveni ma yeelugḡ wo υε, nii ε ga Yesu Kilista.

21 Naa laa yḡḡzu, toḡa de yeεu geeḡḡlḡgi zu, eyεsu eteai pε ge ḡε ga ma niine, eḡεvelei GALA ge boni la kaite wḡḡwḡḡ, ε ḡula GALA goo wo nu ḡadegaiti da.

22 Tḡḡzei Moize ḡeni ma: «Maligii, wa-GALAGI ḡa GALA goo wo nui ta wuzεḡezu wo υε ga nḡun kevele, wo-ḡεεleaiti saama. A woilo goo ma fai pε su!

23 Keε ni nui ta a ḡelena, ga ε mina woilo GALA goo wo nui naa woo ma, naama nui ḡula ná-nubuseiti saama ga saai.»

24 GALA goo wo nui niiti kpein ti ḡḡeai, ε ḡḡzei Samiyele ma, ε zeeli naati pε ma, ti vaai tḡun poluma, ti pε ti niima voloiti ma vaa woni.

25 Wa ḡa, wo ga GALA goo wo nuiti ta-υoganii zeḡe nuiti, wo ḡε ga minazeḡeḡi ma ḡulanumai zḡḡḡ nuiti, nii GALA ge keeni ade-mεmεwolani bε, siεgi zu ε ḡeni la Abalaame ma: «Peleyeḡeiti kpein ti eteai zu, ta tuyai zḡḡḡ è-mavofodai maavele ma.»

26 Wa ḡa mḡunpa GALA ge ná-botiḡe nui wuzεḡeai ma, ε tevegai wo ma, nii a κε ε tuya loo wo υε, ga ε wo ḡilagilagi pε seḡe ná-telebotala velei ma.»

4

Piyεε ta Zan ti lo fai tukpḡḡaaleve nu wolaiti kakalave

¹ Siegi zu Piyele ta Zan ti ɗeni de boɓzu la nuɓuseiti po, zalaɗa ɗula nuiti ti vaani, ta GALA sei velei maabeɛ ɗundiɗii, naa veɛ Saduseyeinti ba.

² Ti wola yiɗaawanaa ɗeni de, toɓzei ti naati kaani, ti da nuɓuseiti kala ga tei Yesu wuzegɛai, ɛ ɗula saai ya, goveiti balaa ta wuzegɛ, ti ɗula saai ya.

³ Ti yeeveeni ti ma, ti ti vili kasoi ɗa eyesu poluma zobui, toɓzei kpɔkɔi ɗeni de niina.

⁴ Anɛɛ naa ve, nu moɓnmoɓn ge ɗidaaleveni naati saama, niiti ti woiloni ti-wooi ma, kidaaleve nui lieɗi a laazeeli nu waadɔlugɔ (5 000) zu.

⁵ Poluma zobui, ta-ɗundiɗiiti, ta totuɗɔiti, ta to kalamointi, ti ɗaalɛni ba Zeeluzalɛme.

⁶ Zalaɗa ɗula ɗundiɗi wolai Ane boɗɔi ɗeni ti zaama, ta Kayife, ta Zan, ta Alɛgezandele, naa veɛ zalaɗa ɗula ɗundiɗi wolai na-peleyeɗei wu nuiti pe ba.

⁷ Ti vaani ga Piyele ta Zan, ti naati to ɗakala, ti ti ɗaazaɗa, ti ɗe ti ma: «Be na-zɛbe ba be laasei ka wo niima vai ɗeai la?»

⁸ Naazu tei Piyele laaveni ga Zenvu Nadegai, ɛ ɗeni ti ma: «À woilo nii ma, wɔi wo ga nuɓuseiti ta-ɗundiɗiiti, ta totuɗɔiti.

⁹ Tei wo gi ɗaazaɗasu za faa vaɗɔi ma, nii keai seebe nu ɗila be, wo ɗe gi deɛ, velei baloai la,

¹⁰ wo pe à kweɛ, Izelayele nuiti pe ti kweɛ balaa, ga Nazalɛte nui Yesu Kilista, nii wo kpadɔni saa wului ma, GALA ge buzegɛ, ɛ kula saai ya, naama vele ɗa zunui nii ɗeɗɛgai da, ɛ loni wo ɗakala.

¹¹ To ɗa ɛ ga:

«Kɔtui nii pele lo nuiti wo ɗeleai ba,
tama to ɗa keai ga kɔtu biingi.»

12 Yesu gila nɔ ga kizogi ga zoo zɔlɔɔsu sabui zu, mazɔlɔɔ GALA ge la nu gili nɔpɛ daasei feeni eteai zu nuiti saama, nii da zoo gɪzɔsu ga tɔun maavele.»

13 Ti laavɔɔni gola siɛgi zu ti Piyɛɛ ta Zan gaani la, ti da bɔɛ ga ladalai, mazɔlɔɔ ti gɛni kwɛɛni balaa ga naati ta ga kalatala nuiti. Ti kwɛɛni ga naati ta ga Yesu zierɔgɔ vɔlɔmaiti.

14 Kɛɛ tei ti gɛni zunui gɛdɛgai gaazuloni ti goba, ti la gɛni zooni ti va faa nɔpɛ bo ga googaaavote.

15 Ti gɛni ti ma naazu, ti gɪla tukpɔgaaleve vɛɛi wu, ti tɔɔzei ga ti da bɔgɔ gaazaɟa kpɔgi zu,

16 ti da gɛ ma: «Leeni ga ada ke ga zunui niiti? Tɔɔzei Zeeluzalɛme nuiti pɛ ti kwɛɛni ga ti laavɔɔ vaa wolai nii gɪlavɛ kɛɛma, nii ade la zooga ade va maaɟaali.

17 Kɛɛ kɛni ade pele leve tugɔ ga su mina baagɔ nɔbuseiti saama, ade tɔ sei ti ma, ade ti maalua ga ti mina mɔ bɔɛ daaseigi naa zu nu nɔpɛ gaazu.»

18 Ti naati tolini vɔlu, ti tɔgi zeɪ ti ma, ti gɛ ma: «Yesu pɛ wo mina mɔ bɔɛ, ba wo va kala bo, Yesu laaseigi zu.»

19 Kɛɛ Piyɛɛ ta Zan ti gɛni ti ma: «Bɛgele ga soloogai GALA gaazu, gi gɪlo wo vɛ, ba gi gɪlo GALA bɛ? Wa bɔgɔi à naama lukpɔgaalevena!

20 Kɛɛ gɔun, gi la zooga gi va laagɪlu naa ma, nii gi kaai ta gi mɛnigai.»

21 Ti naati maaluaɪni vɔlu, ti ɛe ti va. Ti la gɛni naati nimiza vɛle nɔpɛ kaani, mazɔlɔɔ nɔbuseiti pɛ ti gɛni GALA dɛbizu, tɔɔzei laavɔɔ vai naa va, nii ɛ gɛɛni.

22 Mazɔlɔɔ zunui nii ɛ gɛdɛni ga laavɔɔ vɔogɪ, sɔlɔɔ konagi a la leve puunaanigɔ (40) va.

Kidaaleve nuiti ta-GALA falii

²³ Ti ti vilegai ma, Piyεε ta Zan ti liini ti-woolaiti pɔ be, ti naama vaiti pe sugula ti ma, niiti zalaɣa ɣula ɣundiɣiiti ta totuɣɔiti ti boni ti ma.

²⁴ Siεgi zu ti naama vaiti menini da, ti pe ti zolooni faa ɣila ma, ti woogula GALA ma, ti ɣε ma: «Maligii, da ɣa è geegɣɔlogi ta zooli βetea, naa veε kpolodei va, ta ti zu aniiti pe,

²⁵ da nɔ ɣa è niima wooi vuuni ga da-Yenvu Nadegai maavele, da-wotigε nui gi-memewola Davide laave, é ɣε ma:

«Leeni vaa zu zii ɣiligiti ti ɣεeni unga wuulee?

Leeni vaa zu ziiti pe ti kisie nakaiti boni?

²⁶ Zou masagiti ti kooi βeteni,

kundiɣiiti ti yaavai βete Maligii laalɔɣoma,

ta ná-zunui nii é gulo nadegai ziaai ma.»

²⁷ Gaamazu, Elode ta Pɔnse Pilate, naa veε Izelayele nuɣuseiti ta zii ɣiligiti ba, ti pe ti ɣaaleeni ba taai nii zu, da-wotigε nu nadegai Yesu laalɔɣoma, nii è gulo nadegai ziaai ma,

²⁸ ti naama vai laazeelive nɔ, nii è deveni ma yeelugɔ, da-zobogi ta è-yiimai zu.

²⁹ Niima ziεgi zu, Maligii, woilo ta-maalua βεiti ma, ti bosu, va bu ɣei gi ga da-wotigε nuiti gi è-laawooi laazeeli ga ladalai.

³⁰ Da-zobogi ɣula keɣema, naa ɣa a ke keɣegi da wo, laavɔɔ voogiti ta maaβele vaiti ti da ɣε da-wotigε nu nadegai Yesu laaseigi zu.»

³¹ Ti βegai ma ga GALA fali, ve ti ɣeni ná gaalebai zu, miná balini, ti pe ti laaveni ga Zenvu Nadegai, ti tɔzei ga GALA daawooi laazeelia ga ladalai.

Kidaaleve nuiti ta-ɣilibai

³² Zóiti kpein ti ɣeni ga kidaaleve nuiti, ti ɣilini bɔɔɔ va ɣi ɣila ta zenvu ɣila su. Nu nɔpe ge la ɣeni zeagɔli segezu ga tɔ ɣila nɔnɔ, keke ti pe ti bɔni ti-ɣɔligiti ma.

³³ Keelaiti ti ɣeni zeele wooi wosu ga zebe wolai ga Maligii Yesu wuzegɛve, é ɣula saai ya. GALA ná-zaalai ɣeni botii ɣeezu ti pe ba ga zebe wolai.

³⁴ Ti zaama, nu nɔpe ge la ɣeni valani ani nɔpe ma, tɔzei zóiti kpein zóiti ba peleiti ti ɣeni ti ya, ti ɣeni pɔdizu, ti va ga ma zɔngɔi,

³⁵ ti fe keelaiti zea, ti gaagwe ese pe ba, egvelei ma nu maavai la.

³⁶ Leevi mavofodai ta ɣeni ná, daaseigi ga Zozefe, é ɣeni ga Sipele nu. Keelaiti ti daasei peeni ga Balanabase, (nii poluve ga «nu ijɔdɔɔ nui»).

³⁷ Zooi ta ɣeni zea, é pɔdini, é va ga ma zɔngɔi, é fe keelaiti zea.

5

Ananiase ta Safila ta-vai

¹ Keke zunui ta ɣeni ná, daaseigi ga Ananiase, anzai laa ga Safila, ti ti-ɣɔligi ta vɔdini.

² Naa voluma, ta anzai ti zolooni ma ga ti ma zɔngɔi ɣilazuve make ya, é va ga mɔtai, é fe keelaiti zea.

³ Keke Piyele ɣeni ma: «Ananiase, lee vaa zu Setana è-yiimave laavegai? E zou zɔngɔi ɣilazuve make, é zeei wo Zenvu Nadagai ma.

⁴ E va ɣe è zooi vɔdi, da lei dɔnɔ va ɣea de? Pɔdia voluma balaa, ma zɔngɔi la ɣea è yeema baa? E levege ɣale mu, è nii ɣeɣala vai bete yiimave? Nuiti tɛi è va zeei wo ti ma, GALA ka è zeei wogai ma.»

⁵ Ananiase naama ʼɔeiti menigai ma, é looni, é za. Zɔiti kpein ti naama wooi menini, ti pe ti luani.

⁶ Zunu loungoiti ti wuzegeni, ti maavelevele, ti lii la, ti maagulu.

⁷ Lele savago gefala lewegai ma, anzai vaani, kele é la geni kweeni, nii keai.

⁸ Piyele gaazaɣani, é ge ma: «Gaamai wo mà, anɣe nei nuuma wali lieɣi ɣa, wo zoi ɔɔɔdi la?» E naa woɣaavoteni, é ge ma: «Ungo, naa ɣa ɔɔɔdi la.»

⁹ Piyele geni ma naazu: «Lee vaa zu wo zoloogai ma, ga wo Maligii ná-Zenvui zuɣɔɣɔ? Wele, zɔiti ti liai ti è-zinigi maagulu, ta pelelave, ta liizu ga de da balaa.»

¹⁰ Gaamanɔ, é looni Piyele ɣɔɣɔwu, é za. Zunu loungoiti ti leni, ti ka ga é zaa, ti liini la, ti maagulu sinigi ɣɔɔave.

¹¹ Naama vai dualuagi looni Egilisi pe su, ta zɔiti ti naama wooi menini.

Laavɔ vai niiti keelaiti ti geni keezu

¹² Keelaiti ti geni laavɔ ɔogiti ta maabele vai ma moimoin keezu nubuseiti saama. Kidaaleve nuiti pe ti bena gaale ba GALA sei vele ma zeizei bosuve, ve ná laa ga «Salmon ná-seizei bo kotai.»

¹³ Nu ɣili nape ge la geni veezu ti va, kele ta-vai wola neni nubusei ve.

¹⁴ Ti maa geni liizu ga moinda ga kidaaleve nu niineiti, zinaa ve anzaa va, niiti ti geni ɔɔɣ veezu Maligii ya.

¹⁵ Nuiti ti geni liizu ɔɔɔ ga seebe nuiti koi yɔɣɔzu veleiti su, ti da ti la beteiti ta daama ani goiti ma, naa ɣa a ke Piyele a gena lewega, ma niinigi ve balaa tanigaa ma.

16 Nuɓuse moinmoin ge ɗeni zegezu balaa Zeeluzalame ɗoba laa goiti su, ti da va ga seeɓe nuiti, ta niiti kɔɔba yenvuiti ti ɗeni ti zu, tama ti pe ti ɗeni valozu.

Keelaiti so fai volu, ta ti unmaɔ fai

17 Naazu, zalaɗa ɗula ɗundiɗi wolai wuzegeni ga tolo ɔoɔamai, ta koba nuiti pe, niiti ti ga Saduseyɛinti ta-ɓɔgi.

18 Ti keelaiti soni, ti naati pili kaso zigi golai zu.

19 Kele kpidii, Maliɗii na-geezugeelai gila ge vaani, e kaso zigi ma ɓogiti daalao, e ti ɗula, e ɗe ti ma:

20 «À li, wo lo GALA sei velei wu, wo zenvu niinei ma ɓɛi pe daazeeli nuɓusei ma.»

21 Keelaiti ti ɗoloni naama wooi ve, sobuzobui na ɗeni de, ti li GALA sei velei wu, ti tɔzei ga kalagi woga.

Zalaɗa ɗula ɗundiɗi wolai ta ba nuiti ti vaani, ti tukɓɗaaleve nu wolaiti gaale ba ta Izelaye ɗewolaiti. Ti devei veeni ga ti keelaiti kula kasoi ɗa, ti va ga tiye.

22 Kele salavusuiti ti liini kaso zigi zu, ti la ti ɗaani. Ti ɗaleni ma, ti va, ti voluvaawo kundigiiti ma,

23 ti ɗe ma: «Gi kaso zigi ɗaave piligai su kpe, kaso vele make nuiti ti loni ti-losuɓeti peɓeɓeti, kele siegi zu gi peɓeti daalaogai da, gi la nu naɓe kaani bu.»

24 Siegi zu GALA sei velei maaɓee ɗundiɗii ta zalaɗa ɗula ɗundiɗiiti ti naa menini da, ti ɗidaavilini ga keelaiti ta-vai, ti da ɓɔɓɔ ɗaazaɗa ga velei fai nii ɗaa vaazu belazu la.

²⁵ Nui ta vaani, é gε ti ma: «À woilo dεε! Zunui niiti wo ti vilini kasoí gá, tiya gjanu, ti loni GALA sei vεlei wu, ti da nubuseiti kala.»

²⁶ GALA sei vεlei maaθεε gfundigii ta polu nuiti ti liini naazu, ti va volu ga keelaiti, keλε ti la gjeni keeni ga maaba vaa, tωzei ti gjeni luazu ga nubusei mina ye ti zωzu ga ktuiti, ti va za.

²⁷ Ti vaai ma ga tiye, ti naati toni tukpogaaave nu wolaiti kakala. Zalaqa gula gfundigi wolai ti gaazaqani,

²⁸ é gε ti ma: «Gi tω toge wo ma kpaan ga wo mina mω kala bo zunui tona daaseigi zu, keλε weλε, wo Zeeluzalεme laavega kpekpe ga kalagi wo bosu. Wa pω ga wo zunui naa ma jamai la gi unma mu ba?»

²⁹ Keλε Piyελε ta keelai zōiti ti googaaavoteni, ti gε ma: «Keeni nu golo GALA bε, é leve nuiti ba.

³⁰ Ade-mεmεwolani ta-GALAGI gá é Yesu wuzεfeai, é kula saai ya, nii wo kpadōni saa wului ma, wo paa.

³¹ Tω ma ka GALA ge buzegeai, é sei yeezazuve, é ke ga Totuqōi ta Kizo Nui, nii a ke Izelayele nuiti ti ti zιε vεlei maavalibo, ta-gfotoiti suvaaye.

³² Gá ga naama vaiti ma zeeleiti, naa vεε Zenvu Nadagai balaa ba, nii GALA ge feai naati zea, niiti ti gfolozu bε.»

³³ Naama wootti mēni fai wanani ti ma ga gola, ti gjeni ga ti keelaiti pa.

³⁴ Keλε Falizien gila ge buzegeeni kundigiiiti saama, daaseigi gjeni ga Gamaliyele, é gjeni pω ga tω kalamōin, nii nubuseiti ti gjeni wola unfesu ma, é devei veeni ga ti keelaiti kula dε eteave.

³⁵ Naa voluma, é ɣeni ti ma: «Izelayele nuiti, à dama ga naama vai, nii wo ɣεεZU wo ke ga zunui niiti.

³⁶ Su la de ɣoozani, Tudase wuzegeni, é da boɣo ɣe ga nu biin, nu unnaanigo (400) ɣeɣala vileni polu. Kele ti paani, naa voluma zoiti kpein ti vileni polu, naati ti vazani, gila kpalaa ge la yeni ná.

³⁷ Toun poluma, Galilee nui Zudase wuzegeni daasei seve zięgi zu, é nu moinmoin męenni, ti vile polu. Kele to balaa, ti paani, polu nuiti pe ti vaza.

³⁸ Nii niina ge bosu wo ma, naa ɣa ga, à mina yeevili niima nuiti ta-vai zu, à ti ye ná, ti li. Ni nuɓuseiti ka ti niima vaa zeikpasui, ɓaa ma ɣεεwotiiti keεZU, su ɣa ɣologolo.

³⁹ Kele ni GALA ka é keεZU, wo la zooga wo va ti ɣologolo. A dama, wo mina va kooi ɣoozu GALA daalɔɣma.»

Kundiɣiiti ti vaani gooi wu.

⁴⁰ Ti keelaiti tolini volu, ti naati doɣa ga kpakoi, ti to sei ti ma kpaan ga ti mina mo boe Yesu laaseigi zu, naa voluma ti beni ti va, ti li.

⁴¹ Naati ti zegeni tukpɔɣaaleve nu wolaiti kakala ga koozunęei, soloo fai zu ti ma ga ti neɣɣulasui zoloo Yesu laaseigi ma vaa zu.

⁴² Tama folo-o-folo GALA sei velei wu ta koizuveti, ti la ɣeni bolozu ga kalagi woga, ta Woo Niine Uagoi laazeelii ga Yesu ɣa é ga Kilista.

6

Zeelobai wo fai ga totuɣ nu ɓfela

¹ Naama zięgi zu, tei kaladopoiti ti ɣeni moinzu gola, ti zaama Zuifui niiti ti Geleke wooi wosu, naati ti ɣeni unsuyelii losu ga Ebulu nuiti, mazoloo

folo g̃ilagila k̃ñogi g̃aag̃wε ziegi zu, ti la g̃eni ta-
voanzaiti daaz̃obosu ga pag̃o.

² Keela puug̃o maazu feleg̃oti (12) ti kaladopoiti
pe gaal̃eni ba, ti g̃e ti ma: «É la zolooni ga gi GALA
daawooi laazeeli vai ye ná, g̃ño gaag̃wεε vai zu.

³ Naa g̃a é ba, k̃eleaiti, à yeelo nu l̃fela va wo
zaama, niiti l̃og̃o ṽag̃o ti va, ti laavegai ga Z̃envu
Nadegai ta g̃imalai, gi naama wotii ve ti ya.

⁴ G̃oun, g̃a g̃aabaazu GALA falii ta GALA daawooi
ma wotii ma.»

⁵ Naama wooi laani b̃eb̃ei yii g̃a ga pag̃o. Ti
yeeloni Etiyeni va, zunui nii daaveni ga kidaalevei
ta Z̃envu Nadegai, naa ṽoluma Filipe ta P̃ol̃ok̃ol̃,
Nik̃eñol̃ ta Tim̃on, Paalemeenase ta Antiỹose nui
Nik̃ola, nii é l̃oni m̃oungi Zuifuiti ta-GALA pelei ma.

⁶ Ti ti l̃eni ga keelaiti, naati k̃pegai ma ga GALA
falii g̃e, ti yeelaani ti ma.

⁷ GALA daawooi zu g̃eni w̃ol̃ozu, kaladopoiti
ti da m̃oin Zeeluzal̃eme, zalaḡa g̃ula nui ma
m̃oinm̃oin ge g̃eni g̃idaalevezu balaa.

Yesu Kilista ná-zeelei Etiyeni z̃o vai

⁸ Etiyeni nii GALA ná-zaalai ta ná-z̃eb̃ei g̃eni ba
ga gola, é g̃eni maaβele vaiti ta laaṽo ṽoogiti k̃εεzu
nub̃useiti saama.

⁹ K̃ele nui tanigaa ti wuzeg̃eni daal̃og̃oma, tani-
gaa ti zeg̃eni GALA d̃ebi ṽelei wu, nii daaseigi ga
«Dũoi niiti ti uñm̃og̃ai,» naa tanigaa ti g̃eni ga
Silene Zuifuiti ta Al̃egezandili veaiti, naa ṽεε Silisi
ta Azi Zuifuiti ba. Ti Etiyeni maag̃aalini,

¹⁰ k̃ele ti la g̃eni ziezu bu, t̃ozei é g̃eni b̃ozezu ga
g̃igi, nii Z̃envu Nadegai g̃eni feezu zea.

¹¹ Ti veleni nuiti su, ti da gɛ ma: «Gi goomenigɛ, é da woo nɔi wo Moize ta GALA daalɔɔma.»

¹² Uele gɛna ti vuutugi leveni la nuɔuseiti saama, ta totuɔɔiti, naa veɛ tɔ kalamɔinti ba, naa voluma ti liini, ti so ga maabaai, ti vaa la tukpɔɔgaaleve nu wolaiti pɔ.

¹³ Ti zeeleiti kulani, ti da gɛ ma: «Zunui nii ga woo nɔi wosu nɔ ɔɔ ada nɔdegai ta tɔgi laalɔɔma.»

¹⁴ Mazɔɔɔ gi goomenigɛ, é da gɛ ma, Nazalɛte nui Yesu gɛ ade ve ɔɔloɔɔolosu, ta é faa volɔmaiti maavalibo, niiti Moize ti leai ga adeye.»

¹⁵ Zɔiti kpein ti gɛni zeini tukpɔɔgaalevezuɔɔe, ti gaazuloga gɛni de Etiyeni va, ti pɛteni ga gaazuɔɔe gɛɛɔe egɛ geezuɔɔelai.

7

Etiyeni ná-kpɔɔezuɔɔulai

¹ Zalaɔɔa ɔɔula ɔɔundigɔ wolai gɛni ma: «Gaama ga nuu nei ti bosu?»

² Etiyeni gooɔaavoteni, é gɛ ma: «À woilo mà, wɔi wo ga kɛɛni ta kɛɛleaiti! Lebiya GALAGI ɔɔulani kelɛma ade-mɛmɛwola Abalaame ve, siɛgi zu é gɛni la Meezɔɔɔtami, aisa é va li, é zeɛ Galan.»

³ E gɛni ma: «Zegɛ da-yooi zu, da-woladai zu, li zooi naa zu, ve gɛ ná leɛzu ga de.»

⁴ Názu gɛ é ɔɔula la Kaledɛe yooi va, é li é zeɛ Galan. Miná gɛ é yɛni ná, keɛgɛ zaai ma, GALA ge buɔɔe la zooi nii zu, ve wo zeini ná za.

⁵ E la gɛni ada nɔpɛ feeni zea naama yooi zu, anɛɛ kɔɔɔ lo daa ɔɔila keɔɔala you, kelɛ é minazegɛni be ga toɔɔa zooi naa veezu be, ta mavofodaiti be tɔun poluma, naazu doun nɔpɛ ge la gɛni de zea.

⁶ A woilo dεε naa ma, nii GALA ge boni ma: <Suɣwεε ga è-mavofodaiti ta ɣε ga seikɔɣɔma nuiti zool tagili su, ta ɣε ná ga duɔiti, ti ti zopele ɲɔu kona unnaanigɔ (400) laawu.

⁷ Keε ná zii naa lukpɔɣaaleve, nii ta duɔlai ɣε zeezu, naa voluma, ta ɣula, ti va, ti dèbi ve.>

⁸ Naa voluma, GALA ge minazefegi βεteni ti yɔɣɔzu ta Abalaame, é tatipelevolui ɣε ga ma voogi. Naa ɣa é keeni, é Izaake zɔɔɔgai ma, é tatini pelevolu foloi lɔsavasiεi ma, Izaake balaa keeni ɣana nɔ ga Zakɔbe, Zakɔbe balaa ke ɣana nɔ ga ade-mεmεwolani puugɔ maazu felegɔiti (12).

⁹ Ade-mεmεwolani ti toloi ɣulani ga Zozefe, ti pɔdi ga ti lii la Ezipete yooi zu. Keε GALA ge ɣeni ba,

¹⁰ é kula ná-maanɔɣɔi pe su. GALA ge ɣigi veeni zea, é zaala zɔɔ Ezipete masagi Falagɔn ɣaazu, naa sei ga kundigii Ezipete yooi ta ná-peleyeɣei unda.

¹¹ Pului looni Ezipete yooi zu ná pe ta Kanaan yooi balaa su, kpɔbi wola wɔɔloni, ade-mεmεwolani ti la ɣeni ɣɔnɔ sɔɔsu.

¹² Zakɔbe menigai ma ga moloji ɣa Ezipete yooi zu, é ade-mεmεwolani teveni ná mounpa.

¹³ Ti zie laa velesiεi zu, Zozefe βɔɣɔ leeni ga keεɣelointi, Falagɔn Zozefe ɣulazuve ɣwεeni.

¹⁴ Naa voluma, Zozefe valini ga ti va ga keεɣε Zakɔbe, ta ná-peleyeɣei pe, ti pe kpɔga ɣeni ga nu vuulɔfela maazu lɔɔlugɔ (75).

¹⁵ Zakɔbe liini Ezipete, é ye ná, é za, ade-mεmεwolani balaa ti za.

¹⁶ Ti liini ga ti-ma voomaiti Sikεme, ti ti maagulu Abalaame ná-kabamave, nii é geyani ga walii

Amool ná-doun zunuiti ma Sikeme.

17 Tei yeedeǵalai maa ǵeni buǵazu ga GALA ná-minazeǵegi laazeeli, nii é keeni Aǵalaame ve, ada-nuǵuseiti ti moinni, ti buǵu Ezipete yooi zu,

18 eyesu masagi taǵili ge wuzeǵe Ezipete yooi zu, nii é la ǵeni Zozeǵe ǵwee.

19 Masagi naa zeini ada-nuǵuseiti ga, é da ademeǵewolani kpóló, eyesu é ǵe naati ma, ti da taloun ǵegiti kula pelei va, ti da za.

20 Naama ziegi zu ǵa Moize zólóǵa da, gola va GALA gaazu. E keeni ga alu savagó, ti da kónókula keeǵe velei wu.

21 Siegi zu ti kulani la pelei va, Falagón ná-doun anzanui seǵeni, é kulasu eǵe kpóǵó loun zunu.

22 Moize kalagi zólóni Ezipete ǵimalai pe su, sebei wólóni kpóezuǵulai ta keewotiiti su.

23 E kona uuunaanigó (40) zólóǵai ma, ǵi ge looni be ga é wele keeǵelointi ma, Izelayele nuiti.

24 E gila kaani, ti da kpóló, é naa maaloboni, nii ti ǵeni kpólózu, naa nónó ǵotokulazuve, é Ezipete nui vaani.

25 E ǵisieni ga keeǵelointi ta gaagǵa ga GALA ka pó é ti ǵizo ga maavele, kele naati ti la ǵeni naa ǵaagǵaani.

26 Poluma voloi, é liini, é lo tanigaa yóǵózu, niiti ti ǵeni ǵepii ǵóózu, nii a ke é ti yóǵózuǵete, é ǵeni ti ma: <Wa ga ǵeeǵelointi, lee vaa zu wo bóǵó bólózu?>

27 Kele zó é ǵeni bólólai bólózu, naa goolaavilini, é ǵe ma: <Be ǵa é è zeida ga kundigii ta tukpóǵaaleve nui gi unda?>

28 Da pó è pàa, eǵevelei è Ezipete nui vaani la wogi?>

29 Moize naama woosti menigai ma, é uelani, é li, é zeí Madiyan nuiti ta-yooi zu, é doun zunu felego zoloo miná.

30 Kona uuunaanigo (40) lewegai ma mono, geezuḡeelai gila ge ḡulani be kelema Sinayi gizei ma lewebai zu, abuzogi zaama, nii é ḡeni kpovoo goi va.

31 Moize laavoo velei ma ga naama ḡulakelemai, é ḡeni maaḡuḡazu ba ga é ka, Maliḡii boeni po, é ḡe ma:

32 «Nà ḡa gè ga è-memewolani ta-GALAGI, Abalaame, Izaake, ta Zakobe.» Moize zasubalini, é la ḡeni zoosu é va wele.

33 Maliḡii ḡeni ma: «Da-zavalagiti kula ḡoḡoa, mazoloo adave ve è loni ná, zou ve ge maape veai ba.

34 Gaamazu, gè nà-nubuseiti ta-bolbi ḡaa Ezipete yooi zu, gè ti bala gooi meniga, ti bosu. Gè vaa ga gè ti unmo. Naa ḡa é ba, nà è levesu Ezipete yooi zu.»

35 Moizei tona nii ti ḡeleni ba, ti da ḡe ma: «Be ḡa é è zeida ga kundigii ta tukpoḡaaleve nui?» Naa ḡa GALA ge teveni ga kundigii ta unmo nui, geezuḡeelai ná-kpobai zabui zu, nii é ḡulani be kelema kpovoo goi zu.

36 To ḡa é ti ḡulani Ezipete yooi va ga maabele vaiti ta laavoo vaiti, Kpolode Bōigi zaama ta tewebai zu kona uuunaanigo (40) laawu.

37 Moize ḡilagi naa no ḡa, é ḡeni Izelayele nuiti ma: «GALA ka GALA goo wo nui ta wuzegezu wo ve ga ndun kevele, wo-ḡeleaiti saama.»

38 Siegi zu nubuseiti gaalea ḡeni de la ba tewebai zu, tonoo ḡa é ḡeni ade-memewolani zoḡozu ta

geezuφeelai, nii é φeni b̄ezu p̄o Sinayi gizei ma. E zenvu su wooiti s̄ol̄oni, ga é ti laazeeli ade ma.

³⁹ Ade-mεmεwolani ti la φeni keeni, ti va φolo be, kele ti φeni daavilisu, ti-yiimave pe tatiga φeni de Ezipete yooi ma.

⁴⁰ Ti φeni Aal̄n ma: ‹Wuzefena, è galagiti kpete gi ve, ti lo gi luφ̄o, maz̄l̄o Moize nii, é gi φulaai Ezipete yooi va, gi la kwεε nii keai la.›

⁴¹ Naama ziegi zu, ti nike yivoi maaniinigi βeteni, ti da zalaφaiti kula k̄oφ̄o ganigi naa ve, ti da φoozune naa ma, nii ti kpeteai ga ti b̄oφ̄o yei.

⁴² GALA ge voluaveni ti va, é ti ye ná, ti da aniiti pe debi, ti volozu geef̄ol̄gi zu. Naa φa seveai GALA goo wo nuiti ta-zev̄ei zu ga:

‹Ee, Izelayele nuiti, zalaφa zuai wo φeni ti vaazu, ta zalaφai niiti wo φeni ti φulazu kona vuunaaniḡo (40) laawu tevebai zu, na φa wo φeni ti φulazu b̄è baa?›

⁴³ Ba-o, wo M̄ol̄ke ná-sege velei zefeni, ta wa-φalagi Lefan ma zomideφai, maaniinigi niiti wo ti βeteai ga wo da n̄ko ti wu! T̄o φa é ba, na wo levesu dūlai zu poun Babil̄one volu velei.›

⁴⁴ Ade-mεmεwolani keai ma tevebai zu, sege velei φeni ti ya, nii minazef̄egi ma zev̄ei φeni bu, sege velei nii GALA ge Moize leveni ga é to, ga naama φazavigi nii é kaani.

⁴⁵ Ade-mεmεwolani ti naa z̄ol̄ogai ma, Zozuwe yeni ti luφ̄o, ti lε la zool̄i naa zu, ti kulani ziiti zea, niiti GALA ge φeni ti βεezu ti luφ̄o. Sege velei naa yeni ná eyesu Davide ná-yeef̄eφal̄ai,

⁴⁶ naa zaala z̄ol̄oni GALA gaazu, é suvali ga zobo ge ve be, é pele lo Zak̄obe ná-GALAGI ve.

47 Kεε Salomɔn ɔa niina, ε pelei lɔni GALA be.

48 Kεε anεε naa ve, GALA nii ε Anii-Pε-Unda, naa la da ga zeɪ pelei wu, nii togai ga nu bɔɔɔ yeei, eɔvelei GALA goo wo nui boni da, ε ɔe ma:

49 «Maliɔii wooi ɔaa: Geeɔɔɔɔɔ ɔa ε ga na-masa
kpɔkpɔɔɔɔ,
zooi ɔe ga na-kɔɔɔɔɔɔɔloma anii.

Pelei ma zii begele ɔa wa to bε?

Mini ɔa na a ɔe ga seɪzuve?

50 Na lei ge va naama aniiti pe kpete ɔaa?»

51 Ee, suvɔɔ nuiti, niiti ti-yiimave, ta ti-woiyegεiti daaɔɔɔɔɔɔɔɔɔ! Wa Zenvu Nadegai zakpesu yeenɔpe!
Wo ɔulave ga wo-mεmεwolani.

52 GALA goo wo nui be ɔa, wo-mεmεwolani ti la kpɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ? Ti naati paani vɔɔɔ, niiti ti ɔeni Telebo Nui vaa vai wosu ma yeeluɔɔ, nii wo yaavaai, wo pa.

53 Wɔɔɔɔɔ wo GALA na-tɔɔɔɔɔ zɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ ga geezuɔeelaɔi maavele, keε wo la keeni wo va ɔolo be.»

Etiyeni zɔɔ vai ga kɔtuiti

54 Ti naama wootti mεnigai ma, ε wanani ti ma ga gola, ti da niigai zie ga Etiyeni laalɔɔɔɔɔɔɔɔɔ.

55 Kεε tei Etiyeni mu daavega ɔeni de ga Zenvu Nadegai, ε ɔaazuwuzegeni geeɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ zu vele, ε GALA na-lebiyai ɔaani, ta ε Yesu ɔa lɔni GALA zeezazuve.

56 E ɔeni ma: «Na geeɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ laalaogai ɔaazu, ta Nu na-Doun Zunui lɔni GALA zeezazuve.»

57 Na zu ɔa ti kpeeɔ looni la, ti da ti-woiyegεiti daaɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ, ti bize vɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ daalɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ.

58 Ti kpeeni, ti kula taai va, ti da sɔ ga kɔtuiti. Naama zeeleɔi ti ɔeni ta-zegεiti feezu zunu loun-
goi ta ya, nii daaseigi ɔeni ga Sɔle.

⁵⁹ Siɛgi zu ti ɣeni Etiyeni zɔɔzu la, é ɣeni GALA falizu, é ɗa ɣe ma: «Màliɣii Yesu, yeezei zɛnvui wu.»

⁶⁰ Naa vɔluma, é vileni niibii ɣa, é bain ga woo wola, é ɣe ma: «Màliɣii, mina niima ɣotoi la ti unma.» E naa wogai ma, é zaani.

8

¹ Sɔle vaani bu, ti Etiyeni va.

Wɔinzeɣemai ta kidaaleve nuiti faza fai

Naama voloi nɔ, wɔinzeɣema wolai laalɛeni Zeeluzalɛme Egilisii wu. E ɣula keelaiti polu, kidaaleve nuiti pɛ ti vazani Zudee laaiti ta Samali laaiti su.

² GALA gaazuluaba nuiti ti Etiyeni maagɣuluni, ti wola wɔɔ ná-faa zu.

³ Kɛɛ Sɔle mu ge ɣeni Egilisi nuiti kpɔɔzu, é ɣeni lɛɛzu pɛɛiti bu, é ɗa kidaaleve nuiti folo ná, zunuiti ta anzanuiti, é ɗa ti vili kasoi ɣa.

GALA daawooi laazeeli vai Samali

⁴ Zɔiti ti vazani, naati ti ɣeni liizu adeti, ti ɗa Woo Niine Uagɔi laazeeli.

⁵ Filipe yeini Samali laa wolai gila su, é Kilista ná-fai laazeeli ná.

⁶ Bɛɛi pɛ ge woiloni ga pagɔ Filipe wooi ma, siɛgi zu ti ɣeni gooi menisu da, ti ɗa laavɔɔ vaiti ka, niiti é ɣeni ti ɣɛɛzu.

⁷ Mazɔɔɔ kɔzɔba yɛnvui ma mɔinmɔin ge ɣeni ɣulazu inɛ su nuiti su, ti ɗa kpeeɛ loo ga gola, naa vɔluma mɛɣɛɛ nuiti ta maalɛɣɛɛ nui ma mɔinmɔin ge ɣeni valozu.

⁸ Koozunɛ wolai ɣeni taa wolai naa zu.

9 Kaite zunui ta ɣeni taai naa zu, daaseigi ga Simɔn, é ɣeni molikula fai ɣεεzu, é Samali nubuseiti pe daavɔɔni, é ɣeni bɔɔɔ leεzu ga toɣa ga nu wola.

10 Eεε pe, é zo doungoiti ma, é li kpakologiti pɔ, ti ɣeni woilosu goo ma ga pagɔ, ti da ɣε ma: «Zunui nii ɣa é ga GALA ná-zεbei, nii daaseigi ga <Zεβε Wolai.>»

11 Ti wola batani ba, mazɔɔ é leɓini gola ti laavɔɔzu ga ná-molikula faiti.

12 Keε siegi zu ti ɣidaaleveni la Filipe laawooi ma, nii é ɣeni GALA ná-masadai ta Yesu Kilista laaseigi ma Woo Niine Uagɔi laazeelizu ti ma, zinaa ta anzaa, ti batizeni.

13 Simɔn bɔɔɔi balaa ɣidaaleveni. Kpegai ma ga batize, é la mɔ ɣeni zegezu Filipe volu. Daa ɣeni vɔɔzu ga maabele vaiti ta laavɔɔ vai, niiti Filipe ɣeni ti ɣεεzu.

14 Keelaiti ti ɣeni Zeeluzalame, ti menigai ma ga Samali nuiti ti yeezeida GALA daawooi wu, ti Piyε ta Zan leveni ti ma.

15 Naati ti zeelias ma ná, ti GALA falini ti υε, nii a ke ti Zenvu Nadegai zɔɔɔ.

16 Mazɔɔ Zenvu Nadegai la ɣeni de yeini ti tanɔpe ma, ti batizeni nɔ Maligii Yesu laaseigi zu.

17 Piyε ta Zan ti yeelaani ti ma, ti Zenvu Nadegai zɔɔɔ.

18 Simɔn kaai ma ga kidaaleve nuiti ta Zenvu Nadegai zɔɔɔsu siegi zu keelaiti ti yeelaazu la ti ma, é walii leteni Piyεni ta Zan ma.

19 E ɣeni ti ma: «À ma zεbei ve bè, ga zɔi nɔpe nà yeela ma, ma nu Zenvu Nadegai zɔɔɔ.»

20 Keε Piyε ɣeni ma: «Da walii ye è va, wo

li undaaviligi zu, tɔɔzei ɗa ɗisiɛzu ga GALA ná-veɓanii ɗa zɔɔɔsu ga walii.

²¹ Dɔnɔ ta è-ɔɔda nɔɓe ge la niima vai zu, mazɔɔɔ è-yii la zɔleni GALA gaazu.

²² Nimiza mu ga è ɗoozu ɗisiɛ ɗɔi, Maligii maanɛɛɛ, nii a ke ni soloo faa ve, é è zuvaayɛ ga kisiɛi, nii é è-yiimaɔɛ.

²³ Mazɔɔɔ velei gè kaazu la, è laavege ga faa wanai, ta ɗa ga faa ɗɔi ná-duɔi.»

²⁴ Simɔn ɗeni ma: «Wa ɓɔɗɔi à Maligii maanɛɛɛ bè, nii a ke nii kpein wo bogai, naa tanɔɓe ge mina zeeli mà.»

²⁵ Piyeɛ ta Zan ti ɓegai ma ga zeele wooi wo, ta ti Maligii laawooi laazeeli, ti ɗaleni ma Zeeluzalɛme, ti ɗa li ga Woo Niine Uagɔi laazeeli Samali nuiti ta-laa go mɔinmɔin su.

Filipe ta Etiyɔpi ɗundigɔi wolai

²⁶ Yeeta, Maligii ná-geezuɗeelai gila ge ɓɔeni Filipe ɔɔ, é ɗe ma: «Wuzegɛ, è li ga ɓekɓema velei nu yeezazuɔɛ, pelei naa zu nii é zegezu Zeeluzalɛme, é yei Gaza velei, nii é teɓɓai zu.»

²⁷ Filipe liini gaamanɔ. Ná-pelei zu, é zunu zeeɗagai gila kaani, Etiyɔpi nu ɗeni de. E ɗeni ga kundigɔi wola, Etiyɔpi masa anzanui Kandase ná-naavoloi unda nui ɗeni de. E ɔaani Zeeluzalɛme GALA ɗɛbizu.

²⁸ E ɗeni ɗalesu ma, é zeini ná-soo wotoloi zu, é ɗa GALA goo wo nui Ezayi ná-seɓɓei ɗala.

²⁹ Zenvu Nadagai ɗeni Filipe ma: «Maabuɗa soo wotoloi nuu ɔa.»

³⁰ Filipe ɓizeni, é Etiyɔpi zunui woomeni, é ɗa GALA goo wo nui Ezayi ná-seɓɓei ɗala. E ɗeni naa ma: «Nii é kalasu, ɗa gaagɗaazu nei?»

³¹ Zunui gooŋaavoteni, é gɛ ma: «Nà gaaga ɣale, ni nu la suɣulani mà?» E Filipe lolini ga naa ɛ, é zeɪ koba wotoloi zu.

³² Uɛ é ɣeni ná ɣalasu, é zɛvɛni ná ga:

«É la ɣeni woo ɲɛ gila kpalaa boni,
eɣɛ baalagi ti liizu la paazuve,
eɣɛ baala zivoi é loni maaleɣa leve nui ɣakala.

³³ Ná-ɔɔɣɔmaayeii zu, ti ná-tukpɔi ɣaaleveni ga telebotalai,

ɔɛ ɣa a keɛɣalazuɛti dɛɛ?

Mazɔɔ zɛnvui ɣulani zea.»

³⁴ Etiyɔpi zunui Filipe ɣaazaɣani, é gɛ ma: «Nà è maanɛɛɛzu, ɔɛ ɣa GALA goo wo nui vaazu ma? Tɔ ɔɔɣɔi ve, ɔaa nu ɣili be?»

³⁵ Filipe kpɔɛi zɛɣeni naazu, é tɔɔzei naama zɛvɛi zu wooi ma, é Yesu ná-Woo Niine Uagɔi laazeeli ma.

³⁶ Ti yɛni liizu, ti zeeli adɛ ta, ve ziei ɣeni ná, kundigɔi ɣeni Filipe ma: «Wɛɛ ziei va. Lee ɣa é pele levesu tɔɣɔ, gè va batize?»

³⁷ Filipe gooŋaavoteni, é gɛ ma: «Ni da ɣidaalevena ga è-yiimave pɛ, da zoo batizesu.» Zunui gɛ ma: «Gè ɣidaalevea ga Yesu Kilista ɣa é ga GALA Doun Zunui.»

³⁸ Etiyɔpi zunui devei veeni ga wotoloi lo. Filipe ta zunui naa ti felegɔ ti vilɛni ziei wu, Filipe kpatize.

³⁹ Siɛgi zu ti ɣulani la ziei wu, Maligɔi ná-Zɛnvui Filipe zɛɣeni. Etiyɔpi zunui la mɔ ɣeni Filipe ɣaani, kɛɛ é liini ga koozunɛi.

⁴⁰ Filipe wɛɛni nɔ, é ɔɔɣɔ ɣa Azɔte, naa voluma, taa wolai niiti kpein é ɣeni levesu ti zu, é Woo Niine Uagɔi laazeelini naati pɛ, eyɛsu é zeeli Seezalee.

9

Sole fidaaleve vai

¹ Naama ziesu, Sole ḡeni ba nɔ, é da maalua vaiti ta nu vaa vai wo Maliḡii ná-kaladopoiti daalɔḡoma. E liini zalaḡa ḡula ḡundiḡi wolai vɔ be,

² é sevea ḡaizie zea, tevegai Damase GALA dɛbi velei wu nuiti ma, ga ni a nu nɔpe kaana, zunu baa anzanu, é kidaaleve vele niinei naa ma, é gili, é vaa la Zeeluzalɛme.

³ Keai ma pelei zu, é da li, maaḡuḡaai ma Damase va, gaamago nɔ wozakalagi ta ḡulani geegɔlɔḡi zu, é da volo maaḡoolii zu.

⁴ E looni zooni ma, é wooi ta menini, é da toli, é da ḡɛ ma: «Sole, Sole, lee vaa zu è wɔinzeḡezu?»

⁵ E ḡeni naa ma: «Be ḡa ga de, Maliḡii?» Naa ḡɛ ma: «Nà ḡa gɛ ga Yesu, nii è wɔinzeḡezu.

⁶ Kele wuzegɛ, è le taa zu, ta naa wo è ma, nii da ke.»

⁷ Siɛnɔḡoiti ti loni, ti laavɔ kpaan, ti la zooni ti va woo ḡila kpalaa bo, ti ḡeni wooi menisu, kele ti la ḡeni nu nɔpe kaazu.

⁸ Sole wuzegɛni zooni ma, gaazuzegɛni ma, kele é la ḡeni wozaḡaazu. Ti soni zeei va, ti lii la Damase.

⁹ E keeni ga folo savagɔ, é la wozaḡaazu, é la laamiizu, é la ɔɔlezu.

¹⁰ Tama kaladopoi ta ḡeni Damase, daaseigi ga Ananiase. Maliḡii tolini, é ḡɛ ma: «Ananiase!» E gooḡaavote, é ḡɛ ma: «Nà ḡaa, Maliḡii!»

¹¹ Maliḡii ḡeni ma: «Wuzegɛ, è li ga koiyɔḡozu velei nii daaseigi ga ḡolegai, è wele Zudase ná-pelei wu ga zunui nii daa ga Sole, Taalese nui, mazɔlɔ toḡa GALA falizu.

12 Tama é zunui ta g̃aave kulakelēmai zu, daaseigi ga Ananiase, é da le pelei wu ga é yeela ma, nii a ke gaazuve zefē ma.»

13 Ananiase g̃eni ma: «Maliḡii, gè meniga nu m̃oinm̃oin da, ga zunui naa faa ʝou m̃oinm̃oin kea ga da-nuiti Zeeluzalēme taazuve.»

14 Naa voluma, zalaḡa ḡula ḡundig̃iiti ta-zobogi ḡa zea ve, nii a ke é naati gili, z̃oit̃i ñape a ti ḡa, ti da woog̃ula GALA ma è-laaseigi zu.»

15 Kele Maliḡii g̃eni ma: «Li, t̃ozei zunui nuu ḡa ga anipakai nii gè yimazeḡeai la, nii a ke é d̃aaseigi ḡula kelema zii ḡiligiti be, ta masagiti, naa ve Izelayele nubuseiti ba.»

16 Nà b̃og̃oi, nà vaazu deezu la, velei é vaazu b̃ob̃ozu la b̃è.»

17 Ananiase liini, seeliai ma pelei wu, é yeelaani S̃ole ma, é ḡe ma: «K̃eloun S̃ole, Maliḡii Yesu, nii kulaai è ve kelema pelei zu, nii è vaai la, naa ḡa é t̃evagai ga è-ḡaazuve zefē ma, ta è laave ga Zenvu Nadegai.»

18 Gaamago ño, é ḡeeni eḡe ani ḡalaiti ta ḡula S̃ole ḡaazuve, ti loo, gaazuve zefē ma. E wuzegeni, é batize.

19 E daamii wogai ma, é zeb̃ei z̃ob̃oni. E foloi tanigaa ḡeeni kaladopoiti ba, niiti ti ḡeni Damase.

20 E t̃ozeini gaamago ga Yesu ña-fai laazeeli GALA d̃ebi veleit̃i bu, é da ḡe ma: «Yesu ḡa é ga GALA Doun Zunui.»

21 Z̃oit̃i pe ti ḡeni goomenisu, ti laaṽoni, ti da b̃og̃o ḡaazaḡa ga: «Nii lei é ḡea naama nuiti w̃oinzeḡezu Zeeluzalēme, niiti ti GALA tolistu daaseigi nii zu? Kebe, paa ungi ḡa ño ga é naama nuiti gili, é li ga tiye zalaḡa ḡula ḡundig̃iiti p̃o, kele?»

22 Kεε folo-o-folo Sɔle ná-kala gooi zεbei ɣeni baagɔzu: Zuifui niiti ti ɣeni Damase, ti la mɔ ɣeni kwεε nii ta bo, tɔɔzei é ɣeni dεεzu ga tiye ga Yesu ɣa é ga Kilista.

23 Yeedεɣala zugooza tevegai ma, Zuifuiti ti bɔɣɔ leveni ga ti paa.

24 Sɔle faa ɣwεeni ta-yaava vai zu. Ti ɣeni wεlezu vɔɔ taa zigidaɔveti ma, folo vεε kpidi va, nii a kε ti paa.

25 Kεε, ná-kaladopoiti ti seɣeni ga kpidi, ti da kpɔɔgi zu, ti ze ga sigigi vɔlu velei.

Sɔle ɣeni Zeeluzalεme

26 Sɔle zeelii ma Zeeluzalεme, é kɔɣɔni ga é vɔ pεε kaladopoiti ba, kεε ti pε ti ɣeni luazu ba, ti la ɣeni laani da ga é ɣea ga kaladopoi ta.

27 Balanabase seɣe vele ɣana, é lii la keelaiti pɔ bε. E naa kpein sugulani ti ma, velei Maligii bɔɣɔ lεeni la ga Sɔle pelei zu, é bɔε pɔ, ta velei Sɔle GALA daawooi laazeelini la ga ladalai Maligii Yesu laaseigi zu Damase.

28 E zo naazu ma niina, ta naati ti ɣeni lεεzu, ti da yei Zeeluzalεme taazuve, é da GALA daawooi laazeeli ga ladalai Maligii laaseigi zu.

29 Zuifui niiti ti Geleke wooi wosu, ta naati ti ɣeni yepezu, ti da bɔɣɔ maagaali, kεε naati ti ɣeni paa ɣeleɣele gaiziezu.

30 Kidaaleve nuiti ti naa zugwεεgai ma, ti liini la Seezalee, ti teve Taalese.

31 Ziileigi ɣeni Zudee Egilisii pε su, ta Galilee, naa vεε Samali va, é ɣeni wɔɔɔzu kidaalevei zu, é da zie bɔɣɔmaayei zu Maligii ve, gaa ɣeni wɔɔɔzu ga

nui liegɔi, nii é gɛni vεεzu ba ga Zεnvu Nadegai ná-krɔbai.

Enee valo vai

³² Tεi Piyεε gɛni levesu zooi zu ná pε, é zeelini balaa kidaaleve nuiti pɔ bε, niiti ti gɛni Lida taazuve.

³³ E zunui ta gɛani ná, daa ga Enee, é laani seeβε vetei gɛa kaite kona dɔsava laawu ga kɔlsama zeeβei.

³⁴ Piyεε gɛni ma: «Enee, Yesu Kilista é valo! Wuzεgε, da βɔgɔi è da-vetei le ba.» E wuzεgɛni gaamago.

³⁵ Lida ta Salɔn nεmei zu nuiti pε ti miná gɛai ma, ti gɛdaaleveni Maligii ma.

Dɔlɔkase wuzεgε vai, é gɛula saai ya

³⁶ Kidaaleve anzanu gɛila ge gɛni Zɔpee, daa ga Tabita, (nii poluve ga «Dɔlɔkase»), é gɛni botii vago mɔinmɔin kεεzu, é da faabɔgɔiti kε.

³⁷ Naama ziεgi zu, é zeeβeni, é za. Ti maagbaai ma, ti daani geezu vεlei ta wu.

³⁸ Zɔpee gɛladopoiti ti mεnigai ma ga Piyεε gɛa ti gɔbave laai zu Lida, ti zunu felegɔ leveni polu, ti gɛ ma: «Soma, è va fala gi vɔ bε.»

³⁹ Piyεε wuzεgɛni, é vile ti volu, ti li. Ti zeel-iai ma, ti lεeni la geezu vεlei wu. Poanzaiti pε ti maabugani ba, ti da wɔlɔ, ti gɛni sege goiti ta tookɔba wolaiti dεεzu la, niiti Dɔlɔkase gɛni ti βεtεzu ti vε, siεgi zu naa gɛni la ti va.

⁴⁰ Piyεε εσε pε kulani eteave, é GALA fali. Naa voluma, é gɛavoteni poomai ma, é gɛ ma: «Tabita,

wuzegfe!» Naa gaazuzegfeni ma, é Piyεε ga, é zεba é zeí.

⁴¹ Piyεε yeelaani zea, é buzegfe, naa vóluma é kidaaleve nuiti ta poanzaiti tolini, é δεε ga tiye, é vulua.

⁴² Zópee nuβuseiti pe ti naa menini, ma moinmoin ge gídaaleve Maligii ma.

⁴³ Piyεε yeegefεgala go gfeni Zópee kóló βete nui ta vó βe, nii daa ga Simón.

10

Kulakεlmai Kóleneye sálóni Seezalee

¹ Zunui ta gfeni Seezalee, daaseigi ga Kóleneye, é gfeni salavusu bulu gila maazu, nii é zegfeni Itali.

² Zunui naa ta ná-peleyegfei ti gfeni ga GALA gaazuluaba nua, é gfeni faabóǵó moinmoin keezu nuβuseiti βe, é gfeni GALA falizu sienope su.

³ Yeeta, kpákó volo yeegefεgalai zavasiεi ma, é GALA ná-geezugeelai gila kaani, kulaai kelema kpezekele, é da le ná-pelei wu, naa tolini, é gfe ma: «Kóleneye!»

⁴ E gaazuloni naa va, dualuagi soni, é gfe ma: «Toǵa gale, Máligii?» Naa gfe ma: «Da-GALA faliiti, ta da-vaabóǵóiti ti zeelia GALA ma, ki ka ti zu.

⁵ Keelaiti tevεna gani gani nó Zópee, ti Simón loli, nii daasei peai ga Piyεε.

⁶ Kóló βete nui Simón ná-pelei wu gá é jiiizu ná, kpoloǵei laave.»

⁷ Geezugeelai nii é gfeni βóezu pó, naa liini nó feya, Kóleneye ná-botigfe nu felegó loli, ta GALA gaazuluaba zalavusui gila, nii é botii gfeezu toun ba.

⁸ Kpegai ma ga fai pe sugula ti ma, é ti leveni Zopee.

Kulakεlemai Piyεle sɔbɔni Zopee

⁹ Polumai, tei ti ɣeni pelei ma, ti maa da buɣa Zopee va, Piyεle leeni pele ɣomave ga folo bekpegi, ná betɛai ga dooɣo bosuve, ga é GALA fali.

¹⁰ Pului soni, é ɣeni pɔ ga é daamii wo. Siɛgi zu ti ɣeni ɣɔnɔgi betɛzu la be, sugilini.

¹¹ E geegɔlɔgi laalaogai ɣaani, é ani ta ɣaani eɣe seɣe wolai toko logai seki naanigɔi pe ga, é da yei zooi ma.

¹² Gɔɣɔ naani suaiti ti ɣeni su, ta kpokpo suaiti, naa veɛ wɔniiti ba.

¹³ Wooi ta zeelini ma, é ɣe ma: «Piyεle, wuzɛɣe, è ta vaa, è mi!»

¹⁴ Kεle Piyεle ɣeni ma: «Ba-o, Mɔligii, tɔɔzei kaipa gè la de tɔ ma ani ba kɔzɔba ani miini.»

¹⁵ Wooi naa ɣeni ma volu ná velesiei: «Nii GALA ge ɣεεzu ma jadegɛ, mina naa vete ga kɔzɔba ani.»

¹⁶ Naama vai zeini ma ga seizu savagɔ, naa voluma, anii naa ɣaaɣaleni ma geegɔlɔgi zu.

¹⁷ Siɛgi zu Piyεle ɣoozuvilini da ga é kulakεlemai naa voluve ɣwεε, gaamago Kɔlenɛye ná-keelaiti é ti leveni, ti gaazaɣagiti boni, ti va kwεε ve Simɔn ná-pelei ná, naati ti loni sigfidave.

¹⁸ Ti toligi woni, ta ti da gaazaɣagi wo, ni Simɔn laazuve ɣa ná, nii daasei peai ga Piyεle.

¹⁹ Tei Piyεle ɣeni ɣisiɛzu kulakεlemai voluve zu, Zenvu Nadegai ɣeni ma: «Wεle, zunu savagɔ vaave, ti da è ɣaizie.

²⁰ Wuzɛɣe, è yei, mina ineine, à li vɔɔma wa tiye, tɔɔzei ná ɣa gè ti levegai.»

21 Piyε yeini, é ǵε zunui naati ma: «Wεε nà va, nà ǵa wo ǵàizizu, lee ǵa é ga wo vaa ungi ve?»

22 Ti gooǵaavoteni, ti ǵε ma: «Salavusu ǵundigii daa ga Koleneye, é ga zunui nii telebogai, ta é luazu GALA ba, nii Zuifuiti pe ti tǵǵo vagoi wosu, naa ǵa GALA ge ná-geezuǵeela ǵadegai gila tevegai ma, é ǵε, é è loli ná-pelei wu, nii a ke é è woomeni.»

23 Piyε ti leeni pelei wu, é ti laazuve.

Poluma zobui é wuzεǵeni, é vile ti volu, ti li. Zǵopee ǵidaaleve nuiti tanigaa ti vileni polu, ti maaza.

24 Poluma voloi, ti zeelini Seezalee. Koleneye ǵeni ti bǵounsu, é ná-nuiti ta bǵoala wanawanagiti tolini ná-pelei wu.

25 Sieǵi zu Piyε leeni la pelei wu, Koleneye daaǵomini, é loo kǵǵowu, é nǵkǵ bu.

26 Keε Piyε buzeǵeni, é ǵε ma: «Wuzεǵe, tǵzei nà balaa, nà ga nui ga è ǵevele.»

27 Ti yeni yepezu, ti le pelei wu, ti nu mǵinmǵin kaani, ti ǵaalai ba.

28 E ǵeni ti ma: «Wo kwεeni ga tǵ ka Zuifuiti ma, ga ti mina bǵ faa nǵpe ma ta zii ǵiligiti, ba ti va le naati ta-vele wu. Keε GALA ge deεve ga ze ga maa la neeni, nu va ǵε nui tanǵpe ma kǵzǵba nu, ba ǵadetala nu.

29 Naa ǵa é kea, sieǵi zu wo keela levega da mǵ, ǵε va, ǵε la maǵaali nǵpe keeni su. Keε nà wo ǵaazaǵasu, lee ǵa wo tǵligai ma?»

30 Koleneye ǵeni ma: «Ma volo naanisiei ǵa ga za, niima yeeǵεǵalai nǵ zu, ǵε ǵeni GALA falizu ná-pelei wu kpǵkǵ volo yeeǵεǵalai zavasiiei ma. Zunui ǵila ge vaani, é lo kǵkala, kǵba zeǵei ǵoleai é da volo,

³¹ é ǵe mà: «Kaleneye, da-GALA falii ǵaavotega, GALA ki ka da-vaabɔǵɔiti su.

³² Keelaiti tevena ǵani ǵani nɔ Zɔpee, ti Simɔn loli, nii daasei pɛai ga Piyele. Kɔɔ bɛte nui Simɔn ná-pɛlei wu ǵa é niizu ná, kpolodei laave.»

³³ Gaamago nɔ, ǵe keelaiti teve è ma, è laaǵomi fai zu, da ma, è solooge ga è va fala. Ue niina gi pɛ ka gi GALA gaazu, gi woilo naa ma, nii Maligii è leveai ma.»

Piyele ná-kpɔei é boni Kaleneye vɔ be

³⁴ Piyele kpɔei zegeni naazu, é ǵe ma: «Gaamazu, ǵe kwɛega niina ga GALA ge la zeelɔzɔǵɔzu ǵɛɛzu nuiti ba,

³⁵ kele zii pɛ saama, zɔi nɔpɛ é luazu ba, ta é telebodai ǵɛɛzu, naama nui neve be.

³⁶ Wo daawooi ǵwɛeni, nii é tevegai Izelayele nuiti ma, é ziilei Goo Niine Uagɔi laazeeli ti ma ga Yesu Kilista maavele, tama ka é ga eɛe pɛ Maligii.

³⁷ Wo kwɛeni nii é ǵɛeni de Galilee, naa voluma Zudee yooi zu ná pɛ, Zan daazeelii ma bebei ma ga ti batizei.

³⁸ Wo kwɛeni velei GALA ge Zenvu Nadagai yeini la Nazalɛte nui Yesu ma, ta é zɛbei ve zea. Wo kwɛeni balaa velei Yesu ǵeni levesu da zooi zu, é da faa vagoi ǵe, é da naama nuiti pɛ balo, niiti ti ǵeni Inegi ná-zobogi wu, tɔɔzei GALA ge ǵeni ba.

³⁹ Nii kpein é keai Zuifuiti ta-yooi zu ta Zeeluzalɛme, giya ǵa gi ga naama zeeleiti. Ti kpadɔni saa wului ma, ti paa.

⁴⁰ GALA ge buzeǵeni, é kula saai ya foloi zavasiei, é zobogi ve zea ga é ɔɔǵɔ le ga nuiti.

⁴¹ Kεε nui pε ge la gfeni de, keni zaiti niiti GALA ge yiimazefeni ga tiye kaite, ga ti gfe ga zeeleiti, gá ya, gxi gi daamii ta kpɔɔlei woni ɔɔma gá tiye, GALA kpegai ma ga buzege, é kula saai ya.

⁴² Naa ɔoluma, Yesu devei veeni giya ga gi GALA daawooi laazeeli nuɔuseiti ma, gi zeele wooi wo ga tɔ ga GALA ge yeelogai ba, ga é gfe ga nu vuluiti ta gɔvɛiti ta-lukpɔgaaleve nui.

⁴³ GALA goo wo nuiti pε ta naama zeele wooi wosu ná-faa zu, ga zai nɔpε a gɔdaalevena Yesu ma, naama nui ná-kotoi zuvaa ga ye ga toun daaseigi maavele.»

Zenvu Nadegai yei vai zii gɔligiti ma

⁴⁴ Siεgi zu Piyεε gfeni de naama wooiti bosu da, Zenvu Nadegai yeini nuiti pε ma, niiti ti gfeni woilosu.

⁴⁵ Kidaaleve nui niiti pε ti gfeni ga Zuifuiti ti yeni Piyεε ɔolu ti ɔa, ti laavɔɔni ga Zenvu Nadegai yei vai zii gɔligiti balaa ma.

⁴⁶ Mazɔɔɔ ti gfeni naati goomenisu, ti da ɔɔε zii woo gɔligiti su, ti da GALA debi.

⁴⁷ Piyεε kpɔɔi zefeni ɔolu, é gfe ma: «Nu ga gfele nei naama nuiti kpatizesu ziei wu, niiti ti Zenvu Nadegai zɔɔɔgai ga ade gfevele ɔaa?»

⁴⁸ E devei veeni, ti naati kpatize Yesu Kilista laaseigi zu. Ti maanεnεni ga é ye ti gɔba foloi tanigaa laawu.

11

Piyεε ná-poluvaawogi Zeeluzalεme Egilisii zu

¹ Keelaiti ta kidaaleve nui niiti ti gɛni Zudee yooi zu, ti mɛnini ga zii gɛligiti balaa, ti yeezeive GALA daawooi wu.

² Siɛgi zu Piyɛɛ lɛɛni la Zeeluzalɛme, kidaaleve nui niiti ti ga Zuifuiti ti peelalani, ti gɛ ma:

³ «È leve gɛale, è liai, è lɛ zii gɛligiti ta-velei wu, naa voluma wo laami uɔɔma wa tiye.»

⁴ Piyɛɛ tɔɔzeini naazu ga faiti sugula ti ma ga gilagila, é gɛni ti ma:

⁵ «Gè gɛni Zɔpee taazuve, gè yɛni GALA falizu sùgɛli, gè kulakɛɛmai ta zɔɔɔni. Ani ta zɛgɛni geɛgɔɔgi zu, eɛgɛ sege wola toko logai seki naanigɔi pɛ ga, é da yei, eyɛsu é zeeli mà.

⁶ Gè suvɛɛni ga pagɔ, gè gɔgɔ naani suaiti kaani, ta dɔɔɔ zuaiti, naa veɛ kpokpo suaiti ta wɔniiti ba.

⁷ Gè woo gɛla mɛnini balaa, é da gɛ mà: «Wuzɛgɛ, Piyɛɛ, è ta vaa, è mi.»

⁸ Keɛ gè gɛni ma: «Ba-o, Màligɛi, tɔɔzei kaipa kɔzɔba ani ba tɔ ma ani la dɛ lɔɔni dàave.»

⁹ Wooi woni mà volu ná velesiɛi zu, é gɛla geɛzuve, é gɛ mà: «Nii GALA ge gɛɛzu ma padegɛ, mina naa vɛɛ ga kɔzɔba ani.»

¹⁰ Naama vai zeini ma ga seizu savagɔ, naa voluma, ti pɛ ge gɛaɛgaleni ma geɛgɔɔgi zu.

¹¹ Gaamago nɔ, zunu savagɔ unkulani, ti zɛgɛ Seezalee, ti va tɔlisu, ti lɔni sigɛdave, ve gi gɛni ná.

¹² Zɛnvu Nadagai gɛni mà, gè vile ti volu gi li, gè mina inɛine. Weɛ keɛloun lɔzitaiti ba, niiti ti màazani, gi li, gi lɛ Kɔlenɛye ná-pelei wu.

¹³ Naa balaa boni gi ma, velei é kulakɛɛmai zɔɔɔni la, geɛzɛgɛlai lɔni, é da gɛ ma: «Keela leve Zɔpee, ti Simɔn loli, nii daasei pɛai ga Piyɛɛ.

14 Toḡa naa le ga de, velei da ḡizo da, wa da-vele wu nuiṭi.»

15 Siēgi zu gè kpæzuḡulai ləzeini la, Zenvu Nadegai yeini ti ma, velei é yeini la ade ma məungi.

16 Naama ziegi zu, kīgi looni Maliḡii laawooi nii zu ga: «Mazələ Zən batizei woni ga ziei, kele wəun, wa batize ga Zenvu Nadegai.»

17 Ni tama GALA ge vebəani ḡilagi naa nə vea ti ya, nii feai ada balaa zea, adēi de ḡidaaleveai Maliḡii Yesu Kilista ma, nəun nə ga leeni, nə li losu GALA daawu?»

18 Naama wooi ti yiimaaleini, ti lebiyai ve GALA be, ti da ḡe ma: «GALA ge va bu ga zii ḡiligiti balaa ti ti zie velei maavalibo, nii a ke ti zenvui zələ!»

Antiyəse Egilisii ləzei velei

19 Wəinzegəmai vaai ma eyesu ti Etiyeni va, kidaaleve nui zəiti ti vazani, naa tanigaa ti zeelini fə Fenisi, ta Sipele, naa veē Antiyəse va, kele ti la ḡeni GALA daawooi laazeelizu zii ḡili nəpe ma, keni Zuifuiti nə.

20 Anēē naa ve, ti zaama nui tanigaa, niiti ti zegeni Sipele ta Silene, ti li Antiyəse, naati ti bəeni balaa zii ḡiligiti pə, ti Maliḡii Yesu ná-Woo Niine Uagəi laazeeli ti ma.

21 Maliḡii ḡeni ti va, nu məinməin ge laani ti-laawooi la, ti ḡaavote Maliḡii ma.

22 Naama wooi zeelini Zeeluzaləme Egilisii zu nuiṭi ma, ti Balanabase leveni fə Antiyəse.

23 Naa zeeliai ma, é peteni velei GALA ná-zaalai ḡeni botii ḡeēzu la, koozunēeni gola. E kidaaleve nuiṭi iḡəḡəni ga ti ḡe ga woḡeḡila nu Maliḡii ve, ta ti ḡili ba ga ti-yiimave pe.

24 Mazɔɔɔ Balanaɔbase ɔeni ga nu vago, nii daavegai ga Zenvu Nadegai ta kidaalevei. Nu moinmoin ge zɔɔɔni, ti boɔɔ ve Maliɔii ya.

25 Naa voluma, Balanaɔbase liini Taalese, ɛ Sɔle laaɔomi.

26 E naa ɔaani nɔ, ti ye volu, ti va Antiyɔse. Ti kona gila keeni minɔ, ti da gaalebai wo vɔɔma ta Egilisii, ta ti da nu moinmoin kala. Antiyɔse ɔa kaladopoiti ti-laasei ge veeni nɔ mounpa ga keletisinti.

27 Naama ziegi zu, GALA goo wo nuiti ti zegeni Zeeluzalɛme, ti yei Antiyɔse.

28 Ti gila ge ɔeni nɔ, nii daaseigi ɔeni ga Agaɔuse. Zenvu Nadegai loni tuɔɔ, ɛ wuzeɔe, ɛ bo ga pulu wolai ɔa loozu eteai zu nɔ pe. Pului naama ge looni Wolɛme masagi Kelode nɔ-siegi zu.

29 Kaladopoiti ti deveni ti zoloo ma ga nii nɔpegi ma zobogi ɛɛ be, ma nu ke ga kpɔbai kidaaleve nuiti be, niiti ti Zudee yooi zu.

30 Naa ɔa ti keeni, ti fe Balanaɔbase ta Sɔle ya, naati ti teve totuɔɔiti pɔ.

12

Piyɛɛ ɔula vai kasoi ɔa

1 Naama ziegi zu, masagi Elɔde yeeveeni Egilisii zu nui tanigaa ma.

2 E Zan keeɔeloin Zake vaani ga boɔa zɔkpɔi.

3 Tei ɛ kaani ga naa wola neeni Zuifuiti be, ɛ Piyɛɛ ɔalaa soni, feti ziegi zu, siegi zu ta da bului mi la, nii leve la su.

4 E naa zogai ma, ɛ pili kasoi ɔa, ɛ kalivaani salaɔusu naanigɔ zeizu naanigɔ ma, ga ti da weɛ

ma. Ná-kisiéi gfeni ga é naa ná-tukpwi gaaaleve, siegi zu Pake fetii levesu da.

⁵ Piyéle makega gfeni de kasoi gfa, Egilisi nuiti ti la gfeni loogosu GALA falii va be.

⁶ Yeei Elode deveni la ga geelaa gfa laona nɔ feya, é naa ná-tukpwi gaaaleve keezu, naama yee bidii, Piyéle gfeni laani, é da ni salavusu felego yɔgɔzu, kaso make nuiti ti loni kaso velei laave.

⁷ Gaamanɔ, Maliḡii ná-geezuḡelai gila ge ḡulani kelema, kaso velei wu ḡalani kpoke, ve Piyéle gfeni ná. Geezuḡelai yeelooni Piyéle beṡeagave, é maaloḡa, é ḡe ma: «Wuzeḡe fala!» Yɔlɔḡiti ti vieni Piyéle yeeiti ba, ti loo.

⁸ Geezuḡelai ḡe ma: «Da-zaamaḡiligi ḡili zaama, é da-zavalagiti dɔ ḡɔḡa!» Piyéle naa ḡeeni. Geezuḡelai ḡe ma: «Da-zegḡe wolai loo ḡɔba, é vile pɔlu.»

⁹ Piyéle ḡulani kaso velei wu, é vile polu, é la gfeni laani da ga nii geezuḡelai keezu, ḡite vaa ve, é gfeni ḡisiesu ga kulakelama nɔ gfa é kaazu.

¹⁰ Siegi zu ti leveni la kaso make nuiti seizu mɔngi ta felesiei va, ti zeelini kɔlu bogi ma, nii daalaosu ga taazu velei. Naa laalaoni bɔḡɔ ve ti luḡɔ, ti ḡulani ti vile koi yɔḡɔzu velei gila ma, ti da li. Gaamago, geezuḡelai jɛeleni koba.

¹¹ Piyéle naama vaiti gaagaaani niina, é ḡe ma: «Gaamazu, ḡe kwεε niina ga Maliḡii ná-geezuḡelai leveḡe ga é kula Elode yeezu, ta naa pe su, nii Zuifui nuḡuseiti ki ge ḡea ba, é lo nɔun ba.»

¹² E ḡidaai ma faiti bu, é sakpani Zan nii daasei peai ga Maleke naa dee Maali ná-pelei wu, ve nu mɔinmɔin ge ḡaaleni ba ná, ti da GALA fali.

13 Siɛgi zu é siɔ́gi ma ɓogi laaloɔani la, botiɔ́ɛ an-zanui ta ɔ́eni ná, daaseigi ga Lɔ́ɔde, naa maabuɔani kpogi va ga é woilo.

14 E ɔ́wɛɛsu ɔ́aani Piyɛɛ wooi va, koozune velei ma, é la ɔ́ite siɔ́gi laalaoni, é ɓizeni, é li ɔ́ɛɛzu ti ma, Piyɛɛ ɔ́a é siɔ́idave.

15 Ti ɔ́eni ma: «È litige!» Kele é ti ɔ́isuɔalanu ga gaamai ve. Ti ɔ́eni ma: «Ná-geezuɔeelai ve mu.»

16 Naazu Piyɛɛ ɔ́eni ba nɔ, é ɔ́a pelei laaloɔa. Ti pelei laalaogaɔi ma, ti laavɔɔni ga kaa vai.

17 E yee ɔ́ɛeni ti ma ɓeɓe ga ti maagɛ kpɔ, é zɛba é naa zuɔ́ula ti ma, velei Maligii kulaai la kasoi ɔ́a, naa voluma, é ɔ́eni ti ma: «À bo Zake ma ta kidaaleve nui zɔ́iti.» Naa voluma, é liini ga ada ɔ́ili pele.

18 Poluma zobui, salavusuiti ti wola ɔ́eni unga wuulee naama vai zu, nii é ɔ́eni ga Piyɛɛ.

19 Elɔ́de numaa vileni ga ti Piyɛɛ ɔ́aizie, kele ti la kaani. E kaso make nui gaazaɔani, é devei ve ga ti naati paa. Naa voluma, é zɛɔeni Zudee yooi zu, é li zeizu Seezalee.

Masagi Elɔ́de zaa vai

20 Kpɔɛi ɔ́eni Elɔ́deni zɔ́ɔɔzu ta Tiil nui, naa veɛ Sidɔ́n nui ba. Naati seizu felegɔ́ ti zolooni faa ɔ́ila ma, ti voluzeigi ɔ́e ga Belasetuse, masagi nii velei wu lotuɔ́i. Naa voluma ti liini ga ti ziileigi maavali masagi ma, tɔ́zei ti-ɔ́ɔnɔgi pe ge ɔ́eni zegezu masagi ná-zooi nɔ zu.

21 Naama voloi zeelii ma, Elɔ́de ɓɔ́ɔ maagilini ga masa segei, é zeii ná-masa kpɔkpɔgi ɔ́a, é ɔ́a masa kpɔɛ wolai wo ti ma.

²² Nuʼbuseiti ti ʒeni maamusezu, ti ɗa ʒe ma: «Nu woo la ga nuu, galagi ta woo ve de!»

²³ Gaamago no, Maliʒii ná-geezuʒeelai gila ge Elɔde loʒani, kpeinti ti kpudegi zumiini, é za, mazɔɔ é la ʒeni lebiya veeni GALA be.

²⁴ Kele GALA daawooi ʒaa ʒeni wɔɔɔzu.

²⁵ Balanabase ta Sɔle ti begai ma ga ta-wotii ʒe Zeeluzalɛme, ti ʒaleni ma. Ti liizuve, ti liini ga Zan, nii daasei peai ga Maleke.

13

Balanabase ta Sɔle leve fai keela zizegi ma

¹ GALA goo wo nuiti, ta kalamon wolai niiti ka ti ʒeni Antiyose Egilisii zu: Balanabase, Simiyon nii daaseigi velesiei ga ma Leigi, Lusiyuse Silene nui, Manayen nii ta masagi Elɔde ti wɔɔɔni uɔɔma, ta Sɔle.

² Yeeta, ti ʒeai ma Maliʒii lebizu uɔɔma, ti ɗa zugi zo, Zenvu Nadegai ʒeni ti ma: «À Balanabase ta Sɔle ʒula ɔɔɔ zaama be ye, naama wotii vaa zu, nii ge ti loligai ma.»

³ Ti begai ma ga zugi zo, ti GALA fali, ti yeelaani ti ma, ti be ti va, ti li.

Balanabase ta Sɔle ti lii vai Sipele

⁴ Zenvu Nadegai Balanabase ta Sɔle levegai ma, ti liini Selusi, ti le batoi zu miná, ti li Sipele.

⁵ Ti zeelii ma Salamine, ti GALA daawooi laazeelini Zuifuiti ta-GALA debi veleitii bu. Zan-Maleke ʒa é ʒeni ga ta-ɔɔba nui.

⁶ Naa voluma, siegi zu ti beni la ga zize zaama yooi maaleve, ti zeeli Pafose. Ti molikula nui ta

ɣaani ná, Zuifui ta ɣeni de, é ga zεε ɣala goo wo nui, daaseigi ga Baal-Yesu.

⁷ E ɣeni kundigii Selezियuse Póluse va, zunui naa ɣeni ga faagwε nu wola. Naama zunui Balanabase ta Sóle lolini, é dεε ga woin ɣa ma ga é GALA daawooi meni.

⁸ Kεε molikula nui Elimase (tɔzei daaseigi ɣana Geleke wooi zu), naa ɣeni ti laalɔɣoma, é ɣeni pɔ ga é pele leve kundigii luɣɔ ga a va ɣidaaleve Yesu ma.

⁹ Naazu, Zenvu Nadegai Sóle laaveni, nii daaseigi balaa ga Póle, naa ɣaazulo ba,

¹⁰ é ɣε ma: «Ee, da ve, dei è laavegai ga kelegjele poi ma zii pe ta yaavai, Inεgi ná-doun zunui, telebodai pe sili nui! E la bɔlɔa ba, ga Maligii ná-pele zɔlegiti segea kevele ma?

¹¹ Niizu niina, Maligii ɣa yeevɔɔɣuzu è va, è ɣaazugole, yeeɣɣala go laawu è la ɣaazulaa foloi ma.» Gaamago nɔ, kpiddii vεeni Elimase ɣaazuveiti ma, é da nuiti gaizie memε ga ti pelei lεε la.

¹² Kundigii naama vai ɣaai ma, nii keai, é ɣidaaleveni, mazɔlɔɔ daavɔɔni ga Maligii ná-kalagi.

Póle ta Balanabase ti lii vai Antiyɔse Pisidi ɣovii ma

¹³ Póle ta sieɣɔɣɔiti ti lεeni batoi zu Pafɔse, ti li Peleze Panfili ɣovii ma. Zan-Maleke zεgeni ti volu, é ɣale ma Zeeluzalεme.

¹⁴ Tɔnɔi, ti zεgeni Peleze, ti li ga luɣɔ, ti zeeli Antiyɔse Pisidi ɣovii ma. Dooɣɔ foloi, ti lεeni GALA dεbi vεlei wu, ti zeii.

¹⁵ Ti bεgai ma ga GALA ná-tɔgi ta GALA goo wo nuiti ta-zεveiti su wooi tanigaa ɣala, GALA dεbi

velei ma gʒundigʒiiti ti nu leveni ti ma, é gʒe ti ma: «Gi-gʒeeleaiti, ni tene goo gʒa wo la nuʒuseiti faa ma, à bona.»

¹⁶ Pòle wuzegʒeni naazu, é yee gʒe bebe ga ti maagʒe kpò, é gʒe ti ma: «Izelayele nuiti ta wòigiti wo luazu GALA ba, à woilo gòo ma.

¹⁷ Izelayele nuʒusei niiti ta-GALAGI gʒa é yimazegʒeni ga ade-memewolani, é ti gʒaawòòò siegi zu ti gʒeni zeini la Ezipete yooi zu. E ti gʒulani ná va ga ná-zεbe wolai.

¹⁸ E yeezeini ti wu kona vuunaanigò (40) gʒegʒala laawu tevebai zu.

¹⁹ Kpegai ma ga zii lofela gʒologʒolo Kanaan yooi zu, é naati ta-yooi veeni ade-memewolani zea ga tònò,

²⁰ kona unnaanigò puulòòlugò (450) laawu. Naa voluma, é tukpògʒaalebe nuiti fe ti ya, eyesu é zeeli GALA goo wo nui Samiyele ma.

²¹ Naa voluma, wòin gʒeni ti ma ga masa ge ze ti unda. GALA ge Kise ná-doun zunui Sòle zeini ti unda kona vuunaanigò (40) laawu, é gʒeni ga Benzamen ná-bolodamai zu nui ta.

²² GALA kpegai ma ga gʒele Sòle va, é Davide veeni ti ya ga masagi, é niima wooi woni naa ná-faa zu, é gʒe ma: «Gè Izayi ná-doun zunui Davide gʒaave, ziiima nui nii é vaazu ziiima vaiti pε keεzu.»

²³ Egʒevelei GALA ge minazegʒeni la, Davide naa mavofodai zu gʒa é Yesu gʒulaai ná ga Izelayele Gizo Nui.

²⁴ Aisa Yesu va zòòò, Zan gʒeni GALA daawooi laazeelizu Izelayele nuʒuseiti pε ma ga ti ti zie velei maavalibo, ti batize.

²⁵ Zan gʒeai ma ná-botii gʒaabelasu, é gʒeni ma: «Nà

lei gè va gε ga naa, nii wo g̃siez̃u su. Kele taḡili ka vaazu n̄un poluma, nii gè la v̄ol̄o kula g̃eni su ga gè va ná-savalagiti daavie.⟩

²⁶ Kεeleaiti, wo g̃eni ga Aḡalaame mavofodai ta, ḡa w̄iti wo luazu GALA ba, ade ya ḡa kizo kp̄ei nii levegai ade ma.

²⁷ T̄ozei Zeeluzalεme zeĩ wo nuiti ta ta-ḡundig̃iti ti la Yesu ná-fai ḡaaḡaani, naa v̄e GALA goo wo nuiti gooi va, nii é ḡalasu dooḡo foloi p̄e. Ti peelalaai ma, ti GALA goo wo nuiti daawooi naati pileni su.

²⁸ Anεε ni ti la g̃eni s̄o kaani ba, nii nu a nu vaa su, ti g̃eni Pilate ma, é Yesu va.

²⁹ Ti ḡegai ma ga naama vaiti p̄e daazeeli, niiti ti z̄ev̄eai ná-faa zu, ti kulani saa wului ma, ti da kabai zu.

³⁰ Kele GALA ge buzegeni, é kula saai ya.

³¹ Folo m̄ainm̄ain daawu, é ḡoḡo l̄eni ga niiti ti yeni ba, ti z̄eḡe Galilee, ti li Zeeluzalεme, ti ḡeai niina ga ná-zeeleiti nubusciti koba.

³² Giya ḡoḡoi ḡalaa, ḡá naama Woo Niine Uḡoḡi laazeelizu wo ma, nii GALA ge ma minazeg̃egi woni ade-m̄em̄wolani b̄e,

³³ GALA ge naa laazeelia ade v̄e, ad̄eiti ade ga ti-lointi, ga Yesu wuz̄eḡe vai, é ḡula saai ya, eḡ̄evelei s̄ev̄eai la GALA s̄ev̄ei ma wuyei velesiei zu ga:

⟨Da ga d̄oun zunui,

gè è z̄ol̄oḡe za.⟩

³⁴ GALA ge buzeg̃e vai, é kula saai ya, é mina m̄o ḡale ma, é va luula, naa ḡa é boni ga:

⟨Nà faa ḡadegaiti ke wo v̄e,

niiti ti maa la valiboga p̄e,

nii gè minazeg̃eni la Davide v̄e.⟩

35 Naa ɢa é keai é bogai la ná taɢili ga:

«E la vaa bu da-wotii ɢe nui,

é ga woogɛɢila nui, é va luula kabayeɢei zu.»

36 Tama Davide begai ma ga botii ɢe GALA be ná-yeeɢɛɢalai zu, é zaani, é li memewolani pɔ, é luula.

37 Kele zɔi GALA ge buzeɢeai, é ɢula saai ya, naa la luulani.

38 Kεelointi, à suɢwee mu ga Yesu maavele ɢa kotoi zuvaaye fai laazeelizu la wo ma.

39 Zɔi nɔpe é ɢidaalevezu ma, naama nui ná-kotoi zeɢea ba, nii Moize ná-tɔgi la ɢeni zooga keezu wo ve.

40 A dama ga bɔɢɔ mu, naa ɢa a ke nii bogai GALA goo wo nuiti ta-zεveiti su, naa mina zeeli wo ma ga:

41 «Wɔi wo ga nuɓuseiti ti laavegai ga maayo bala bei, à wele,

wo laa ɢa vɔ, wo-ma zuwu ɢaaleve.

Mazɔɔ nà vaazu fai ta ɢeezu wa-yeeɢɛɢalai,

naama vai ni nu a la bona wo ma, wo la ɢeni la da.»

»

42 Bebei ɢeai ma ɢulazu, ti naati maaneneneni ga ti bɔe volu, é vile naama vaa ɢilagi nɔ va, dooɢo foloi nii é vaazu.

43 Gaalebai voluma, Zuifui ma mɔinmɔin ta zii ɢiligi niiti ti latigai, ti vile Zuifuiti ta-ǴALA pelei ma, ti vileni Pɔle ta Balanabase volu. Naati ti ɢeni bɔezu ti vɔ, ti da ti iɣɔɔ ga ti ɢili kpaan GALA ná-zaalai va.

44 Poluma looɢo foloi, nu ɢa ɢe ma, taazuve nuɓusei pe ka nɔ é ɢaaleni ba GALA daawooi meni fai zu.

45 Zuifuiti ti bebei ɢaai ma, ti laaveni ga toloi. Nii Pɔle ɢeni bosu, ti da naa maɢaali ga woo nɔiti.

⁴⁶ Pɔle ta Balanabase ti bɔeni ti vɔ ga ladalai, ti gɛ ti ma: «Wa gɔ mɔunpa GALA daawooi maa gɛa nɛeni, ɛ wo wo ma. Kεle tɛi wo gɛlezu ba, ta wo bɔgɔ levezu ga wo la zolooni gɔgɔ zɛnvui ma, naa maavele ma, bɛ gi gaaavote zii gɛligiti ma.

⁴⁷ Tɔɔzei naama levei gɔ Maligii feai gi ya, ɛ gɛ ma: «Gɛ ɛ loga, ɛ gɛ ga ziiti ta-wozakalagi, ɛ kizo fai gɔla kεlɛma eyɛsu zou bɛla ga.» »

⁴⁸ Zii gɛligiti ti naama wooi mɛnigai ma, ti gɔozunɛeni gola, ti da Maligii lebi daawooi vaa zu. Niiti kpein gɔgɔ zɛnvui gɛvele bɛtɛni ti ma vaa ma, naati ti gɛdaaleveni.

⁴⁹ Maligii laawooi gaa gɛni wɔɔɔzu naama yooi zu nɔ pɛ.

⁵⁰ Kεle Zuifuiti ti lɔni tosuba anzanuiti unsu niiti ti latini, ti vɛle Zuifuiti ta-GALA pelei ma, ta taazuve zeizumaanɛgiti, ti wɔinzegemai vɛleni Pɔle ta Balanabase volu, ti naati kpɛ ta-yooi zu.

⁵¹ Naati felegɔ ti ti gɔgɔa vufiligi bukpuneni ti laalɔgɔma, ti li Ikoniyyume.

⁵² Kaladopoiti mu, ti laaveni ga koozunɛi ta Zɛnvu Nadegai.

14

Pɔle ta Balanabase ti gɛni Ikoniyyume

¹ Pɔle ta Balanabase ti gɛai ma Ikoniyyume, ti lɛeni minɔ balaa Zuifuiti ta-GALA dɛbi vɛlei wu, ti yɛni bɔɛzu ga kɛvelei ta, Zuifui ma mɔinmɔin ta Gɛlekii ma mɔinmɔin ti gɛdaaleve.

² Kεle Zuifuiti ti gɛkpaai, naati ti lɔni zii gɛligiti unsu, ti naati daavili ga ti faa jɔu gɛ ga kidaaleve nuiti.

³ Anεε naa ve, Pōle ta Balanabase ti lɛbini Ikoniyume, ti ɣeni ɓɔezu ga ladalai, tɔzei ti laani Maligii la, naama ge ɣeni ná-zaala wooi ma ɣaamai ɣulazu kelema ga laavɔɔ vaiti ta maabele vaiti, nii é ma zobogi veeni ti ve ga ti da ke.

⁴ Taazuve nubusei ɣaagwεeni su fele, gilazuve ɣeni Zuifuiti polu, gilazuve ɣe keelaiti polu.

⁵ Tei zii ɣiligiti ta Zuifuiti é veε ta-ɣundiɣiiti ba, ti ɣeni ɣevele ɓetezu ga ti Pōle ta Balanabase maanɔɣɔ, ti va ti zɔɔ ga kɔtuiti,

⁶ naati ti suɣwεegai ma, ti velani ti li Likaoni ɣovii ma: Lisetele, Delebe, ta ti-maaɣoolii zu.

⁷ Ti Woo Niine Uagɔi laazeelini miná.

Pōle ta Balanabase ti ɣeni Lisetele

⁸ Meɣele zunui ta ɣeni zeini Lisetele taazuve, nii é zɔɔni ga meɣelegi, kaipa é la ɣeni de zooni é va zie.

⁹ E ɣeni woilosu Pōle woo ma. Naa weleni ba, é ka ga kidaalevei ɣa zea ga é valo,

¹⁰ Pōle wooɣulani, é ɣe ma: «Wuzegε, è lo è-ɣɔɣɔiti ga!» Zunui vilini kpulu kɔɣɔiti ga, é tɔzei ga é da zie.

¹¹ Tei bebei naa ɣaani, nii Pōle ɣeni keezu, ti ɣeni ɓainsu ga woo wola Likaoni wooi zu, ti da ɣe ma: «Galagiti ti nubuse ɣɔɔgi zεgea, ti yei gi zaama.»

¹² Ti Balanabase laasei peeni ga Zuuse, ti Pōle laasei peε ga Gεelemεse, tɔzei naa ɣa kpɔei ɣeni da.

¹³ Galagi nii daa ga Zuuse, naama zalaɣa ɣula nui ná-gala pelei ɣeni taa loave, é vaani ga nike zineiti ta tufa levelevεgaiti taa ziqɣidave. Ta bebei ti zolooni ma niina ga ti naama aniiti kula ga zalaɣai Balanabase ta Pōle ve.

14 Keela felegoiti ti naa menigai ma, ti ta-zegeiti balini ga gɔba, ti bize bebei ʋo pelei, ti bain ga tiye, ti ge ma:

15 «Lee vaa zu wo naa geezu? Gá balaa gá nɔ ga nuʋusei ga wo gevele, gi ʋaave Woo Niine Uagoi laazeelizu wo ma, ga wo beteve gɔmalala vai naati ba, wo lati zenvu su GALAGI ma, nii é geegɔlogi, ta zooi ta kpolodei beta ta ti zu aniiti.

16 Yeegegalai niiti ti levegai, é zii gɔlagilagiti pe zerge ná, ese ge da zie ga yiima vele.

17 Anee naa ve, é la beni bɔgɔ leezu ga tiye ga ná-faabogɔiti maavele, niiti é ti geezu, tɔzei tɔ ga é tonai ta ani beta yeegegalaiti tevesu wo ma, é da gɔnɔgi ve wo ya, ta é koozuneei lo wo-yiimaveti.»

18 Anee balaa keelaiti ti naama woiti boni, kele é geni ga faa baaba gola, ti ʋa pele leve bebei lugɔ ga naati ti mina zalaɣai gɔla ti ve.

19 Naa ʋoluma, Zuifuiti ti zegeni Antiyose ta Ikoniyyume, ti ʋa ti bebei unsu leve. Ti Pɔle zɔni ga kɔtuiti, ti kpokpo, ti kula taai ʋa, tɔzei ti geni gɔsiyezu ga é za.

20 Kele siegi zu kaladopoiti ti gaaleeni ba la koba, é wuzegeni é le taazuve, poluma zobui ta Balanabase ti liini Delebe.

Ti gale ma vai Antiyose

21 Siegi zu Pɔle ta Balanabase ti beni la ga Woo Niine Uagoi laazeeli Delebe, ti kaladopo moɔnmoɔn sɔlɔni ná, ti galeni ma Lisetele ta Ikoniyyume, ti gaabela Antiyose.

22 Ti geni kaladopoiti iɔdɔɔzu, ti da ti lenɛ ga ti ye kidaalevei zu, ti da ge naati ma: «Kenii ade kpɔlo moɔnmoɔn sɔlɔ pe, ade ʋa lo GALA ná-masadaii zu.»

²³ Ti yeeloni totuḡḡiti ba Egilisii ḡilagilagi pe su, ta la bena ga GALA fali ti zugi zo, ti ḡeni naati kalivaazu Maligii ma, nii ti ḡidaaleveai ma.

²⁴ Naa voluma, ti leveni Pisidi ḡovii ma, ti zeeli Panfili.

²⁵ Ti GALA daawooi laazeelini Peleze, naa voluma ti li Atali.

²⁶ Ti zeḡeai ma miná, ti leeni batoi zu, ti li Antiyḡse, ve ti ḡalivaani ná GALA ná-zaalai ma, botii naama vaa zu, nii ti beni ga ke.

²⁷ Ti zeelii ma, ti Egilisii zu nuiti pe gaaleeni ba, ti voluvaawo ti ma ga nii pe GALA ge keai ga ti maavele, ta vele naa kidaalevei ma velei laalaogai la zii ḡiligiti tuḡḡ.

²⁸ Ti ku ḡeeni ná fele kaladopoiti saama.

15

Maabḡgi nii é ḡeeni Zeeluzaleme

¹ Zunui tanigaa ti zegeni Zudee yooi zu, ti va Antiyḡse, ti da kidaaleve nuiti kala, ti da ḡe ti ma: «Ni wo la latini pelevolu, eḡevelei seveai la Moize ná-tḡgi zu, wo la zooga ḡizosu.»

² Naa ḡaabelani ga maagaali baaba golai ti yḡḡzu ta Pole naa veḡ Balanabase va. Naa voluma, ti deveni ga Pole ta Balanabase naa veḡ taḡiligaa va ti le Zeeluzaleme, ti naama vai yḡḡzule ga keelaiti ta Egilisi lotuḡḡiti.

³ Antiyḡse Egilisii ti leveni, ti liini ti leve ga Fenisi ta Samali vele, ti da naa zuḡula, velei zii ḡiligiti ti ḡidaaleveai la. Naama woiti ti ḡeni ga koozune vaa wola kidaaleve nuiti be.

⁴ Ti zeelii ma Zeeluzaleme, Egilisii nuiti ti ti laaḡomini ta keelaiti naa veḡ totuḡḡiti ba, ti

voluvaawoni naati ma ga nii pε GALA ge kεeni ga ti maavele.

⁵ Faliziεinti saama, niiti ti g̃idaaleveni, naa tani-gaa ti wuzegeni, ti g̃ε ma: «Kεni zii g̃iligiti ti lati pελεvolu, ε ti leve ga ti g̃olo Moize nά-togi ve.»

⁶ Keelaiti ta totug̃oiti ti g̃aalεeni ba, ti naama vai wuuβεε ga pag̃o.

⁷ Kp̃εzuga wolai begai ma, Piyεε wuzegeni, ε g̃ε ti ma: «Kεεleaiti, wo kwεeni ga kaite GALA ge yiimazegeni ga ze wo zaama, nii a kε g̃ε Woo Niine Uag̃oi laazeeli zii g̃iligiti ma, ti g̃idaaleve.

⁸ GALA nii ε nu yiimave g̃wεε, naa b̃og̃oi ma zeele wooi woga ga ε yeezeida ti wu, t̃ozei ε Zεnvu Nadegai vea tiya ga ade g̃εvele,

⁹ ε la zeeg̃aa g̃wεεzu g̃εeni ade ỹog̃ozu ada tiye, t̃ozei ε ti-yiimave ti nadegε ga ta-g̃idaalevei maavele.

¹⁰ Lee vaa zu mu wo GALA sug̃og̃osu, ga wo unbawului naa la kaladopoiti kp̃obog̃a, nii ada ade-mεmεwolani ade la ziεni sege vai wu?

¹¹ Kεε adoun, Malig̃ii Yesu zaalai g̃a ade g̃idaaleveai la ga ade g̃izoge ga ti g̃εvele.»

¹² Bεbei pε ge maag̃eni kp̃o, ti woilo Balanabase ta P̃ole woo ma, ti da naa zug̃ula, velei GALA ge g̃eni laaṽo vaiti ta maabele vaiti kεezu la ga ti maavele zii g̃iligiti saama.

¹³ Ti begai ma ga b̃oε, Zake kp̃oεi zegeni, ε g̃ε ma: «Kεεleaiti, a woilo dεε g̃o ma!

¹⁴ Sim̃on naa zug̃ulaa ade ma, velei t̃ozeizu m̃ounpa GALA ge yiimazegeni la zii g̃iligiti saama ga zii g̃ila, nii a g̃ε ga ñoño.

¹⁵ Naama vai balaa zolooge GALA goo wo nuiti daawooi ma, t̃ozei seveve ga:

16 Naa voluma nà gale ma volu,
 Davide ná-pɛlei nii goloai, nà gaalo volu,
 vɛti náti kologologai, gè mináti kɛtɛ volu.
 Nà to volu,

17 naa gá a kɛ, nuɓusei mətaiti ti Maligii gáizie,
 ta zii giligii niiti kpein ti gɛai ga nònɔ.

Naa gá Maligii bogai,

18 nii é ná-faazeikpasuiti kulaai keɛma kaite
 wɔɔwɔɔ.» »

19 Zake gɛni mɔnɔ ti ma: «Naa gá é ba, nà kaazu ga
 fizɔgɛ ga ade mina faaɓa kɛtɛ zii giligiti tuɔɔ, niiti
 ti gidaalevezu GALA ma,

20 keɛ ade sevei leve ti ma ga ti bɔɔɔ maagne ga kɔɔɔ
 ganigiti ta-gɔzɔba vaiti, kologologi, ta ti mina sua
 mi nii ma nama la vuuni, naa vɛɛ namai va.

21 Tɔɔzei kaite wɔɔwɔɔ ziegiti su, nuiti ta taa
 giligilagiti su ti da Moize ná-tɔgi gála, ta toɔa
 gálasu dooɔo foloiti pɛ GALA deɓi veɛiti bu.»

*Devei niiti ti zɛgɛni ta sevei é leveni kidaaleve nuiti
 ma*

22 Naama ziegiti zu, keelaiti ta totuɔɔiti, naa vɛɛ
 Egilisii zu nuiti pɛ ba ti zolooni ma, ga ti nui tani-
 gaa gúla bɔɔɔ zaama, ti ti vile Pɔle ta Balanabaseni
 polu, ti li Antiyɔse. Ti yeeloni Zude va, nii é lolisu
 ga Balasabase, ta Silase, ti felego ti gɛni ga nuiti, niiti
 unfema wola gɛni ti vɛ kidaaleve nuiti saama.

23 Ti sevei veeni ti ya, nii su wooi gɛni ga nii:
 «Wo-gɛɛlɔinti, ti ga keelaiti ta totuɔɔiti ta wo luɔɔsu,
 wɔiti wo la ga Zuifua, wo Antiyɔse taazuve, naa vɛɛ
 Siili ta Silisi gɔviiti ba.

24 Gi menigɛ ga gi zaama, nui tanigaa ti vaave wo
 vɔ bɛ, ti wo yiiɔɔɔ, ti wo niikpi ga ta-bɔɛzuɔulai. Gá
 lei gi va naama levei ve ti ya.

25 Gi pe gi zolooge ma ga gi yeelo nua va, gi ti uee gi-nεεpɔɔɔti Balanabase ta Pɔle va, ti va wo vɔ be,

26 niiti ti ɔikula ti-yenvuiti su ade-Maliɔii Yesu Kilista laaseigi vaa zu.

27 Naa ɔa e kea, gi Zude ta Silase levega wo ma, ga ti va ti niima ɔeela woo laazeeli wo ma ga laawoo.

28 Neεεε Zenvu Nadegai ve, ta ga bɔɔɔi gi ve, ga nu mina kasɔ nɔpe da wo unma, keni nii maalaasu la ná.

29 Naa ɔa e ga, keni wo mina da ga suaiti mi, niiti ti ɔulaai ga zalaɔai kɔɔɔɔ ganigiti be, ta namai, naa uee sua voomaiti ba, wo bɔɔɔ maape balaa ga kologologi. Wa naati keena, faa vago ve wo ve. Ade ɔaana mɔnɔ!»

30 Ti yeebeni keelai naati ba, ti li. Ti liini Antiyɔse, ti kidaaleve nu bɔɔi pe gaale ba, ti sevei ve ti ya.

31 Sevei ɔalagai ma, ti wola ɔoozunεeni, tɔzei iɔɔɔ woovi va e ɔeni su.

32 Tei Zude ta Silase ti ɔeni ga GALA goo wo nuiti, ti lebini bɔεzu kidaaleve nuiti pɔ, ti da naati tene, ta ti da ti iɔɔɔ.

33 Ti ku ɔeni ná fele, naa volumna ɔεεɔlɔinti ti yeebeni ti va ga ziileigi, ti ɔale ma naama nuiti pɔ, niiti ti valini ti ma.

34 [Anεε naa ve, e neeni Silase ve ga e ye ná.]

35 Pɔle ta Balanabase ti yeni Antiyɔse, naa uee nu mɔinmɔin ba, ti kalagi wo, ta ti da Maliɔii ná-Woo Niine Uagɔi laazeeli.

Pɔle ta Silase lii vai keela ziegi velesiei ma

36 Ku ɔeni fele, naa volumna Pɔle ɔeni Balanabase ma: «De ɔale ma vogi zu, de li de kidaaleve nuiti ka,

υε πε de lewega ná, de Maliqi laawooi laazeeli, de ka mini gefala ga ti ná kidaalewei zu.»

³⁷ Balanabase geni po, é Zan vile ti volu, nii daasei peai ga Maleke,

³⁸ kele Pole kaani ga é la vizoni ga ti va naa vile volu, nii é zegeni ti volu sie mounqi zu Panfili zoli, é la geni ti va ta-wotii zu.

³⁹ Naama maaqaalii baani ti yodzu, eyesu ti bali ma. Balanabase Maleke zegeni, ti le batoi zu, ti li Sipele.

⁴⁰ Pole ma ge yiimazege ga Silase, kidaaleve nuiti ti ti galivaani Maliqi ná-zaalai ma, ti da li.

⁴¹ Ti leveni Siili yooi zu ta Silisi, ti da Egilisiiti inodo.

16

Timotee vile fai Pole ta Silase volu

¹ Naa voluma, Pole zeelini Delebe, ta Lisetele. Kidaaleve nui ta geni miná, daaseigi ga Timotee, dee geni ga Zuifu anzanui ta kidaalewei Kilista ma, keege geni ga Gelekii ta.

² Kidaaleve nui niiti ti geni Lisetele ta Ikonyume, naati ti geni zeele woo vago wosu, é lo Timotee va.

³ Woin geni Pole ma ga é naa ge ga ziejod, é naa zegeni, ti tati pelevolu, tazzei Zuifuiti ta-vai va, niiti ti geni naama adeti, mazoloo ti pe ti geni kweni ga keege geni ga Gelekii.

⁴ Taai niiti é geni levesu ti zu, é geni deveiti bosu nuiti ma, niiti keelaiti ta totugoti ti ti zegeni Zeeluzalame, naa ga a ke ti golo naama leveiti be.

⁵ Egilisiiti seβε ɣeni ləʒu kidaalevei zu, ta ɗa υεε ti va folo-o-folo.

Pəle loli fai Maseedəine

⁶ Ti Filizi ta Galate yooi maaleveni, təʒei Zenvu Nadegai pele leveni ti luɣɔ ga ti mina wooi laazeeli Azi yooi zu.

⁷ Ti zeelii ma Misi yooi ɣobave, ti ɣeni pə ga ti li Bitini, keε Yesu ná-Zenvui la ɣeni vaani bu.

⁸ Ti Misi yooi maaleveni naazu, ti zeeli Toloase.

⁹ Kpidii Pəle kulakεεmai ta zəbəni, é Maseedəine zunu ɣila kaani loni, naa ɗa maanεεε, é ɗa ɣε ma: «Soma kae, è leve Maseedəine, è bə gi va!»

¹⁰ Pəle ná-kulakεεmai naa maavele ma, gi pele ɣaiziεni gaamago ga gi li Maseedəine, mazəbɔ gi kwεeni ga naa maavele ga GALA ka gi lolisu ga gi Woo Niine Uagɔi laazeeli ná.

Lidi ɣidaaleve vai Filipe taazuve

¹¹ Gi lεeni batoɪ zu Toloase, gi li Samətɛlase zιε zaama yooi υə pelei, poluma zobui gi li ga Neyapəlise vele.

¹² Gi zeɣe miná, gi li fə Filipe taazuve, nii é ɣeni ga Woləme laai ta, é ɣeni ga Maseedəine ɣovi məungi ma laai ta. Gi ku felegɔ ɣeni naama laai zu.

¹³ Doogɔ foloi gi ɣulani taai va, gi li zιε wolai laave, é ɣeni gi ɣisu ga gá Zuifuiti ta-GALA falizuve ta ɣaa ná. Tei gi zeini, gi bəeni anzanuiti pə, niiti ti ɣaalea ɣeni de ba.

¹⁴ Anzanu ɣila ge ɣeni ná, nii é ɣeni ga GALA gaazuluaba nu, daaseigi ga Lidi, é ɣeni ga seɣe bəi pədi nui, ta ná-taazuve ɣeni ga Tiyatiil. E ɣeni

woilosu ga pagɔ, Maligii ziilaalaoni, nii a ke é naati meni, nii Pɔle ɣeni bosu.

15 Tei ta ná-pɛɛ wu nuiti ti batizeni, é gi maanɛɛnɛni, é ɣɛ gi ma: «Ni wo kwɛɛni ga gè ɣidaalevea ga ɣite Maligii ma, à soma wo le ná-pɛɛi wu, wo zeí ná.» E ɔini gi la gola ga keni gi naa ɣɛ.

Filipe ɣaso zigi gi zu vai

16 Yeeta, gi ɣeni liizu GALA falizuve, duɔ anzanu ɣila ge gi laaɣomini, nii adɔɔɛ yɛnvui ɣeni su, ná-adɔɔɛ vaiti maavele ma, ná-duɔ kɛɛɣɛiti ti ɣeni kulanuma wola zɔɔsu.

17 E vileni gi volu, gá-o, Pɔle-o, é da ɔain, é da ɣɛ ma: «GALA nii é Anii-Pɛ-Unda, naa ná-botigɛ nuiti ka ga zunui niiti, ti vaave kizo pelei leɛzu ga woye.»

18 E ɣeni naa ɣɛɛzu folo mɔinmɔin daawu. Pɔle ɔɔɔai ma ga naa, é latini, é ɣɛ zɛnvu ɲɔi ma: «Yesu Kilista laaseigi zu, ná è levezu ga è ɣula anzanui nii zu.» Gaamago é ɣulani anzanui zu.

19 Siegi zu ná-duɔ kɛɛɣɛiti ti kaani la ga kito ge la mɔ ti ve, ti va ani mɔinmɔin sɔɔ ga maavele, ti Pɔle ta Silase zoni, ti naati kpokpo taa zaamaave tukpɔɣaaleve nuiti pɔ be.

20 Ti naati teveni Wɔlɔme nuiti, niiti ti ɣeni ga tukpɔɣaaleve nuiti, ti ɣɛ ti ma: «Zunui niiti ka ti faa yaɣabagi viliga ada-laai zu. Zuifuiti be,

21 ta kalagi ma zii tanigaa wosu, nii maa la nɛɛni ga adei de ga Wɔlɔme nuiti ade va va bu, ɔaa ade va ke.»

22 Bebei balaa wuzɛɣeni ti laalɔɣɔma. Tukpɔɣaaleve nuiti ti ta-zɛɣɛiti kulaai ma ti ɣɔba, ti devei veeni ga ti naati doɣa ga kpakɔi.

23 Ti begai ma ga ti loɣa ga kpakɔ nɛ mɔinmɔin, ti naati pilini kasoɣa ɣa, ti kaso make nui leve ga é da wola wɛɛ ti ma.

24 Tɛi naama levei veeni kaso make nui ya, é ti vilini kaso vɛɛi goozu vɛɛle nuu, é ti-ɣɔɣɔiti dɔ kpeɣɔi ɣa.

25 Kua zaamai Pɔle ta Silase ti ɣɛni GALA falizu, ti da GALA dɛbi wuyeiti too, kasoɣa nui zɔiti ti ɣɛni ti woomɛnisu.

26 Gaamago, zou bali wolai ɣɛɛni, é kaso vɛɛi ma wuulaagiti niikpi, kpogiti daalaoni nɔ vɔɔma, yɔɔɣɔiti ti vieni kasoɣa nuiti pɛ ba.

27 Kaso vɛɛle make nui wuungai ma, é ka ga kaso vɛɛi ma bogiti daalaoge, é ná-boɣa zɔkpɔi ɣulani ma laɣagi zu, é ɣɛni liizu bɔɣɔ vaazu niina, tɔɔzei é ɣisieni ga kasoɣa nuiti pɛ ti vɛla.

28 Kɛɛ Pɔle bainni ga woo wola, é ɣɛ ma: «Mina faa nɔu nɔpɛ kɛ ga bɔɣɔ, gi pɛ gá vɛ.»

29 Kaso vɛɛle make nui wozakalagi maalolini, é lɛɛni ga suvile, é da bali, é looni Pɔle ta Silase ɣɔɣɔwu,

30 é ɣula ga tiye eteave, é ɣɛ ti ma: «Kɛɛni, ná kɛ ɣale, gè va ɣizo?»

31 Pɔle ta Silase ti gooɣaavoteni, ti ɣɛ ma: «Gi-daaleve Maligii Yesu ma, da ɣizo wa da-vɛɛyeɣɛi wu nuiti.»

32 Ti Maligii laawooi woni ma, ta ná-pɛɛyeɣɛi wu nuiti pɛ.

33 Naama yeɛɣɛɣalalai nɔ kpidii, kaso vɛɛle make nui liini ga Pɔle ta Silase, é ta-valaiti gaagba, naa vɔluma ti batizeni gaamanɔ ta ná-pɛɛyeɣɛi wu nuiti pɛ.

34 E lɛɛni ga tiye ná-pɛɛi wu, é daamianigi ve

ti ya. Zunui nii ta ná-pεleyeƒei wu nuiti pε ti ƒoozunεeni, ti ƒidaaleve vai zu GALA ma.

³⁵ Sobui, tukpɔƒaaleve nuiti ti salaɔusuiti teveni kaso vele make nui ma, ti ƒε ma: «Yeebe zunui niiti ba, ti li.»

³⁶ Kaso vele make nui naama wooi laazeelini Pɔle ma, é ƒε ma: «Tukpɔƒaaleve nuiti ti keela leveƒε mà, ti ƒε gè wo vile, naa maavele ma à ƒula, wo li ziileigi zu.»

³⁷ Kεle Pɔle ƒeni ti ma: «Gei gi ga Wɔlɔme nuiti, ti la gá-veelala læni, ti gi loƒa kelemauve, ti gi vili kasoi ƒa. Ta pɔ niina ga ti gi ƒula dɔɔƒuzu? Gi la naa ƒea pε! Keni tiya bɔƒɔi ti va, ti gi ƒula ti!»

³⁸ Salaɔusuiti ti liini ti naama woiti bo tukpɔƒaaleve nuiti ma. Naati ti wola luani, ti menigai ma ga ta ga Wɔlɔme nuiti.

³⁹ Ti liini ti pee ve Pɔle ta Silase ve, ti naati maanεene ga ti ƒula ta-laai va.

⁴⁰ Pɔle ta Silase ti ƒulaai ma kasoi ƒa, ti læni Lidi ná-pεlei wu. Ti ƒεεƒelointi kaai ma, ti naati ijɔdɔni, naa voluma ti ɔa li.

17

Pɔle ta Silase ti lii vai Tesalɔnike

¹ Pɔle ta Silase ti leveni Anfipɔli ta Apɔlɔni, ti zeeli Tesalɔnike, ve Zuifuiti ta-GALA debi velei ta ƒeni ná.

² E læni bu, eƒevelei a ɔa kee la pɔlɔma, dooƒo folo savagɔ laawu Pɔle ƒeni liizu, é ɔa bɔe ti vɔ ga GALA sevei zu vaiti.

³ E ƒeni suƒulazu ti ma, é deε ga tiye ga keni Kilista a la bɔlɔ, é za, naa voluma é wuzeƒe, é ƒula saai ya, é ƒε ti ma: «Yesu nii gè ná-fai wosu wo ma, naa ƒa é ga Kilista.»

⁴ Tanigaa ti g̃idaaleveni ti zaama, ti vee Põle ta Silase va, ta Gelekii ma moinmoin niiti ti g̃eni luazu GALA ba, naa vee tosuba anzanui ma moinmoin ba.

⁵ Kee toloi Zuifuiti ziimave laaveni, ti nu nakai tanigaa zegeni bebei zaama, ti ti gaale ba, ti vuutugi vili taai zu. Ti liini ti Zazon ná-pele laa gale, ti da Põle ta Silase gaizie ga ti li ga tiye bebei vo.

⁶ Tei ti la g̃eni ti gaani, ti Zazon ta kidaaleve nui tanigaa zoni, ti li ga tiye tukpõgaaleve nui kakala, ti da bain, ti da ge ma: «Niima zunuiti ka ti eteai pe keai unga wuulee, tiya ga ti vaai ve.

⁷ Zazon ga é yeezeidai ti wu. Ti pe ta faiti keezu masagi Seezaal ná-deveiti daalõgõma, ti ge masa kili ka ná, nii daaseigi ga Yesu.»

⁸ Naama wooti ti bebei yigulani ba ta tukpõgaaleve nui,

⁹ naati ti la g̃eni keeni, ti va yeebe Zazon ta zõiti ba, keeni ti kpõnma ani gulani ti ya pe.

Põle ta Silase ti lii vai Beelee

¹⁰ Kpidii veeni nõ feya, kidaaleve nui ti Põle ta Silase leveni Beelee. Ti zeelii ma, ti liini Zuifuiti ta-GALA debi vele wu.

¹¹ Naati koozu g̃isiei vani, é leve Tesalõnike Zuifuiti ba, ti yeezeini GALA daawooi wu ga g̃oozunee vele, folo-o-folo ti g̃eni GALA seveiti fegelefegelesu, ti pete ni nii ti bogai ti ma gaamai ve.

¹² Ma moinmoin ge g̃idaaleveni ti zaama, naa volumna Gelekiiti saama, tosuba anzanuiti ta zunui ma moinmoin ti g̃idaaleveni.

¹³ Kee Tesalõnike Zuifuiti ti kwegai ma ga Põle ga GALA daawooi laazeelizu Beelee, ti vaani ná ga ti bebei gaazule, ti vuutugi vili ti zaama.

14 Kidaaleve nuiti ti Pøle leveni ga kpolodei laa velei, kēē Silase ta Timōtee ti yēni taazuve.

15 Zōiti ti liini Pøle maazaasu, ti liini la fō Atene. Ti galesuve ma, Pøle valini ti ma ga Silase ta Timōtee ti li pō bē fala.

Pøle gēai ma Atene

16 Siegi zu Pøle gēni siepōgōiti kpōunsu da Atene, zii gēni bōlōzu, tōzei é kaani ga taai naa wola laavege ga kōōgō ganigiti.

17 E gēni bōezu Zuifuiti pō, GALA dēbi velei wu, ta zii gīligiti pō, niiti ti vilegai Zuifuiti ta-GALA pelei ma, naa voluma folo-o-folo é gēni bōezu nuiti pē pō, niiti ti gēni vaazu ete zaamave.

18 Faagwē nui tanigaa, niiti ti ga Epikulieinti ta Sitōisieinti, ti tōzeini ga bōea pō. Tanigaa ti dā gē ma: «Lee ma bōezugula naka gā zunui nii bosu?» Zōiti ti dā gē ma: «Da ka ga toga gala kiligaa ta-vaa laazeelizu.» Tōzei ti gēni Pøle woomēnisu, é dā Yesu ná-Woo Niine Uagōi laazeeli, ta buzege vai, é gūla saai ya.

19 Ti li vele gāna la Aleyōpaze nuiti kakala, ti gē ma: «Gá zoo nei gi faa gūwēē baa, é vile kala niinei naa va, nii è bosu ga giye?

20 Tōzei gá fai tanigaa menisu è-la, niiti kaipa gi la dē ta menini. Tō gā é ba, gá pō gi naati polugūwēē.»

21 Tama Atene nuiti pē ta wēēinti ti gēni ti zaama, ti gēni ta-yeegegalai pē kēezu nō ga ti dā faa niineiti bo bōgō ma, ta ti dā menī.

22 Pøle wuzegēni naazu Aleyōpaze nuiti saama, é gē ma: «Atene nuiti, gē pēte ga wo pē wa ga gala pele zie nu wolaiti, kēvelei pē ma.

²³ Tɔɔzei zège lebesu taazuve, gè da wa-ɔɔɔɔ ganigiti ka, eyesu gè ná ta ɔaa ve seveai ná ga: <Galagi nii nu la kwεε, naa nɔnɔi ɔa.> Nii wo debizu, wo la kwεε, naa ɔa gè ná-fai laazeelizu wo ma.

²⁴ GALAGI nii é eteai ta su aniiti pe kpetea, teigi é ga geeɔɔɔɔgi ta zooti-Maliɔii, seizu la gala pelei naa wu, nii nuiti ti togai ga yeei.

²⁵ Kpede la ba balaa ga nuiti ti ani ve be, ege a vala ani ta ma zii nɔpe ma, tɔɔzei toɔa é zenvui ta zenvu viilei veezu nuɔuseiti pe zea, naa veε ani mɔtaiti pe ba.

²⁶ E etea nuɔusei pe kpeteve ga nu ɔila kpegi mavofodai nɔ, nii a ke ti ze zooti ɔa ná pe. E yeeɔɔɔɔgalaiti teveni ba, é nuiti ti ze yooiti kwεgiti da,

²⁷ nii a ke ni toɔa zoo ɔεεzu nuiti ti ye ɔεεzu tiɔili tiɔili ti GALA gaizie ti ka. Tama toun maa la ɔoozani de tanɔpe ba.

²⁸ Tɔɔzei:

<Toun maavele zu, zenvui ɔa de ya, de da niikpi, ta da vulua.>

Eɔvelei wa-vaa ɔwεε nui tanigaa ti bogai la ga:

<Ada ga mavofodaiti.>

²⁹ Naa ɔa é ba, tei ade ga GALA mavofodaiti, ade mina ɔisiε ga GALA kulave ga kɔɔɔɔ ganigiti niiti neeliɔi ɔe nuiti, ti ti betεai ga zanugi, ɔaa walii, ɔaa kɔtui, ga ti ɔoozu ɔeleɔeleɔeɔe.

³⁰ GALA ge nuɔuseiti ta-ɔimalala yeeɔɔɔɔgalai naati zega ná, keε niizu toɔa nuiti pe devezu adave pe ga ti ti zie velei maavalibo.

³¹ Tɔɔzei é yeeɔɔɔɔgala levea ba, siεgi zu é vaazu nuɔusei pe tukpɔɔaalevezu la ga telebodai, zunu ɔila kpegi maavele, nii é yiimazeɔeai la, é naama

voogi g̃ula keɛma εε pε bε ga é naa wuzege, é kula saai ya.»

³² Ti naama wooi menigai ma ga g̃oveiti buzege vai saai ya, tanigaa ti g̃eni ηεεg̃ulasui g̃εεzu la, taɣiligaa ti da g̃ε ma: «Gá è woomeni yee g̃ili, é lo naama vaiti ba.»

³³ Uele g̃ana P̃ole g̃ulani la ti zaama.

³⁴ Anεε naa ve, ti zaama tanigaa ti g̃idaaleveni, ti g̃ili P̃ole va, naati tanigaa ti g̃eni ga Denise, nii é g̃eni ga Aleyopaze nui gila, ta anzanu g̃ila nii daaseigi g̃eni ga Damalise, ta taɣiligaa.

18

P̃ole g̃eni K̃olente

¹ Naa voluma, P̃ole zegeni Atene, é li K̃olente.

² E Zuifu g̃ila peteni ná, daaseigi ga Akilase, é g̃eni ga P̃on nu, ta anzai Pelisile ti vaani n̄ feya ti zege Itali, t̄ozei masagi Kelode devei veeni ga Zuifuiti pε ti maag̃ooza W̄olome va. P̃ole g̃ilini ti va,

³ tei ηεelig̃i g̃ilagi n̄ g̃a é g̃eni ti pε ti ya ga sege g̃ota βete vai, é yeni ti v̄ bε, ti da boti g̃ε v̄oma.

⁴ Dooɣo foloi g̃ilagilagi pε P̃ole g̃eni b̄εεzu Zuifuiti ta zii g̃iligiti p̄, GALA debi velei wu, é g̃eni g̃aabaazu ga é ti lati.

⁵ Siegi zu Silase ta Tim̄tee ti vaani la, ti zege Maseed̄ine, P̃ole b̄oɣo veeni GALA daawooi laazeeli vai n̄ ya niina, é g̃eni d̄εεzu ga Zuifuiti ga Yesu g̃a é ga Kilista.

⁶ Keɛ tei Zuifuiti ti g̃eni maag̃aalizu ga woo η̄oiti, é ná-segeiti subukpuneni, é g̃ε ti ma: «Wo ma η̄amai g̃a la niina wo unma, wa-vaa n̄pε ge la m̄ n̄un unma, bε niina g̃ε g̃aavote zii g̃iligiti ma.»

7 E zεfeni miná, é li zunui ta ná-pélei wu, nii é feni ga GALA gaazuluaba nu, daaseigi feni ga Titiyuse Zusetuse, ná-pélei feni GALA dεbi vélei fobave.

8 Aνεε naa ve, GALA dεbi vélei ma fúndigfii, nii daa feni ga Kilisepuse, naa fidaaleveni Maligfii ma, ta ná-pélee wu nuiti pe. Kólente nui ma moinmoin balaa, niiti ti feni Póle woomenisu, ti fidaaleveni, ti batizei zóló.

9 Yeeta kpidii, Maligfii feni Póle ma kulakεlεmai zu: «Mina lua pe, bεε mina maagε kpó,

10 tózei ndun ná è va, nu nape ge la vóofua è va, é va faa jou fe ga de, mazóló ná-nufusei wola moinve taai nii zu.»

11 Póle kεeni Kólente ga kona gila ta tukpe (1,5), é da nuiti kala ga GALA daawooi.

12 Siεgi zu Galiyón feni la ga Akayi masagi, Zuifuiti pe ti zolooni faa gila ma, ti wuzege Póle laalófma, ti liini la tukpófaalevezuve,

13 ti fe ma: «Zunui nii fa é nuiti tatisu, é GALA dεbi vélei tagfili dεezu ga nuiti, nii é la zolooni tógi ma.»

14 Póle fenina fεezu é bεε, eyesu Galiyón kpóei zege, é fe ma: «Ee, Zuifuiti! E ga é feni ga telebotala va ba faa jou va, ná la woilo wo-woo ma, vélei maanai é fe la,

15 kele tei é ga maafaali nó, é vile woiti ta daaseigiti ba, naa vee wo bófo logiti ba, wa-vaa gana. Gè la pó ga gè fe ga naama lukpófaaleve nu.»

16 E ti bεeni, ti zege tukpófaalevezuve.

17 Ti pe ti Sósetene zoni naazu, nii é feni ga GALA dεbi vélei ma fúndigfii, ti da dofa tukpófaalevezuve fakala. Kele Galiyón maavaa la feni naa zu.

Pɔle ɣale fai ma volu Antiyɔse

18 Pɔle ku ɣɛeni fele Kɔlente, naa voluma é valini kidaaleve nuiti ma, é le batoɪ zu, dii vai zu Siili vele, ta Pelisile naa veɛ Akilase va. Aisa é va zeɣe ná, é nɔungi buyeni ma bato losuve Sankelee, tɔzei é minazeɣe keeni.

19 Siɛgi zu ti zeelini la Efɛze, Pɔle siɛnɔɣɔiti zeni miná. E leeni GALA deɓi veleɪ wu, é da boɛ Zuifuiti,

20 naati ti maaneneni ga é yeeɣɛɣala go ɣe ti va, kele é la ɣeni vaani naa wu.

21 Aneɛ naa ve, seɣezuve ná, é ɣeni ti ma: «Ni GALA ka vaana bu, na de ɣalesu ma wo vo be.» E leeni batoɪ zu Efɛze.

22 E ɣalani batoɪ zu Seezalee, é zeɣe miná é le Zeeluzalɛme, é laali Egilisii zu nuiti ma, naa voluma é yeini Antiyɔse.

Pɔle lii vai keela ziegi zavasisi ma

23 E ku ɣeai ma fele miná, é ɣaleni ma volu, é da leɔeteve Galate ta Filizi, é da kaladopoiti inɔɔ.

24 Zuifui ta vaani Efɛze, é ɣeni ga Alegezandili nu, daaseigi ɣeni ga Apɔlɔse. Zunui naa ɣeni ga kɔɛzuɣula nu wola, kalagai gola GALA seɔei zu.

25 E ɣalani ga Maliɣii ná-pelei ma vai, zeɔei ɣeni ba, é da nuiti kala ga Yesu ná-faiti ga gaamai, kele Zan ná-batizei nɔ ɣa é ɣeni kwɛeni.

26 E tɔzeini ga boɛa ga ladalai GALA deɓi veleɪ wu, kele siɛgi zu Pelisile ta Akilase ti goomenini da, ti seɣeni ti maabuɣa boɣo va, ti GALA ná-pelei leɛ la ga paɣo.

27 Tei é deveni ga é li ga Akayi vele, kidaaleve nuiti ti inɔɔɔni. Ti seɔei ɣɛeni kaladopoiti ma ga naati ti yeezei bu ga paɣo. Seeliai ma miná, é

ḡeni ga kpɔba nu wola naati be, niiti ti ḡidaaleveni GALA ná-zaalai zaḡui zu.

²⁸ Tɔɔzei é ḡeni Zuifuiti ta-ḡɔeiti polulaazu nɔ kpaun kelei zu, é da deε ga tiye GALA seveiti su ga Yesu ḡa é ga Kilista.

19

Pɔle zeeli vai Efεze

¹ Siεgi zu Apɔlɔse ḡeni la Kɔlente, Pɔle leveni ga maazu vele yooi zu vele, é zeeli Efεze. E kaladpoi tanigaa ḡaani ná,

² é ti ḡaazaḡa, é ḡe ti ma: «Siεgi zu wo ḡidaalevea la, wo Zenvu Nadegai zɔlɔni?» Kele naati ti gooḡaavoteni, ti ḡe ma: «Tɔun kaipa gi la de vɔlɔ menini ga Zenvu Nadega ḡa ná.»

³ E ḡeni ti ma: «Batizei ma ḡeḡele ḡa mu wo sɔlɔḡai?» Ti ḡe ma: «Zan ná-batizei.»

⁴ Pɔle kpɔei zεḡeni volu, é ḡe ma: «Batizei nii Zan ḡeni kεεzu, naa ḡeni ga nuiti siε vele maavalibo fai, é ḡeni ḡεεzu nuiti ma, ti ḡidaaleve naama nui ma, nii é vaazu tɔun poluma, naa ḡa é ga Yesu.»

⁵ Ti naama wooi menigai ma, ti batizei zɔlɔni Maligii Yesu laaseigi zu.

⁶ Pɔle yeelaai ma ti ma, ti Zenvu Nadegai zɔlɔ, ti tɔɔzei ga ḡεa zii woo ḡiligiti su, ta ti da GALA gooi wo.

⁷ Ti pε kpɔga ḡeni ga nu puḡɔ maazu feḡɔ (12) ḡεḡala.

Tεnεgi Pɔle boni Efεze

8 Pøle gjeni læezu GALA dɛbi vɛlɛi wu alu savagɔ laawu, ɛ da bɔɛ ladalai zu Zuifuiti pɔ ga GALA nã-masadai ma vai, ɛ gjeni gjaabaazu ga ɛ naati tati, niiti ɛ gjeni bɔɛzu ti vɔ.

9 Kεlɛ tɛi tanigaa ti gɟigi baani, ti la kɛeni, ti va maavalibo, toun ti da kpɔɛ nɔiti bo kidaaleve vele niinei ma, bebɛi gjaazu, Pøle zegeni ti goba. E gjeni liizu ga kaladopoiti, folo-o-folo ɛ da ti gɟala Tilanuse nã-kala bosuve.

10 E yɛni naa gɟɛzu, eyɛsu ɛ gɟɛ ga kona felegɔ, naa maavele ma nuiti kpɛin ti gjeni zeini Azi yooi zu, Zuifuiti ta zii giligiti, ti pɛ ti Maligii laawooi mɛnini.

Seva nã-doun zunu lɔfelaiti

11 GALA ge gjeni laavɔɔ vaiti kɛɛzu ga Pøle maavele, niiti ti la gjeni gɟɛzu pɔlɔma.

12 Eyɛsu ti da Pøle nã-maabale segeiti ba nã-sege maazu zegɛiti pɛɛ seebɛ nuiti ma, ti da gɟɛɛ, zɛnvu nɔiti ti da gɟula ti zu.

13 Zuifui tanigaa niiti ti gjeni levetevesu ga ti da inɛgiti kpɛ nuiti su, ti sugɔgɔni ga ti da Maligii Yesu laaseigi wo naama nuiti ma, niiti zɛnvu nɔiti ti gjeni ti zu, ti da gɟɛ ma: «Nã wo levezu Yesu laaseigi zu, nii Pøle nã-fai laazeelizu!»

14 Zɔiti ti gjeni niima vaiti kɛɛzu, ti gjeni ga Seva nã-doun zunu lɔfelaiti, nii ɛ gjeni ga Zuifuiti ta-zalaɟa gɟula gundigii gila.

15 zɛnvu nɔi ti woɟaavoteni, ɛ gɟɛ ti ma: «Gɛ Yesu gfwɛeni, gɛ kwɛeni balaa zɔi ɛ ga Pøle, kɛlɛ woun, wa ga bɛni?»

16 Gaamanɔ, zunui nii zɛnvu nɔi gjeni su, naa valani ti va, ɛ vɔni ti ma, ɛ ti loɟa gɟɛzɛgɟɛ, eyɛsu ti vɛla ga ti-maɔnakaiti, ti maawanaai.

17 Εσε πε ge naama vai gwεeni, Zuifuiti ta zii gfiligiti niiti ti gfeni nii wosu Efze taazuve, dualuagi lōni ti pe su, naa gfeni ga zaβu Maligii Yesu laaseigi lebiya zōlō.

18 Zōiti πε ti gīdaaleveni, naati ma mōinmōin ti gfeni vaazu, ti da lo zō ga ga nii πε ti keai.

19 Niiti πε ti molikula faiti keeni, naati ti vaani ga ta-zevēiti, ti gala εσε πε gaazu. Ti naama zōngōi gfaaluni, é gε ga wali gae waavuulōlugō (50 000).

20 Uele gana Maligii laawooi wo fai zu gfeni wōlōzu la ga gaabaai, Maligii bōgōi ná-zēbei zabui zu.

Uuutugi é leveni Efze ta Pōle zege vai ná

21 Naama vaiti kpegai ma, Pōle deveni ga é li Zeeluzalēme, é leve ga Maseedōine ta Akayi vele. E gfeni gεezu ma: «Siegi zu gē zeelizu la Zeeluzalēme, keeni balaa gē gaaazula Wōlōme ma.»

22 E ná-kpōba nu felegō leveni Maseedōine, Timōtee ta Eelasete, tō bōgōi é yēni dε Azi yooi zu.

23 Naama yeegεgalai zu ga kpōe wolai leveni la, é lo kidaaleve vele niinei va.

24 Zanu kpetε nui ta gfeni ná, daaseigi ga Deemeetiliyuse, é gfeni anzanu galagi Aaleteemise ná-pelei maaniini koiti kpetεzu ga wali gōlegi, é gfeni naavolo wola gfaaleezu ba kōgō gani naama jεeligī gε nuiti bε.

25 E naati gaaleeni ba ta zōi niiti ti gfeni jεeligī gfilagi gεezu, é gε ti ma: «Wo πε wo kwεeni ga adagulanumai ga niima wotii nō zu,

26 kele wa menisu ta wa petesu nii Pōle keezu, Efze taazuve ta Azi yooi zu ná πε, é nu mōinmōin

tatiga, é da ǵe ti ma, galagi niiti pe nuiti ti kpeteai ɔɔǵo ve, naa tanope ge la ga gala.

27 Naama vai ǵa vaazu baagʼulazu ada-wotii ma, é belegʼula anzanu ǵala golai Aaleteemise ná-pelei va, naa voluma toǵa vala lebiya wolai ma, nii é zea, teigi nuiti ti nokosu be Azi yooi zu ta eteai pe su.»

28 Naama woiti menigai ma ti ve, ti wola yiiǵaawanani, ti da bain, ti da ǵe ma: «Efeze nuiti ta-ǵalagi Aaleteemise wɔɔlɔve!»

29 Taai zu ná pe ge ǵeni nɔ wuulee, ti pe ti liini vɔɔma ga kpizeii naama adave, ná ga maaɔo bosuve, ti li ga Pɔle zierɔǵo felegoiti Maseedɔine nuiti Gaiyuse ta Alisetaake.

30 Pɔle ǵeni pɔ é ɔɔǵo le ga bebei, kele kaladopoiti ti la ǵeni keeni.

31 Azi nu wolaiti tanigaa vɔɔo, niiti ti ǵeni ga bɔɔlaiti, naati ti wooleveni ma, ti ǵe ma, é mina li maaɔo bosuve.

32 Eɛe pe ge ǵeni bainsu ga velei é pɔ la, tɔɔzei faa wuuleegi wola wɔɔlɔni bebei zaama, nui bɔɔlɔzu ti la vɔɔo ǵeni kwɛeni lee vaa zu ti ǵaalai ba.

33 Nui tanigaa ti ma vai zuǵulani Alegezandele ma, nii Zuifuiti ti ǵeni daavilisu velevave. Alegezandele yee ǵeeni ti ma bebe, é ǵeni pɔ ga é goozuǵula bo bebei ǵaazu.

34 Kele ti kwɛegai ma ga toǵa ga Zuifui ta, ti pe ti ǵeni bainsu lele felego laawu, ti da ǵe ma: «Efeze nuiti ta-ǵalagi Aaleteemise wɔɔlɔve!»

35 Gaabelagi zu, taa zɛve ǵe nui zooni é bebei ǵaabe, é ǵeni ti ma: «Efeze nuiti, be ǵa é la kwɛe ga Efeze taai ǵa ga Aaleteemise wolai ná-pelei makesuve, ta maaniinigi nii é ǵulani geegɔlɔgi zu, é loo?

36 Tεi nu nɔpe ge la zooga zegezu naa ga, wo maaneυe wo maage kpɔ, wo mina kazemazu vaa nɔpe ke.

37 Tɔzei wo va ga zunui niiti, tama ti la faa gologoloni gala pelei ma, ti la woo jɔu woni adanzanu galagi ma.

38 Ni nui tanɔpe sɔ ka Deemeetiliyuse ve ta naneeligɪ gεεnɔɔiti be, tukpɔgaaleve voloiti ta na, tukpɔgaaleve nuiti ta na, ti va ti ta-ɔaazaɔai la.

39 Kele ni faa giligaa ta wo gisu, naati gaaga gula ba gaaleba gitei zu.

40 Zaa vai nii tevegai, ni ade la daani ma, toga la ade unma, ti ade veelala, ege ada ge ga gaazulee vea, tɔzei gi woozugulasu nɔpe ge la na, nii a ge ga kpɔgi nii ma ungi.»

41 Siegi zu e beni la ga naama woiti bo, e bebei gaagaleni ma.

20

Pɔle lii vai Toloase

1 Siegi zu zɔngɔi beni la, Pɔle kaladopoiti tolini, e ti lenε. Naa volumna e valini ti ma, e pele zo, e da li ga Maseedɔine vele.

2 E naama yooi zu ziɛni, e da tene mɔinmɔin bo ga kidaaleve nuiti. Naa volumna e liini Geleki yooi zu,

3 e yenɪ miná alu savago laawu. E gvele beteni niina ga e le batoi zu, e li Siili, eyesu e faa gwεesu ga Zuifuiti ti yaavai gilive ma. Naa maavele ma, e deveni ga e gale ma Maseedɔine vele.

4 Sieɔɔiti daaseigiti kaa: Beelee nui Piiluse nadoun zunui Sopateel, Tesalɔnike nu felegɔi Alisetaake ta Sekɔnduse, naa veε Delebe nui Gaiyuse

va, ta Timotee, naa voluma Azi nuiti Tisike ta Tolofime.

⁵ Naati ti toni da gi luḡo, ti li ti da gi boun Toloase.

⁶ Gənoi, siegi zu bului nii leve la su naama veti voloiti ti beni la, gi leeni batoi zu Filipe taazuve, gi ke ga folo loolugə ziei ḡa, gi li gi ti ḡa Toloase, gi ke miná ga dəoḡo ḡila.

*Etikuse wuzefe vai,
é ḡula saai ya Toloase*

⁷ Dəoḡoi ma volo məungi, gi ḡaalea ḡeni de ba ga gi bului ḡaafwe bəḡo va. Tei Pəle maaneni ga é li poluma zobui, é ḡeni bəezu gaalebai zu nuiti pə, é ná-krəei zuḡoozani, eyesu kua zaamai zeeli.

⁸ Lanboi wola məinni geezu velei wu, ve gi ḡeni ná gaalebai zu.

⁹ Zunu loungoi ta ḡeni zeini fenetelei laave, daaseigi ga Etikuse, tei Pəle ḡeni ná-krəei wola zuḡoozazu, niimenii leveni la ga gola, é ḡula geezu velei zavasiei zu, é loo zoi ma. Ti buzegeni, kele é zaani niina.

¹⁰ Kele siegi zu Pəle vileni da, é maaveni zunu loungoi ma, é seḡe é da yeezu, é ḡe ti ma: «À mina yiizoolə, toḡa vulua!»

¹¹ Pəle leai ma volu geezu velei wu, é bului ḡaleḡaleni, é daamii wo. Naa voluma, é yeni krəezuḡulai ḡa eyesu wozai seḡe ma, é zeba é da li.

¹² Ti vaani ga zunu loungoi, é vulua, naa ḡeni ga ese pe iḡədoə va.

Pəle lii vai Milə

¹³ Gəun, gi toni da Pəle luḡo batoi zu, gi li Asəse, miná ḡa maaneni ga gi Pəle zeḡe ná, eḡevelei tə

βοῦοι é deveni la, mazṓḓo keni a la leve ga sie kṓḓo velei.

¹⁴ Seeliai ma gi ma Asṓse, gi seḡeni βatoi zu, gi li Mitilene.

¹⁵ Gi zeḡe miná, gi ye kpoloḡei ḡa poluma zobui, gi zeeli Siyo. Naa volu voloi, gi zeeli Samṓse, naa voluma voloi gi leḡa zeeli Mile.

¹⁶ Pṓle deveni ga é leve Efeze ḡoba, naa ḡa a ke é mina βṓḡo ma volo li Azi yooi zu, tṓzei é ḡeni zuvilezu ga é li Zeeluzaleme, ni a la zoo ḡeezu ná Pantekote voloi.

Pṓle ná-falima wooiti Efeze lotuḡiti ma

¹⁷ Kele Pṓle yeni Mile, é keela leve Egilisi lotuḡiti tuḡo Efeze ga ti va.

¹⁸ Siegi zu naati ti vaani la pṓ be, é ḡeni ti ma: «Yeḡḡeḡalai kpein ge kea wo va, wa βṓḡo wo kwεeni velei gè ḡea zizezu la, é lṓzei folo mṓungi ma, yee gè vileni la Azi yooi ma.

¹⁹ Gè botii ḡeeve Maligii ve βṓḡomaayeeii zu naa veε ḡṓi ta kṓḓiti ba, niiti ti ḡeni zeizu mà Zuifuiti ta-yaavaiti maavele ma.

²⁰ Wo kwεeni balaa ga gè la faa nṓpe dṓḡuni wo va, kele gè naa pe daazeelini wo ma, ta gè wo ḡala kelei zu, ta wa-veleiti bu ga nii kpein soloogai wo ma.

²¹ Gè ḡeni Zuifuiti ta zii ḡiligiti tolistu yeenṓpe ga ti ti zie velei maavalibo, é vile GALA ba, ta ti ḡidaaleve ade-Maligii Yesu Kilista ma.

²² Niima ziegi zu ná ḡa gè liizu Zeeluzaleme, Zenvu Nadegai ḡa é ḡe, keni gè li. Nḡun, gè la kwεeni nii é kṓḡunsu ná.

23 Kεε taai kpein gè levesu su, Zenvu Nadegai ɔa dεεzu ga ze, é bo mà ga kasoi ta maanɔɔɔiti ta kpòunsu.

24 Kεε nòun zenvui la gàazu ga ani nɔpe, gè la petesu ga sɔbelama ani nɔpe, nii mà yiizooléi ma, naa ɔa ga gè kpizei ɔaabelá ta botii, nii gè sɔlɔɔgai Maligii Yesu ya, nii é ga gè GALA ná-zaalai ma Woo Niine Uagɔi laazeeli.

25 Gè kwεeni niina ga wɔi kpein gè ɔea levesu wo zaama, ga GALA ná-masadaí ma wooi laazeelia wo ma, wo tanɔpe ge la mɔ nòun petega.

26 Naa ɔa é ba, nà bosu wo ma za ga: Wo tanɔpe ma ɔamai ma ɔoto la bà.

27 Tɔɔzei gè la GALA ziima vai tanɔpe dɔɔɔuni wo va, gè ti pe dεεve ga woye.

28 Naa ɔa é ba, à make bɔɔɔ ma, ta GALA ná-baala kpulugi pe ma, nii Zenvu Nadegai wo zeidai unda ga wo make. A ɔaaɔa GALA ná-Egilisii ma, nii é geyaaí ga tɔ bɔɔɔi ná-Doun zunui ma ɔamai.

29 Gè kwεeni ga siegi zu gè liizu la, zuluɔu vileiti ta lɔ wo zaama, ti la GALA ná-baala kpulugi maawɔingɔa.

30 Wa bɔɔɔi wo zaama, nui tanigaa ta wuzegεzu, ti ɔa zεε bɔεiti bo, nii a ke ti kaladopoiti tati ga ti vɔ pelei.

31 A wεεε bɔɔɔ ma mu, wo ɔize su ga kona savagɔ laawu, gè la bɔlɔni folo vεε kpidi va ga wo ɔilagilagi pe tεnεga yeeta vɔlɔ ga ɔɔlɔi.

32 Niizu, nà wo veezu GALA ta ná-zaalai ma wooi ya. Zobogi ɔa GALA bε ga é wo wɔlɔ kidaalevei zu, ta é tuyai loo wo vε, nii é makegai nu ɔadegaiti pe bε.

³³ Gàazu la gʻulani nu nɔpε ná-wali ba zanu, ba nu ná-segea va.

³⁴ A wεε zèeiti ba, wa bɔɔɔi wo kwεeni ga niiti ka ti màavaiti gaagʻulaai ba, ta zɔiti balaa ti gʻea pòlu.

³⁵ Gè dεεε ga woye kεvelei pε su ga vele gʻana wo maanɛai wo botii gʻe la, nii wo bɔsu da zεbesulala nuiti ba, wo gʻize balaa Maligʻi bɔɔɔi wooi zu, nii é boni ga: «Undaanεε gʻa faanεε gʻe nui υε, é leve naa va, nii é sɔlɔɔsu.» »

³⁶ Siegi zu é beni la ga naama wooiti bo, é vileni niibigʻa ga ti GALA fali υɔɔma.

³⁷ Ti pε ti veleveleni Pɔle gʻɔbu, ti da wola wɔlɔ, ti da nεεnε.

³⁸ Pɔle wooi é boni ti ma ga: «Wo la mɔ gàazuυε υεtεga,» naa gʻa é ti wola yiizooleni. Ti liini ti pu ga pele batoi υɔ bε.

21

Pɔle lεε vai Zeeluzalεme

¹ Gi zegeai ma ti gʻoba, gi lεeni batoi zu, gi sakpa Kɔse, naa υoluma voloi gi zeeli Lɔɔde, gi zege miná gi li Patala.

² Tεi gi batoi ta gʻaani miná, é da kpoloɔɔi maaleve ga Fenisi vele, gi lεeni su, gi da li.

³ Gi zeeliai ma Sipele gʻɔbauε, gi zeni ga gʻɔυεzu vele, gi li ga Siili vele. Gi loni Tiil, tɔɔzei miná gʻa batoi maanɛeni ga é laayei ná ná-kasoi wu.

⁴ Gi kaladopoiti kaani miná, gi yeni ti gʻoba dɔɔɔɔ gʻila daawu. Zεnvu Nadegai puuni naati ziima ga ti Pɔle lεnε ga é mina lε Zeeluzalεme.

⁵ Kεε naama voloiti tevegai ma, gi pele zoni, ti pε ti gi υuuni ga pele, ta ti-anzaiti é υεε ti-lointi ba,

eyesu gi ɟula taai va, gi vileni niibiga kpolodei laave ga gi GALA fali.

⁶ Naa voluma, gi valini boɟo ma ga tiye, ɟoun gi le batoi zu, tiya ma, ti ɟale ma ta-laazu.

⁷ Gi kpolode ɟa ziei ɟaabelani ga gi zefɛ Tiil gi li Petoleemayise, gi laali kidaaleve nuiti ma miná, gi folo ɟila ke ti va.

⁸ Gi zefɛ ná poluma voloi, gi zeelini Seezalee. Gi leeni woo niine vago laazeeli nui Filipe ná-pelei wu, é ɟeni ga nu lofelaiti gila, niiti zeelobai woni ga tiye. Gi yeni ná-pelei wu.

⁹ Anza lopo naanigo ɟeni zea, ti la de zunu vaa ɟwɛɛ, naati ti ɟeni GALA gooi wosu.

¹⁰ Tei gi ku ɟɛeni ná fele, GALA goo wo nui ta zefeni Zudee yooi zu, é yei, daaseigi ga Agabuse.

¹¹ E vaani gi vo be, é Pole ná-saamaɟiligi zefɛ, é ɟoɟoiti ta zeeiti sugili, é ɟɛ ma: «Zenvu Nadegai ɟɛ: <Zunui nii nono ga saamaɟiligi nii, vele ɟa Zuifuiti ti vaazu gilizu la Zeeluzalɛme, ti fe zii ɟiligiti zea.>»

¹² Gi naama wooi menigai ma ga taai naa zu nuiti, gi Pole maaneneni ga é mina le Zeeluzalɛme.

¹³ Kele Pole gi woɟaavoteni, é ɟɛ ma: «Lee ɟana wo keezu, wo da wolo, wo da zii ɟologolo? Nɔun, kɛvele betɛve gili vai no laade, kele ɟe za balaa Zeeluzalɛme Maliɟii Yesu laaseigi ve.»

¹⁴ Tei gi la ɟeni zoosu gi va ná-kisie lati, gi la mo ɟeni daani kpaangbali, gi ɟeni ma no: «Maliɟii yiimai zoo, é ɟe!»

¹⁵ Naama voloiti tevegai ma, gi gá-ɟevele beteni, gi le Zeeluzalɛme.

¹⁶ Kaladopoi tanigaa ti zefeni Seezalee, ti vile gi volu, ti li ti gi laazuve Sipele nui ta ná-pelei wu,

daaseigi ga Menasɔn, zunui naa ɣeni ga kidaaleve nu vɔlɔma.

Pɔle ta Zake ti ɣomi fai

¹⁷ Siεgi zu gi zeelini la Zeeluzalεme, kidaaleve nuiti ti gi laaɣomini ga koozunεει.

¹⁸ Poluma voloi, Pɔle vεeni gi va, gi li Zake vɔ bε, totuɣɔiti gaalea ɣeni de ba balaa nά.

¹⁹ Pɔle ti luɔɔni, naa vɔluma ε tɔɔzei ga naa zuɣulaa ti ma ga gilagila, nii GALA ge keai zii ɣiligiti saama ga nά-botii maaυele.

²⁰ Ti begai ma ga goomεni, ti lεbiyai veeni GALA bε. Naa vɔluma, ti ɣeni ma: «Kεελoun, ε pεtega, nu waa mɔinmɔin ge ɣidaalevea Zuifuiti saama, ti pε ti zεbεzeɣεve tɔgi zo fai zu ga gola.

²¹ Tama ti menigε ga Zuifuiti niiti ti zii ɣiligiti saama, da naati pε kalasu ga ti βeteυe Moize nά-tɔgiti ba, da ɣεεzu ti ma ti mina mɔ ti-lointi tati pεlεvɔlu, naa vɔluma ti mina mɔ vɔkɔɣɔ faa vɔlɔmaiti ma.

²² Toɣa ɣε ɣale mu? Tɔɔzei zeɣe ma nɔpe ge la ba, ta vaazu menisu ga ε vaavε.

²³ Naa ɣa ε ba, nii gi bosu ε ma, naa ɣε. Zunu naanigɔ ɣa gi zaama, niiti ti minazeɣe keai,

²⁴ ti zeɣe wo βɔɣɔ ɣade vɔɔma wa tiye, ε ti-maavaiti pε seɣe ga ɣasɔ, naa ɣa a ke ti tɔungiti kpuye. Naazu εse pε ka kwεε ga zεει ɣa ti bogai ti ma da-vaa zu, keλε da balaagi da ga tɔ so nui ta.

²⁵ Nii ε ga zii ɣiligiti tɔnɔi, niiti ti ɣidaaleveai, gi seυei leveye ti ma ga ti mina da ga suaiti mi, niiti ti ɣulaai ga zalaɣai kɔɔɣɔ ganigiti bε, ta ɣamai, naa vεε suaiti ba ti ma ɣama la vuuni, ti βɔɣɔ maape balaa ga koloɣologi.»

26 Poluma voloi Pɔle zunui naati segeni, ti ɓɔɓɔ ɲade ta naati, naa vɔluma ti ɛ GALA sei vɛɛɛi wu. E kui ɛ ga tiye voloi ta-ɲade fai ɲaabelazu la, yeei zalaɲai maanɛai la, ɛ ɲula ti ɲilagilagi vɛ.

Pɔle zo fai GALA sei vɛɛɛi wu

27 Folo ɓofelasiei ɲaabelazu vɛ ɲɛai ma zeelizu, Azi yooi zu Zuifuiti ti Pɔle ɲaai ma GALA sei vɛɛɛi wu, ti bebei pɛ buzegeni daalɔɲoma, ti so,

28 ti ɗa kpeei loo, ti ɗa ɲɛ ma: «Izelayɛle nuiti, à ɓɔ gi va! Weɛ, zunui nii ɲa ɛ ɛɛɛ pɛ kalasu adave pɛ Izelayɛle nuɓuseiti daalɔɲoma, ta Moize ná-tɔgi ta GALA sei vɛɛɛi laalɔɲoma, ɛ ɛa ga vɔɓ zii ɲiligiti GALA sei vɛɛɛi wu, ti ada ɲadegai nii ɲɔzɔa!»

29 Ti ɲeni naa wosu, tɔzei mɔunpa ti Efeze nui Tolofime ɲaani Pɔle volu taazu vɛ, ti ɲeni kaazu ga tɛvɛ ga naa GALA sei vɛɛɛi wu.

30 Taazu vɛ naa pɛ ge ɲeni gaama wuulee, nuɓuseiti ti ɗa ɲula adeti pɛ ga kpizei, ti ɗa va, ti Pɔle zoni, ti kula GALA sei vɛɛɛi wu, ti kpogiti daaɲulu gaamanɔ.

31 Ti ɲeni ɲɛɛzu, ti Pɔle va, eyɛsu ma wooi zeeli Wɔɓme salaɓusu ɓulugiti unda ɲɔɲɲuluɓai ma ga Zeeluzalɛme taazu vɛ ɲa wuulee.

32 Gaamago nɔ, ɛ salaɓusuiti ta ta-ɲundiɲiiti segeni, ti li bebei vɔ pelei ga kpizei. Ti kɔɲɲuluɓai ɲaai ma ta salaɓusuiti, ti ɓeni Pɔle loɲa vai va.

33 Kɔɲɲuluɓai maabɲani Pɔle va, ɛ so, ɛ devei ve ga ti gili ga yɔɓɔ felegɔ. Naa vɔluma, ɛ ti ɲaazaɲani ga toɲa ga ɓɛ, ta leeni ɲa ɛ keai.

34 Keɛ bebei zaama ɛɛ pɛ ge ɲeni nɔnɔ wosu, ti ɗa ɓain, ti woo la liini ga faa ɲila. Tei kɔɲɲuluɓai la

ɣeni faa nɔpε gaagaaazu naama vaa zupui zaama, é devei veeni ga ti lii la kɔɔlafai zu.

³⁵ Siegi zu Pɔle ɣeni la nu lεεzuυε, keni salavusuiti ti seɣeni, tɔɔzei bebei ná-ziiɣulai va,

³⁶ mazɔɔ bebei ɣeni polu, ti da bain, ti da ɣε ma: «À paa!»

Pɔle bɔε vai bebei υɔ

³⁷ Siegi zu ti ɣeni Pɔle lεεzu la kɔɔlafai zu, é kɔɔɣulubai ɣaazaɣani, é ɣε ma: «Da ke gè bɔε è υɔ baa?» Naa ɣε ma: «È Geleke wooi ɣwεε mu baa?»

³⁸ Da lei è va ɣε mu ga Ezipete nui naa, nii é υuutugi leveai feya, é li ga nu vaa nu waanaanigo (4 000) tevebai zu?»

³⁹ Pɔle ɣε ma: «Ba-o, nɔun, nà ga Zuifu ɣiteɣite, sɔɔɔge Taalese, Silisi yooi zu, nà ga sɔbelama laa wolai naa zu nu. Nà è maanεεnzυ, va bu, gè bɔε nuɔuseiti pɔ.»

⁴⁰ Tei kɔɔɣulubai vaani bu, Pɔle yeni loni nu lεεzuυε, é yee ɣε bebe nuɔuseiti ma ga ti maagε kpɔ. Naa leini tɔɔntɔɔn, Pɔle tɔɔzei ga bɔεa ti υɔ Alame wooi zu, é ɣε ti ma:

22

¹ «Kèeni ta kèeleaiti, à woilo nii ma gè bosu ga nà-goozuɣulagi.»

² Naa mɔta leini υolu tɔɔntɔɔn, siegi zu ti menini la ga Pɔle ɣa bɔεzu ti υɔ Alame wooi zu. Pɔle ɣeni ti ma:

³ «Nɔun, nà ga Zuifui ta, sɔɔɔge Taalese, Silisi yooi zu, kele gè kulasui woge taa wolai nii zu, gè kalagi zɔɔ Gamaliyele yeezu, nii a ke gè vile gi-mεmεwolani ta-lɔgi ɣwεεgai υolu ga ɣiteɣite. Sèbezegeni gola GALA ná-fai zu, eɣevelei wo la za.

4 Gè kidaaleve vele niinei nii ma nuiti wainzege eyesu saai da zeeli tanigaa ma, gè zunuiti ta anzanuiti gili, gè da ti vili kasoi ga.

5 Zalaḡa ḡula ḡundiḡi wolai ta totuḡiti pe ta zoo ḡεεzu ga nà-zeele. Gè falima zεveiti solōni vōlo ti ya, ga é ve ade-ḡεεlointi Zuifuiti zea, siegi zu gè ḡeni liizu la Damase ga gè naama ḡidaaleve nuiti gili, gè va ga tiye Zeeluzalεme, nii a ke gè faa zei ti ma.

6 Tei gè ḡeni pelei ma, maaḡuḡazuve Damase va, folo gaalḡgai ma ziegi zu, gaamago wozakala golai ta ḡulani geegḡḡgi zu, é da volo maaḡoolii zu.»

7 Gè looni zooi ma, gè wooi ta menini, é da ḡε mà: «Sole, Sole, lee vaa zu è wainzeḡezu?»

8 Gè ḡeni ma: «Be ḡa ga de, Māliḡii?» E ḡε mà: «Nà ḡa gè ga Nazalεte nui Yesu, nii è wainzeḡezu.»

9 Siεnḡḡiti ti wozakalagi ḡaani, keε ti la ḡeni naama nui woomenisu, nii é ḡeni bōezu pō.

10 Gè ḡeni ma: «Māliḡii, lee ḡa nà ke?» Maliḡii ḡε mà: «Wuzεḡe, è li Damase, ta naa pe bo è ma, nii maanεai ga è ke.»

11 Tei wozakalagi naa ma voloi gāazuḡoleni, siεnḡḡiti ti sōni zēei va, ti li ga ze Damase.

12 Zunui ta ḡeni miná, daaseigi ga Ananiase. GALA gaazuluaba nu ḡeni de, é ḡoloni GALA ná-tḡgi ve. Zuifuiti kpein ti Damase ti ḡeni tḡḡo vagḡi wosu.

13 E vaani, é ḡε mà: «Kēeloun Sole, wozaḡa volu!» Gaamago nō, gāazuve zεḡeni ma, gè weε ba.

14 E ḡeni mà: «Ade-mεmεwolani ta-ḡALAGI yeeloge è va kaite ma yeelugḡ ga è ziimai ḡwεε, è Telebo Nui vetε, ta è daawooiti meni.

15 Da ḡεεzu ga ná-zeelei nubuseiti pe gaazu, é vile naama vai va, nii è kaai ta è menigai.

16 Lee vaa zu mu è nekεsu? Wuzεge, è batize, da-
fotoiti ti gba è va, è bεεga faliva Maligii ma.»

17 Naa volumna, siεgi zu gè vaani la volu
Zeeluzalεme, yeeta gè gɛni GALA falizu GALA
sei vεlei wu sùgɛli.

18 Gè wεlɛni, gè Maligii ga, é da gɛ mà: «Suvile, è
gɛla Zeeluzalεme va, tεzei nubusei niiti ti zeini ná,
ti la woiloga pε da-zeele wooi ma, é vile nùnun ba.»

19 Gè googaavoteni, gè gɛ ma: «Màligii, ti pε ti
sugwεeni ga gè gɛa liizu GALA dεbi vεleiti bu, gè da
naama nuiti pili kasoì ga, ta gè da ti lofa, niiti ti
gɛdaaleveai è ma.

20 Anεε balaa siεgi zu ti gɛni da-zeelei Etiyeni
vaazu la, nà bεεgaì gè gɛni ná, gè vaani bu, nà ga gè
gɛni makεsu ma nu vaa nuiti ta-zεgeiti ba.»

21 Naazu Maligii gɛni mà: «Li, nà è levesu
gfoozama poun zii gɛligiti pε bε.» »

Pòle vili fai kasoì ga

22 Ti woiloni goo ma, eyεsu é naama wooi wo.
Kεε naa volumna ti woogɛlani, ti gɛ ma: «À nii
gɛgɛla nui vaa! Maa la nεeni ga wo va zε vulua!»

23 Ti gɛni kpeei loozu, ti da ta-zεgeiti pili ya, ti da
fufiligi wuzεge geezuve.

24 Kεεgɛlubaì devei veeni ga ti lε ga Pòle kεεlaɛai
zu, ti gaazaɛa ga kpakɛi, nii a kε ti kwεε lee vaa zu
nuiti ti bainsu gani toun daalεgɛma.

25 Tεi ti gɛni gilizu ga ti va dofa, Pòle salavusu
gundigii gaazaɛani, é gɛ ma: «Zobo feeve wo ya
ga Wòlome nu lofa, nii ná-tukpoi gaa la dε vòlò
leveni?»

26 Salavusu gundigii naa menigai ma, é liini é gε kooɣfulubai ma: «Lee gá è vaazu keezu? Zunui nii gá ga Wolome nu.»

27 Kooɣfulubai vaani, é gε Póle ma: «Bo mà, dá ga Wolome nu gitegite?» Póle gε ma: «Ungo.»

28 Kooɣfulubai gε ma: «Wali wola gá nòun gè kula, gè va gε ga Wolome nu.» Póle gε ma: «Nòun, sòlòoge su.»

29 Zòiti ti gɛni gaazaɣasu ga kpakɔi, naati ti beni ba. Kooɣfulubai wola luani, é kwεεgai ma ga Póle gá ga Wolome nu, tama é naa gɛliai ga yòlògɔiti.

Póle gɛni tukpɔɣaaleve nuiti kakala

30 Poluma zobui, tɛi kooɣfulubai gɛni pɔ ga é naama vai gƱwεε gitegite, nii Zuifuiti ti Póle veelalazu su, é fieni, é devei ve ga zalaɣa gɛla gundigiiiti ta tukpɔɣaaleve nu wolaiti pɛ ti gaaɛ ba. Naa voluma é devei veeni ga ti yei ga Póle, é naa vileni ti zaama.

23

1 Póle wɛɛeni tukpɔɣaaleve nu wolaiti pɛ ba, é gε ti ma: «Kèeleaiti, sɛve GALA gaazu ga kisie vagɔi eyesu za voloi.»

2 Kεε zalaɣa gɛla gundigii wolai Ananiase devei veeni naama nuiti zea, niiti ti gɛni Póle gɔba, ga ti naa loɣa daave.

3 Naama ziegi zu Póle gɛni ma: «GALA ka è loɣa, sigi kolegi! Da zeini ga è nà-tukpɔi gaaaleve ga tɔgi, è zɛba è dá devei ve tɔgi laalòɣoma ga ti dòɣa!»

4 Zòiti ti gɛni ná, naati ti gɛni Póle ma: «Da GALA ná-zalaɣa gɛla gundigii wolai voomusu!»

5 Póle gɛni ti ma: «Kèeleaiti, gè la gɛa kwεε ga zalaɣa gɛla gundigii wolai ve, tɔzei sɛve GALA

σεβει zu ga: «Mina woo ηου wo da-nubuseiti ta-
gfundigii ma.» »

⁶ Tεi Pοle kwεeni ga kpοgi gίlazuve ga ga
Saduseyeinti, gilazuve γε ga Falizeinti, ε
woogfulani tukpοgaaleve nu wolaiti saama, ε γε
ma: «Kεεleaiti, na ga Falizen, Falizein ta na-doun
zunu ga ga ze, kitogi ε zεa gοveiti buzege vai zu
saai ya, naa maavele ga za tukpοgaalevezu la.»

⁷ E naama wooi wogai ma, maagaali lοni Fal-
izeinti ta Saduseyeinti zοgοzu, bebei gaagwεeni su
fele.

⁸ Tοzei Saduseyeinti ti gεni bosu ga gοveiti ti la
wuzegea saai ya, geezugeela la na, ta zenvu la na,
Falizeinti ma ti laave naama vaiti pe da.

⁹ Kpοε wolai leveni, Falizeinti pο pele tο
kalamoin tanigaa ti wuzegeni, ti maagaali vili
su, ti γε ma: «Gi la zunui nii zο ηου nοpe kaazu. Be
ga ε kwεε ni zenvui ta ga kpοεai pο, ba geezugeelai
ta ga kpοεai pο?»

¹⁰ Kpοei zuwοlοni, kοogfulubai gεni luazu ga nuiti
ti mina Pοle vaa, ε devei veeni salavusu bulu gila
zea ga ti yei ti Pοle gula ti zaama, ti λεε la kοlaqai
zu.

¹¹ Naama yee bidii, Maligii gfulani kelema Pοle ve,
ε γε ma: «Zεbezεge, ε gεa ga na-zeelei Zeeluzalεme,
keni balaa ε γε ga na-zeelei Wοlοme taazuve.»

Zuifuiti ta-yaavai Pοle laalοgma

¹² Poluma voloi sobuzobu wolai, Zuifuiti tani-
gaa ti yaavai gίlini, ti gona ga tanοpe ge mina
daami wo ba kpοole, keni ta Pοle vaana pe.

¹³ Zοiti ti naama yaavai βetenι, ti mοinni nu
vuunaanigο (40) ma.

14 Ti liini zalaḡa ḡula ḡundiḡiiti pɔ be ta totuḡiiti, ti ḡe ti ma: «Gi minazeḡeve, gi ḡona ga gi la ani nɔpe pokɔḡoga, ni gi la de Pɔle vaani.»

15 Wa balaa mu, à zoloo faa ḡila ma wa tukpɔḡaaleve nu wolaiti, wo bɔe kɔḡfulubai vɔ, ga é va ga Pɔle wo vɔ, eḡe wa ḡe ná-fai wuuvetesu ga pagɔ. Goun, gi ḡevele beteve naama zie su ga é va ḡe é zeeli, gi paa.»

16 Kele Pɔle daabei yaavai naa zuḡweeni, é liini kɔlaḡai zu, é suḡula Pɔle ma.

17 Pɔle salaḡusu ḡundiḡi gila tolini, é ḡe ma: «Li ga zunu loungoi nii kɔḡfulubai vɔ be, faa ḡa kisu ga é bo naa ma.»

18 Salaḡusu ḡundiḡi naa liini ga zunu loungoi kɔḡfulubai vɔ be, é ḡe ma: «Kasoḡa nui Pɔle ḡe ḡe va ga zunu loungoi nii è vɔ, faa ḡa kisu ga é bo è ma.»

19 Kɔḡfulubai zunu loungoi zoni zeei va, é lii la, ti maḡelesa ge leve, é ḡe ma: «Lee ḡa è pɔ ga è bo mà?»

20 Naa gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Zuifuiti ti zolooge ma ga ti va è vɔ be ga è Pɔle leve tukpɔḡaaleve nu wolaiti pɔ lina, eḡe ta ḡe ná-fai wuuvetesu ga pagɔ.»

21 Kele mina woilo ti-woo ma, tɔzei tanigaa ta ti zaama ta mɔin nu vuunaanigɔ (40) ma, niiti ti minazeḡeai, ti ḡona ga ti la daami woga ba kpɔle, ni ti la de Pɔle vaani, ti ḡevele beteve na, da nɔ ḡa niina, ti è bɔunsu ga è va bu.»

22 Kɔḡfulubai beni zunu loungoi va, é li, kele é naa laa maabakpani, é ḡe ma: «Mina bo nu nɔpe ma ga è vaave è niima vai wo mà.»

Ti Pɔle leve fai masagi Felikise ma

23 Naa voluma, kooɣfuluɓai ná-salavusu ɣundiɣi felego lolini, é ɣe ti ma: «À salavusu unfelego (200) ɣevele ɓete, ta soo ɓize zalavusu vuuloɓfela (70), naa veε kpeen vili nu unfelego (200) va, za ɓidii no lelei laavuusiɓi ma, wo li Seezalee.

24 Keni balaa wo sooti faaɣe Pole ve, naa ɣa a ke é zeeli zou zeve ɣundiɣii Felikise ma ga pagoo.»

25 Ná-sevei zu wooi ɣaa, nii é keeni:

26 «Kelode Lisiyase ɣa é ná-tuɓo gooi laazeelizu ná-nu vago wolai zou zeve ɣundiɣii Felikise ma.

27 Zuifuiti ti zunui tei soni, nii gè tevesu è ma, ti ɣenina paazu, eyesu gè zoloo ná ma, ga salavusui bulugiti ti kula ti ya, gè kwεεgai ma ga toɣa ga Wolome nu.

28 Tei gè ɣeni po ga gè so ungi ɣwεε, gè liini la talukpoɣaaleve nu wolaiti kakala.

29 Gè peteni ga ta peelalazu, é vile ta-lɔgi ma vaiti ba, kele é ɣula naa volu, é la faa ɣili kologoloni, nii nu a paa su, ɓa nu a gili ma vaa zu.

30 Kele nui ta goi vea ga yaavai ɣilive ma ga ti paa. Naa ɣa é kea, gè la ná maaɓoɓusu, gè tevega è ma, gè maaloo nuiti deve ga ti va è vo be, ti ɓaazaɣa ná.»

31 Tei salavusuiti ti naama levei zolooɓi, ti Pole zegeni ga kpidii, eyesu ti zeeli Antipatili.

32 Poluma zobui, ti ɣaleni ma kooɣaɣai zu, ti ze soo ɓize zalavusuiti zea, ti li ta naati.

33 Ti zeelii ma Seezalee, naati ti sevei veeni zou zeve ɣundiɣii ya, ti Pole lee la.

34 Siegi zu é ɓeni la ga sevei ɣala, é Pole ɣaazaɣani naa zegezube ma. Tei é kwεeni ga naa zegezube Silisi ɣovii ma,

35 é ɣeni naa ma: «Nà è woomeni, siegi zu è maaloo nuiti ti vaazu la.» E devei veeni ga ti make

naa va Elode ná-masa pɛlei wu.

24

Pɔle maalɔɔ vai zou zɛvɛ ɣundiɣii Felikise ma

¹ Folo loolugɔ volu ma, zalaɣa ɣula ɣundiɣi wolai Ananiase, ta totuɣɔiti, naa vɛɛ laavaawo gila ba daaseigi ga Tɛɛletule, ti yeini Seezalee. Ti zeelini zou zɛvɛ ɣundiɣii Felikise vɔ bɛ, ti baazaɣa ma ga Pɔle laalɔɣɔ.

² Ti naa lolini, Tɛɛletule ná-kpɔɛzuguɣulai loozeini ɣani: «Ee, gá-nu vagoi Felikise, è zaala ɣa gi ziilei daazeelii zu la, ta falibo pagoi niiti ti zoi zu, gi naati sɔlooga ga da-ɣima wotii maavele.

³ La da ga yeedɛɣalai pɛ su, ta adɛ pɛ gi da-vaa boɣoi wuuɣwɛɛ.

⁴ Keɛ gi la pɔ ga gi è lɛbi zeini ada ɣilagi, naa ɣa é ba, soma da-nu vagoi zu, è woilo gi-woo ma yeedɛɣala buɣako laawu.

⁵ Gi kaavɛ ga zunui nii ɣa ga deɓulusa nu wola nuɓuseiti saama, toɣa kpɔɛi loozu Zuifuiti pɛ zɔɣɔzu eteai zu ná pɛ, toɣa é ga Nazalɛte ɣalabo nuiti talotuɣɔi.

⁶ È ɣaabaani vɔlo ga é GALA sei vɛɛi ɣɔzɔ, tama gi so. [Gi ɣeni pɔ ga gi ná-tukpɔi ɣaaleve, eɣɛvelei gá-lɔgi la.

⁷ Keɛ kooɣfulubai Lisiyase vaani ga maabaai, é kula gi ya,

⁸ é devei ve ga gi va, gi gá-baazaɣai la è vɔ bɛ.] Da boɣoi gaazaɣa, è naama vaiti kwɛɛ niiti gi ti-ma baazaɣai wosu è ma ga daalɔɣɔ.»

⁹ Zuifuiti ti vaani bu, ti ɣɛ ma zekana niima vaiti ti la.

Pəle ná-goozuɣulagi

¹⁰ Zou zεve ɣundigii yeeleteni Pəle ma ga é bəe, Pəle kpəei zεfeni, é ɣe ma: «Gè kwεeni ga kaite da ɣa è tukpɔɣaalevezu gá-yooi zu, naa maavele ma nà vaazu nà-goozuɣulagi wosu è ma ladalai pε su.

¹¹ Da bɔɣɔi da zoo è poluɣula ga é la dε leveni folo puugɔ maazu felegɔ (12) va, gè lεeni Zeeluzaleme GALA dεbi vai ma.

¹² Nu la kàani GALA sei vεlei wu, ba GALA dεbi vεleitɔ bu, ba taazuve gi va da maaɣaali ɣe ga nu, gè va nuβuseiti buzeɣe kpəeleve vaa ma.

¹³ Niima nuiti ti la zooga ti va gaama ɣila kpalaa dεε naama vaiti su, niiti ti màalɔɔzu ti zu.

¹⁴ Nii gè kwεeni naa ɣa ga, nà gi-mεmεwolani ta-ƆALAGI lεbizu ga kidaaleve vele niinei, nii ti ɣεεzu ma, gaagwe vεlei. Nɔ̀un, dàave naa pε da, nii seveai tɔgi zu ta GALA goo wo nuiti ta-zεveiti su.

¹⁵ Kitogi ɣa zèa, é lo GALA ba, naama ɣitogi ɣa balaa ga tɔnɔ, ga ɣɔvεiti ta wuzεɣe saai ya, telebo nuiti ta telebotala nuiti.

¹⁶ Naa ɣa é ba, nà ɣaaɔaazu kele yeenɔpe ga peelalazu nɔpe ge mina ɣe bà nà-kisiɛi zu, GALA ta nuiti gaazu.

¹⁷ Naa volu kona mɔinmɔin tevegai ma, pàave ga gè faaɔɔɣɔi ɣe nà-zou zu nuiti bε, ta gè zalaɣa ɣula, gè fe GALA bε.

¹⁸ Názu ɣa ti kàani la GALA sei vεlei ma ɣoizuve, kpegai ma ga nà-ɣade fai pε ke, bebe la ɣeni kɔba, zɔngɔ la ɣeni ná.

¹⁹ Kεε Zuifu tanigaa ti zeɣeai Azi, naati ka ti va ti pète, tiya mu ka vɔlɔ maa ɣεa nεeni ga ti va ti baazaɣa è ma, ni faa ɣa ti ɣisu nɔ̀un daalɔɣma.

20 Ni naa laade, zɔiti ti ve, naati ti deena nii nɔpe ti kaai ga pèelalazuve, siegi zu gè ɣeni la tukpɔɣaaleve nu wolaiti kakala.

21 Keni, ni ti yiiɣaawanave mà, tɔzei naama wooi va gè boni kpaun ti zaama ga: «Kitogi é zèa gɔveiti buzeɣe vai va saai ya, naa maavele ɣa za tükpɔɣaalevezu la wo ɣakala.» »

22 Tei Felikise ɔɔɣoi faa ɣiteɣite kwεε é vile ki-daaleve vele niinei va, é ku loni ma de, é ɣe ti ma: «Siegi zu kɔɔɣulubai Lisiyase vaazu la, nà da-vai wuuveɛ niina.»

23 E devei veeni salavusu ɣundigii ya ga é make Pɔle ma kasoi ɣa, keɛ é mina da ga naa wola bata, ta é mina pele leve naa ná-nui tanɔpe tuɣɔ ga ti va faa ɣe be.

24 Ku ɣeɛni fele naa vɔluma, Felikise vaani ta anzai Dulisile, nii é ɣeni ga Zuifui ta. E nu leveni ga ti va ga Pɔle, é woiloni naa woo ma, é vile kidaalevei va Yesu Kilista ma.

25 Keɛ tei Pɔle ɣeni ɔɔezu, é vile telebodai va, ta ɔɔɣɔzogi, naa veɛ tukpɔi va é vaazu, Felikise luani gola, é ɣe Pɔle ma: «Gula volu de, voloi nà yeeɣeɣala vago zɔɔɔ da, nà è loli niina.»

26 E ki ɣeni ba ga Pɔle ɣa wali veezu zea, naa ɣa é keɛni é ɣeni naa lolisu da valafala, é da yepe pɔ.

27 Ti yeni naa zu kona felegɔ leve, naa vɔluma ti Felikise maavalibo ga Pɔlisiyuse Fεsetuse. Tei Felikise ɣeni pɔ é Zuifuiti ziima vai ɣe, é Pɔle yeni kasoi ɣa.

25

Pɔle woofula vai masagi Seezaal ma

¹ Siigi zu Fesetuse folo savagɔi ɣeni la zooi unda, é zegeni Seezalee, é le Zeeluzalɛme.

² Zalaɣa ɣula ɣundigiiti ta Zuifuiti ta-nu wolaiti ti vaani pɔ, ti baazaɣa ma ga Pɔle laalɔɣɔ.

³ Ti gola maanɛɛnɛni ga naa ɣe ga faabɔɣɔ wola ti ve, é Pɔle leve ti ma Zeeluzalɛme. Ti yaavai zeini Pɔle luɣɔ ga ti paa pelei zu.

⁴ Fesetuse ti woogaaavoteni ga Pɔle ɣa kasoi ɣa Seezalee, naa voluma tɔ bɔɣɔi toɣa ɣalesu ma fala.

⁵ E ɣeni ti ma: «Zɔiti ti ga nu biingiti wo zaama, naati ti vile pɔlu, gi li, ni zunui nii faa ɣologɔlo keɛve, ti maaabaazaɣa la.»

⁶ Fesetuse folo lɔsava ba folo puugɔ nɔ ɣɛni ti va Zeeluzalɛme, é yei volu Seezalee. Poluma voloi, é zeini tukpɔɣaalevezuve, é devei ve ga ti va ga Pɔle.

⁷ Siigi zu naa vaani la, Zuifui niiti ti zegeni Zeeluzalɛme ti yei Seezalee, naati ti ɣakuni ma, ti da maalɔ ga faaba golaiti, nii tiya bɔɣɔi ti la ɣeni zooga gaama ɣezɛɣezɛ bo su.

⁸ Pɔle woozɔɣulani, é ɣe ma: «Gè la faa nɔpe gaazani Zuifuiti ta-lɔgi ma, ta GALA sei vɛlei ma, anɛ masagi Seezaal balaa ma.»

⁹ Tei Fesetuse ɣeni pɔ é Zuifuiti ziima vai ɣe, é ɣeni Pɔle ma: «Da pɔ ga è li Zeeluzalɛme, ade pe ade ye ná da-lukpɔi ɣaaleve gaaazu, é lo niima vai va?»

¹⁰ Pɔle googaaavoteni, é ɣe ma: «Ba-o, nà loni ve masagi ná-tukpɔɣaalevezuve, ve ɣa nà-tukpɔi ɣaalevezu ná. Gè la telebotala vaa nɔpe keeni ga Zuifuiti, eɣevele da bɔɣɔi è naa ɣwɛni la.

¹¹ Ni nà ga sɔba nu, baa ni gè faa ɣologologɛ, nii soloogai saai ma, gè la ɣɛleni nɔun saa vai va, keɛ ni gaama nɔpe ge la niiti ta-baazaɣai zu, nii ti bosu

ga ze, zobo ge la nu nɔpe zea ga é nɔun fe ti ya. Nà woogfulazu masagi Seezaal ma, gè sugula ma.»

12 Siégi zu Fεsetuse ta nu wolaiti ti beni la ga un pεε ɔɔɔɔ va, é Pɔle woogfaavoteni, é gε ma: «È woogfulaa Seezaal ma, naa gja é ba, keni niina è li nɔ ti Seezaal gakala.»

Pɔle lo fai Agelipa ta Belenise gakala

13 Ku gεeni fele, naa voluma masagi Agelipa ta Belenise ti vaani laaliizu Fεsetuse ma, Seezalee.

14 Tei é gεni ku gεεzu ná fele, Fεsetuse Pɔle ná-fai lεeni ga masagi, é gε ma: «Felikise zunui gila zegε ve kasoi gja.

15 Siégi zu gè liini la Zeeluzalεme, zalaɔa gula gundigiti ta Zuifuiti ta-lotugɔiti ti baazaɔani ga daalɔɔ, ti gε gè ná-saa vai leve.

16 Gè gεni ti ma: «Wɔlɔme nuiti ti la da ga nui zaa vai levea nɔ, ni ti la ma nui loni maalɔɔ nuiti kakala, ti va lukpɔ ta naati é woozugula.»

17 Naa gja é kεeni ti vaani ve, gè la ku gili toni ma, poluma zobui nɔ gè zeini tukpɔɔgaalevezuve, gè devei veeni ga ti va ga zunui naa.

18 Gè gεni gisizεzu ga kpɔεnɔɔɔiti ta vaazu maalɔɔzu ga faaɔaaza golaiti, kεε naa la gεeni.

19 Nii baagi é gεni ti yɔɔɔzu, naa gεni nɔ ga fai tanigaa ti vilɔgai ta-gala pelei va, ta zunu gila nii daa ga Yesu, nii é zaani, tama Pɔle gεεzu ma toɔa vulua.

20 Gè pεtεni ga gè la zooga deve nɔpe segezu naa gεgala vai zu, naa gja é kεeni, gè Pɔle gaaɔaɔani, ni toɔa pɔ ga é li Zeeluzalεme, ti ná-tukpɔi gaaleve miná.

21 Kεε Pøle wooḡfulani niina masa golai ma, é naa ḡwεε faa loo ná-fai zu, gè deveve ga ti make ba kasoi ḡa eyεsu gè teve Seezaal ma.»

22 Agelipa ḡeni Fεsetuse ma: «Nà balaa nà pø gè zunui naa woomeni.» Naa ḡε ma: «Lina ḡa goomeni.»

23 Poluma voloi Agelipa ta Belenise ti læni tukpøḡaaleve velei wu læbiya wolai zaama, kooḡfulubaiti ta taazuve nu wolaiti ti ḡeni ti volu. Fεsetuse devei veeni ti va ga Pøle.

24 Naama ziεgi zu Fεsetuse ḡeni ma: «Masagi Agelipa ta wøigi pe wo gi ḡoba, zunui nii é wo ḡakala, nii ḡa Zuifuiti ti ma vebe wolai vaani, ti baazaḡa mà ga daalḡḡ Zeeluzalame ta taai nii zu, ti ḡa bain, ti ḡe zunui nii maa la mø nεeni, é va ye vulua.

25 Nøun gè kaave ga é la faa ḡaazani, nii nu a paa su, kεε tei tø bḡḡi é wooḡfula masa golai ma, gè ḡisiεve ga solooge ga gè teve naa ma.

26 Kεε tama faa ḡiteḡite ge la ná, nii nà seve ná-faa zu masa golai ma, naa ḡa é kea gè toliga wo ḡakala, kεε ḡa ḡiteḡite è ḡakala, masagi Agelipa, naa ḡa a ke ada bena ga gaazaḡa, gè ḡe kwεε nii gè vaazu sevezu.

27 Tøozei toḡa bè ga kelegeletala va ga gè kasoḡa nu leve, ni gè la soḡi ḡulani kelema, nii é laani unma.»

26

Pøle ná-goozuḡulagi masagi Agelipa ḡaazu

1 Agelipa ḡeni Pøle ma: «Kpøei ḡa è ya, ḡa zoo è woozuḡula.» Pøle yeemaaleni, é woozuḡula, é ḡe ma:

² «Ee, masagi Agelipa, gòla undaanεευε ga gè woozuḡfula è ḡaazu, é vile naama vaiti pe ba, nii Zuifuiti ti daazu ùnma.

³ Tòzei da bòḡoi è Zuifuiti kεε vaa vòlòmaiti kwεε kala, ta ta-bòεzuḡfulaiti. Nà è maanεενεzu soma kae, è yiilòò, è woilo gòo ma.

⁴ Zuifuiti pe ti siε velei ḡwεε, kaite kèai ma ga buzeḡe niinegi nà-nubussèiti saama, ma un ge da ma ga Zeeluzalεme taazuυε.

⁵ Kaite ti kwèeni, tiya bòḡoi ni ta pò ta zoo ti naama zeele wooi ve, ga gè nà-eteai ḡεευε é zoloo kpògi naa ma, nii ná-fai wola baai ada-GALA pelei ma, naa ḡa é ga Falizièinti ta-bògi.

⁶ Niima ziεgi zu ti va ga ze tukpòḡaaleυεzuυε, tòzei kitogi naa va, nii é zèa minazeḡḡegi zu, nii GALA ge kεeni ade-mεmεwolani bε,

⁷ ada-woloda puugò maazu felegòiti (12) pe kitogε naa laazeeli vai va, ti da GALA dèbi ma vaa zu kpidi υεε folo va. Ee, masagi Agelipa, naama ḡitogi maavele ḡa Zuifuiti ti màalòòzu su!

⁸ Toḡa ḡale mu! Wo la laani da baa ga GALA ka zoo é zεnvui ve ḡòvèiti zea vòlu?

⁹ Nòun nà bòḡoi gè ḡisieni dε ga keni gè leve ga pele goi ma zii pe, gè wuzeḡe Yesu Nazalεte nui laaseigi laalòḡòma.

¹⁰ Naa ḡa gè kεeni Zeeluzalεme, zobogi nii gè solòòni zalàḡa ḡula ḡundiḡiiti zea, gè lo naa ma, gè da kidaaleυe nui ma mòinmòin pili kasoi ḡa. Ni a la ḡena ga ti zaa vai leve vai, gè ḡeni υòòpεεzu ba ga ti maanεευε ga ti za.

¹¹ Gè ḡeni levesu siε mòinmòin su GALA dèbi veleiti pe bu, ga gè ḡeni faa zeizu ti ma, gè bòi ti la ga

ti ɟɛɛ ta-ɟidaalevei va, na-ziiɟulai lateve pele ma ti laaloɟoma, gè ɟɛni liizu gè da ti zo wɛɛn laaiti su.

¹² Naa ɟa gè yɛni su yeeta, zalaɟa ɟula ɟundiɟiiti ti valini mà ga ta-zobogi gè li Damase.

¹³ Ee, masagi, gè yɛni pelei zu, folo bekpegi gè wozakalagi ɟa, é zeɟe geɟɔɟogi zu, é da volo gi-maagoolii zu ga sɛɛɔɟɔiti, ma zezei levegai foloi nɔnɔi va.

¹⁴ Gi pɛ gi looni zoi ma, gè wooi ta menini, é da ɔɛ pɔ Alame wooi zu, é da ɟɛ mà: «Sole, Sole, lee vaa zu è wɔinzeɟezu? Da ɔɔɟɔ maawanazu ga da ɔɔɟɔ lɔna ani ɟaazobagiti ga.»

¹⁵ Gè ɟɛni ma: «Be ɟa ga de, Mɔliɟii?» Mɔliɟii ɟɛ mà: «Nà ɟa gè ga Yesu, nii è wɔinzeɟezu.»

¹⁶ Keɛ wuzeɟe, è lo ɟɔɟɔiti ga, mazɔɔ gè ɟulaa è ve keɛma, nii a ke gè è ɟɛ ga nà-botigɛ nui, è da zeele wooi wo nuiti ma ga è kaaɛ, ta è naama vaiti bo ti ma, niiti gè vaazu ti lɛɛzu ga de mɔnɔ.

¹⁷ Nà è unmɔ Zuifuiti ma ta zii ɟiligiti, niiti gè è levesu ti zaama.

¹⁸ Nà è levesu, nii a ke è ti-ɟaazuɛti seɟe ma, è ti ɟula kpidi zu, ti va wozakalagi ɟa, è ti ɟula Setana ná-zobogi wu, ti va GALA pɔ, nii a ke ti zuvaaye ga ta-ɟotoiti ta ti tɔnɔ zɔɔɔɔ ma, ta niiti ti ɲadegai ga kidaalevei maavele nɔnɔ ma.»

¹⁹ Masagi Agelipa, naa ɟa é keɛni, gè la zooni gè va ɟɛɛ kulakeɛmai naa zu vai va, nii gè sɔɔɔni, é ɟula geɟɔɟogi zu.

²⁰ Keɛ gè tɔzeini de, gè daazeeli Damase nuiti ma, naa voluma Zeeluzalɛme nuiti, naa ɟa é zeelini Zudee yoi zu nuiti pɛ ma, gaaɔela ga zii ɟiligiti, gè ɟɛni ɟɛɛzu ti ma, keɛni ti zie velei maavalibo,

ti g̃idaaleve GALA ma, ta ti kεεwotiiti ke niiti ti zoloogai maavalibogi ma keai ta-eteai zu.

²¹ Naa maavele g̃a é kea Zuifuiti ti s̃ogai GALA sei velei wu, ti g̃e ti p̃aa.

²² Kεε GALA kpaave ñun maazu, é yega su za zeeli zaag̃aza, ña ve mu, g̃e da zeele wooi wo bolomad̃og̃oti ta seizumaanεegiti ma. Niima g̃e bosu, naa la ga faa g̃ili ñope, keni nii GALA goo wo nuiti ta Moizeni ti boni ga daa g̃a zeeli.

²³ Naa g̃a é kεeni Kilista a la b̃olo, ta é g̃e ga nu m̃oungi g̃oveiti saama, é wuzeg̃e, naa voluma é kizo fai ma wozakalagi laazeeli de Zuifuiti ma, é leg̃a zeeli zii g̃iligiti balaa ma.»

Masagi Agelipa g̃isu vai

²⁴ Tei é g̃eni b̃oεzu g̃anu, Fεsetuse b̃ainni la, é g̃e ma: «È litigε, P̃ole! Da-vaag̃we golai g̃ana é bolog̃a!»

²⁵ P̃ole goog̃aavoteni, é g̃e ma: «Ba-o, ña-nu vag̃o wolai Fεsetuse, g̃e la litini. Wooi niiti g̃e ti wosu, ta ga gaama b̃oεi, g̃e ti wogε balaa ga g̃imalai.

²⁶ T̃oun vol̃o masagi Agelipa b̃og̃oi niima vaiti sug̃weε, naa g̃a é kεezu g̃e la b̃oεzu p̃o ga inεine, d̃aave da ga niima vai tañope ge la g̃εeni zeemazu, t̃ozei ti la g̃εeni ga d̃oog̃fuzu va.

²⁷ Masagi Agelipa, è laave nei GALA goo wo nuiti gooiti da? Ñun, k̃isug̃alagε ga è laave ti la.»

²⁸ Agelipa g̃eni P̃ole ma: «Da-g̃is̃iẽi zu, su la m̃o g̃oozani, è k̃e ga keletien!»

²⁹ P̃ole g̃e ma: «Subug̃ani ba sug̃oozani, ña GALA falizu ga da g̃ila ño laade, kεε zoiti pe ti g̃ooi menisu za, wo pe wo g̃e ga k̃evele, é g̃ula g̃ili g̃alui niiti polu!»

³⁰ Naa wogai ma, masagi ve-o, zou zεve ɣundigii ve-o, Belenise ve-o ta zɔiti pε ti sei woni ti ɣoba, ti pε ti wuzegeni.

³¹ Siεgi zu ti ɣeni ɣulazu la, ti ɣeni ɣεεzu bɔɣɔ ma: «Zunui nii la faa nɔpε kεeni nu a paa ma vaa zu, ba é va vili kasoɣa ma vaa zu.»

³² Agelipa ɣeni Fεsetuse ma: «Ni zunui nii la ɣeni woogulani masagi Seezaal ma, nu a la yeebe ba.»

27

Pɔle lii vai Wɔlɔme

¹ Tεi ti beni ga deve ga gi le batoi zu, gi li Itali yooi zu, ti Pɔle ta kasoɣa nui taɣiligaa veeni masagi Oguste ná-salavusu bulu kundigii ta ya, nii daaseigi ɣeni ga Zuliuse.

² Gi leeni Adelaomite batoi gila su, nii é ɣeni levesu bato losuɔeti Azi yooi zu, gi liini. Alisetaake ɣeni gi va, Maseedɔine yooi zu nu ɣeni de, ná-taazuve ga Tεsalɔnike.

³ Poluma voloi gi zeelini Sidɔn. Tεi Zuliuse ɣeni ga nu bɔɣɔ Pɔle ve, é vaani bu ga naa li bɔɔlaiti pɔ be, é kpɔba zɔɔɔ ti ya.

⁴ Gi zegeni miná, gi da zie ga Sipele ɣake ɣobu vele, tɔɔzei fiilei ɣeni gi laaɣomisu.

⁵ Siεgi zu gi Silisi ta Panfili bɔlodɔi buɔeni la, gi zeelini Miila, Lisi yooi zu.

⁶ Salavusu ɣundigii Alεgezandili batoi gila kaani miná, é da li Itali, é gi le naa zu.

⁷ Folo mɔinmɔin daawu gá-batoi la ɣeni ziezuz valafala, gi wola bɔɔni, gi va zeeli Kenide taai ɣobave. Tεi fiilei la ɣeni kεεzu gi va li miná vele, gi leveni ga Salemonee vele, gi leve Kelεte ɣake ɣobu vele.

8 Gi leveni naama gfake gjobuve ga kpalai nɔ, eyesu gi zeeli adave ta naa laasei ge ga «Bato losu vagɔi,» Lasee taai gjobave.

9 Yeeɖɛɖgala mɔinmɔin ge leveni gjana, bato zu ziei gjeni liizu ga wola baa, tɔɔzei zugi ma ziegi leveni niina. Naa ga é kɛeni, Pɔle gjeni ti ma:

10 «Bɔɔlaiti, nà kaazu ga ni ada gɛna ade siei nii wo nɔ ti, faa zuɖoloɖolo mɔinmɔin ka gɛɛzu ga batoi ta suɖasɔi, kɛɛ ada balaa ade undaa ga gɛ é vili.»

11 Kɛɛ salavusu gundigii laani bato bize nui ta bato kɛɛ nui la, é leve Pɔle wooi va, é gjeni bosu.

12 Naa voluma tɛi bato losuve la gjeni vani ga nu samai leve ná, nubusei bɔɔɔzu zolooni ma ga gi zegɛ ná, ni toɖa zoo gɛɛzu gi zeeli Fenikise, Kɛɛte bato losuve nii gaavotegai lekɛma nu yeezazuve folo liizu velei ma, ta lekɛma nu gɔvɛzuve folo liizu velei ma, nii a kɛ gi samai leve miná.

Fiile wolai lokoleve vai kpolodei ga

13 Lekɛma nu yeezazu vele viile goi vaani fɛɛ, ti gɛsieni ga ti yiima vai laazeelia ti ve, ti kɔlu ɖapɔgi gɖulani ziei wu, ti li ga zie zaama yooi Kɛɛte gɔba velei.

14 Kɛɛ su la gjeni gɔozani, fiile nɔi nii daaseigi ga «Wulakilɔn,» naa lokoleveni zie zaama laai maazu.

15 Fiilei batoi zegeni ya, naa la gjeni zobo sɔɔɔni fiilei ma, gi bɔɔɔ yeni zea, é da li ga giye.

16 Gi leveni zie zaama you goi ta gɔba, daaseigi ga Keloda. Tɛi é gjeni gi tago maalɔɔɖuzu, gi gaabaani keke gi kein koi mazɔɔ.

17 Ti tɛai ma batoi zu, ti kpɔba vele gɛaizieni, ti batoi zaamaɖili ga galuiti. Tɛi ti gjeni luazu ga é mina vili naɖae munɛmunɛgi zu, ti fiile zuzo seɖei

yeini, naa ɔa é keeni ti bɔɔɔ yeni fiilei ya, é ɔa li ga giye.

18 Poluma voloi, tɛi fiilei ɔeni ɔatoi wo la niikpisu, ti ná-kasɔi ɔilazu vilini ya kpolodei wu.

19 Foloji zavasiei, ti ɔatoi ɔize zɔɔlaiti pilini ya kpolodei wu ga ti bɔɔɔ yeeiti.

20 Folo mɔinmɔin daawu nu la mɔ ɔeni foloi ta somideɔaiti kaazu. Fiilei ɔeni liizu ga zeeɔaaba nɔ kenein, gaabelasu kito nɔpe ge la mɔ ɔeni gi ve, ga gá ye vulua.

21 Suɔoozani niina gi la daami wosu, Pɔle wuzegeni nubuseiti saama, é ɔe ma: «Wo peɔega, bɔɔlaiti, ga maaneeni ga wo woilo gɔo ma, ade mina zeeɔe Kelɛte, naazu ade ɔea ɔizosu niima maanɔɔi ta faa zuɔologologi nii ma.

22 Kele ná wo lenɛsu niizu ga wo zebɛzeɔe, wo tanɔpe ge la valaga zenvui ma, keni ɔatoi nɔ ɔa é ɔologolosu.

23 Za kpidii GALAGI nii gè zea ta gè debizu, naa ná-geezuɔeelai gila maabuɔave bà,

24 é ɔe mà: «Pɔle, mina lua, tɔzei keni è lo feya Seezaal ɔaazu, tɔ vɔlɔ ka GALA ge è-zieɔɔɔiti pe kaliva è ma, tanɔpe ge la zaa.»

25 Naa ɔa é ba, à zebɛzeɔe mu, bɔaiti, tɔzei nɔun daave GALA da, ga velei bogai la mà, zekana é ɔeezu la.

26 Kele keni de ade vili ya zie zaama laai gila su.»

27 Nii ɔeni ga kpidi puugɔ maazu naanisiɛi (14), fiile wolai ɔa li nɔ ga giye Meeditelanee ɔolodei ɔa, kua zaamai ɔato ɔize nuiti ti gaɔaani ga gi maabuɔa kakei ta va.

28 Ti kəɔɔ galui vilini ziei wu, ti ka ga buɔoozauε ga mεtεε vuusavagə maazu ləfela (37). Gi va lagoon li poun, ti pili mənə, ti ka ga mεtεε vuufelegə maazu ləsavə (28).

29 Kεε tei ti ɔeni luazu ga batoi mina loɔa kətuiti ba, ti kəlu ɔapə naanigə vilini batoi bogə velei, ti bala ga wozai seɔema vai.

30 Tei bato bizε nuiti ti ɔeni pə ga ti vela, ti ɔula batoi zu, ti kein koi vileni ziei ɔa, eɔe ta ɔe liizu poun ga ti kəlu ɔapəgiti pili velela velei.

31 Pəle ɔeni salavusu ɔundigii ma ta salavusuiti: «Ni niima nuiti ti la yenə batoi zu, wo la mə ɔizoga.»

32 Salavusuiti ti kein koi ma ɔaluiti teveleveni naazu, ti be ba, ε loo bu.

33 Wozai seɔe ma la yəɔzu, Pəle ɔeni nuβuseiti pε tenesu ga ti daamii wo, ε ɔe ti ma: «Za ɔa ga folo puugə maazu naanisiεi (14) wo da maabəungi wo, wo la de daamii nəpε boni.

34 Nə wo maanεnεzu deɔemu ga wo daamii wo niina. Naa wola zolooge wo ma, nii a kε wo ɔula vε, naa vɔluma ə la dā: Wo tanəpε undəɔai ɔila kpalaa ge loa ya.»

35 E naa wogai ma, ε bului zεɔeni, ε mamagi ve GALA bε ti pε gaazu, ε galeɔale, naa vɔluma ε təzei ga mia.

36 Zəiti pε ti zεbezeɔeni, ti təzei ga daamii woga.

37 Gei kpein gi ɔeni batoi zu, gi ɔeni ga nu unfelegə puuləfela maazu ləzita (276).

38 Ti daamii wogai ma, ti baa kpe, ti ta ɔulani batoi ɔasəi ma, moloji da ga beleegi, ti da naa vili kpolodəi wu.

39 Siεgi zu woza seɔeni la ma, ti la ɔwεesu ɔaani

kakei va, ti weleni, ti zie bekegi ta vete ta ma naʼgaegi, ti ʒeni ʒeezu, ni ta zoo ti zo batoi va miná velei.

⁴⁰ Ti kolu ʒapogiti ma ʒaluiti teveleveni, ti naati ze ziei wu, ti yeebe gaamago bato bize aniiti ba. Ti fiile zuzo seʒei wuzegeni, ti te, ti da li ga kakei ma vele.

⁴¹ Kele ti zigani naʒae sigigi gila ba, nii kpolodei ma veinfein felegoi gaaleai ba yodzu, ti bata ná. Uelave batani ba kpe é la ʒeni niikpisu, voluzuve da ʒaleʒale ga kpolodei ná-zeeʒaabaai.

⁴² Salavusuiti ti zolooni ma ga ti kasoʒa nuiti pe paa, naa ʒa a ke ta mina ye lasesu, é va vela.

⁴³ Kele tei salavusu ʒundigii ʒeni po ga é Pole ʒizo, é la ʒeni vaani bu, ti va naama vai ʒe. E devei veeni ga zoiti pe ti zoogai lasesu, naati ti vili ziei ʒa mounpa, ti kakei mazoloo.

⁴⁴ E ʒe zoiti ti ze gulu zeveti ma, ba batoi ma bulukpulgiti ma. Uele ʒana ese pe ge kakei maazolooni la ga pagoo.

28

Pole ʒeai ma zie zaama yooi zu daa ga Malete

¹ Gi ʒulaai ma faabaagi laawu, gi kweeeni ga zie zaama yooi naa laasei ka ga Malete.

² Ná nuiti ti yeezeini gi wu ga pagoo, ti abu wolai ʒaazoni, ti gi pe toli ga gi ʒoolé, toozei tonai ta kooléi ʒa é ʒeni vaazu ga gola.

³ Pole kpatagalagi ta ʒaaléeni ba ga é pu abui ʒa, kele abui liegi maavele ma, peeʒaali ʒila ge ʒulani su, é so zeei va.

⁴ Ná nuiti ti kaalii ʒaai ma zeleni Pole yeei va, ti ʒeni ʒeezu boʒo ma: «Gaama zu zunui nii ʒa ʒe ga nu

vaanɔ nui ta, kulaa nɔ ɔfa feya faa bɔii zu kpolodei wu, gaamanɔ ada-ɔgalagi nɔ-tukpɔi la vaani bu, ɛ va ye vulua.»

⁵ Kɛɛ Pɔle kaalii vɔbeni abui zu, ɛ la vɔlɔ ma zoole nɔpɛ gaagɔani.

⁶ Naama nui ti ɔɛni nɔ maaɔɔunsu, ɛ ɔɛni ti ɔɛsu ga ti Pɔle ɔfa zeei ve, ba ɛ loo ɛ za gaamanɔ. Tei ti lɛbini maaɔɔungi naa zu, ti la faa nɔu nɔpɛ kaani, ɛ va ɔɛ ga Pɔle, ti-ɔɛgi valiboni, ti da ɔɛ ma: «Galagi ta ve de.»

⁷ Nɔ ɔɔabaɛ zie zaama yooi naa ma nu wola mɔungi daaseigi ga Puɔiliuse nɔ-kpeleiti ti ɔɛni nɔ. E yeezeini gi wu ga nɛnɛgi, ɛ gi laazuɛɛ folo savagɔ laawu.

⁸ Puɔiliuse kɛɛɔɛ ɔɛni zeeɔɛzu, kɔlɔkpadimai ta kɛlɛndɛgi ɔfa ɛ ɔɛni ba. Pɔle lɛni pɔ bɛ, ɛ GALA fali bɛ, ɛ yeela ma, ɛ balo.

⁹ Naa vɔluma, seeɔɛ nui niiti kpein ti ɔɛni zie zaama laai zu, ti vaani balaa, tama ti pɛ ti valoni.

¹⁰ Ti unfema wola veeni gi vɛ, gi liizuɛ nii pɛ ɛ ɔɛni ga gi bɛdɛma ani, ti naa pɛ feeni gi vɛ.

Pɔle zeeli vai Wɔlɔme

¹¹ Alu savagɔ leveni pɛ gi va lɛ Alɛgezandili batɔi gila su, nii ɛ samai ɔɛɛni zie zaama laai zu, batɔi naa laaseigi vɔluɛ ɔɛni ga «Gala felegɔiti ti ga yoogiti.»

¹² Gi zeelini Silakuse taazuɛ, gi kɛ minɔ ga folo savagɔ.

¹³ Gi zegeni minɔ, gi da li ga kake ɔɔɔbu velei, eyɛsu gi zeeli Legio. Poluma voloi lɛkpɛma velei nu yeezazuɛ viilei lokoleveni, gi kɛɛni ga folo felegɔ gi va zeeli Puzɔle.

14 Gi kidaaleve nuiti tanigaa ɣaani miná, ti gi maanɛɛnɛni ga gi dɔɔɔɔ ɣila ke ti va. Uele ɣana gi zeelini la Wɔlɔme.

15 Wɔlɔme ɣidaaleve nuiti ti gi-maawoo menini, ti vile pele ma gi laagomisu eyesu ti va adave ná laa ga Apiyuse Lɔɔɔɔ, ta ve ná laa ga Wɛɛn Laazu Uele Savagɔi. Siɛgi zu Pɔle ti ɣaani la, é GALA mamani, naa voluma iɲɔ ge lɔni.

16 Siɛgi zu gi zeelini la Wɔlɔme, ti vaani bu ga Pɔle ye bɔɔɔ vele wu, salavusui gila ge da wele ma.

17 Folo savagɔ levegai ma, Pɔle Zuifuiti ta-lotugɔiti tolini ga ti ɣomi ta naati. Siɛgi zu naati ti vaani la pɔ be, é ɣeni ti ma: «Kɛɛleaiti, gè la faa ɣologoloni ada-nubuseiti ma, gè la ademeɛwolani ta-vaa vɔlɔmai ta ɣologoloni balaa. Anɛɛ naa ve, ti sɔni, ti pili kasoi ɣa Zeeluzalɛme, ti kùla miná, ti fè Wɔlɔme nuiti zea.

18 Naati ti begai ma ga nà-faiti buuɔɔɔ, ti ɣeni ɣɛɛzu, ti pɛle, tɔɔzei ti la ɣeni nɔn sɔ kaani, nii soloogai nu va vaa ma.

19 Kɛle tei Zuifuiti ti la ɣeni vaazu naa wu, kɛɛ ɣeleɣele ge la ɣeni ná kɛni gè woɔfulani masagi Seezaal ma, naa la bosu ga wɔin ɣa mà ga gè nà-nubuseiti maalɔ.

20 Naa ɣa é kea gè toligi wogai la ga ade ɣa, ade yeɣe é vile naama vai va, tɔɔzei Izelayele ná-kitogi maavele ɣa za gè yɔlɔɔɔi nii zu la.»

21 Zuifuiti ti gooɣaaɔoteni, ti ɣɛ ma: «Gi la seɔɔe zɔlɔni, é va zeɣe Zudee yooi zu da-vaa zu, gi-ɣɛɛloin gila kpalaa ge la vaani, é va da-vaa ɲɔ wo gi ma.

22 Kɛle wɔin ɣa gi ma ga da bɔɔɔi è da-ɣisiei le ga giye. Nii é ga kalagi naa è vɔɔɔɔɔi ba, gi kwɛɛni ga

adɛ pɛ nuiti ta wuzɛɣɛzu daalɔɣɔma ga gola.»

²³ Ti ku ɣili toni ga ti ɣomi. Naama voloi zeeliai ma, ti vaani pɔ bɛ, ti mɔin, ɛ leve ma mɔungi va. E zo sobui ma eyɛsu kpɔkɔi zeeli, Pɔle bɔɛni ti vɔ, ɛ ná-kalagi wo pelei ɛ ga tiye: E GALA ná-masadai ma wooi laazeelini ti ma, ɛ Moize ná-tɔgi zu woiti seɣeni ta GALA goo wo nuiti ta-bɔɛiti, ɛ ɣaaɓa kele ga ɛ ti-ɣigi lati, ɛ lo Yesu ná-fai va.

²⁴ Tanigaa ti laani gooi la, zɔiti ti la kɛɛni pɛ ti va la da.

²⁵ Siegi zu ti ɣeni zɛɣɛzu la Pɔle vɔ bɛ, tiya letele ti la ɣeni zolooni faa ɣila ma, Pɔle niima ɣisie ɣilagi woni ti ma, ɛ ɣɛ ma: «Gaama ɣeni Zenvu Nadegai ya, siegi zu ɛ ɣeni bɔɛzu la wo-mɛmɛwolani pɔ ga GALA goo wo nui Ezayi maavele, ɛ ɣeni ti ma:

²⁶ «Li, ɛ ɣɛ niima nubuseiti ma:

wa la woilo nɔ,
kɛɛ wo la faa ɣaaɣaa pɛ.

Wa la wɛɛ nɔ,
kɛɛ wo la wozaɣaa pɛ.

²⁷ Tɔɔzei niima nubuseiti ti ɣɛa ga kigaaza nuiti,
ti bɔɣɔ woizubɔɔa, ti yeevɛɛ ɣaazu,
naa ɣa a kɛ ti ɣaazu mina wozaɣa,
ti-woiyɛɣeiti ti mina faa mɛni,
ti-yii mina faa ɣaaɣa,
ti va ɣale ma pɔ,
nii a kɛ gè va ti ɣɛdɛ.» »

²⁸ Pɔle ɣeni ti ma volu: «À kwɛɛ mu ga kizo fai nii GALA ge fea, daa ɣana zeelizu zii ɣiligiti ma, naati mu ta woilo ma.»

²⁹ [Pɔle naama wooi wogai ma, maaɣaali wolai yɛni Zuifuiti zɔɣɔzu, ti ɗa li.]

³⁰ Pɔle kεeni ga kona felegɔ pɛɛi naa wu, nii ɛ seɛeni. E ɛeni yeezeizu nuiti pɛ bu nά, niiti ti ɛeni vaazu pɔ ga ti ka.

³¹ E ɛeni GALA nά-masadai ma vai laazeelizu, ɛ ɔa kalagi wo, ɛ vile Maligii Yesu Kilista nά-fai va ladalai zu, faa nɔpɛ ge la ɛeni kpeteveni naa va.

GALA Sɛvɛi
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf